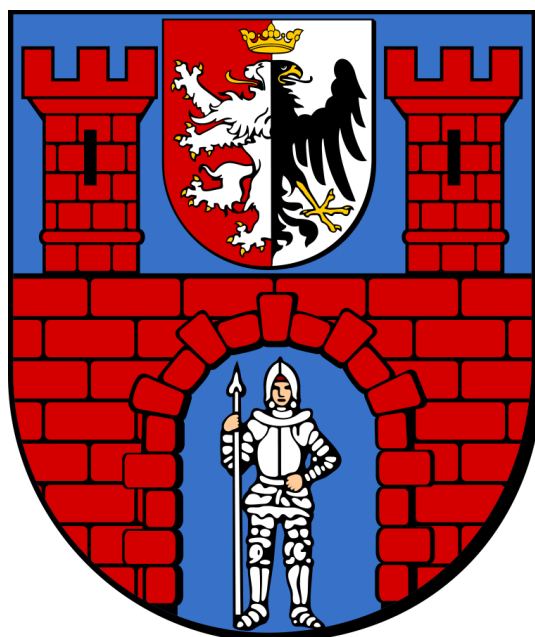

Prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030”

Prognozę oddziaływania na środowisko opracował zespół autorski:

- mgr Mazur Kamil – Kierownik Zespołu
- mgr Milner Sebastian – członek Zespołu

mgr Kamil Mazur

mgr Sebastian Milner

.....

(podpis)

.....

(podpis)

Kielce, 19.10.2023r.

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	4
1.1.	Podstawa prawna wykonania prognozy.....	4
1.2.	Przedmiot, cel i zakres opracowania.....	4
2.	Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	5
2.1.	Powiązania wnioskowanej strategii z dokumentami strategicznymi i programami rangi krajowej i regionalnej.....	5
3.	Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	6
4.	Analiza istniejącego stanu środowiska powiatu radomszczańskiego.....	7
4.1.	Położenie administracyjne	7
4.2.	Położenie fizyczno-geograficzne.....	10
4.3.	Istniejący stan środowiska	11
4.3.1.	Wody powierzchniowe i podziemne.....	11
4.3.2.	Wykorzystanie wód podziemnych i powierzchniowych.....	16
4.3.3.	Gleby	17
4.3.4.	Klimat.....	18
4.3.5.	Surowce mineralne.....	18
4.3.6.	Powietrze.....	25
4.3.7.	Klimat akustyczny.....	26
4.3.8.	Promieniowanie elektromagnetyczne	28
4.3.9.	Zasoby przyrodnicze	29
4.3.10.	Korytarze ekologiczne.....	57
4.3.11.	Krajobraz, zabytki.....	59
4.3.12.	Dobra materialne.....	68
5.	Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu.....	69
6.	Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów	

podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	70
7. Ocena wpływu oraz skutków realizacji projektu dokumentu w odniesieniu do poszczególnych aspektów środowiska.....	155
8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu Strategii oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	165
9. Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	191
10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu Strategii, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów	198
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie Strategii	201
12. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	202
13. Streszczenie w języku nietechnicznym.....	202
14. Literatura	206
15. Spis tabel i rysunków.....	212

1. Wprowadzenie

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko dla dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030” (zwana dalej prognozą) została opracowana w celu przedstawienia jej do konsultacji społecznych oraz procedury opiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi i Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu.

1.1. Podstawa prawna wykonania prognozy

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030” wynika z przepisów prawa polskiego tj. ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. 2023 poz. 1094). Prognoza obejmuje zakres określony w art. 51, 52 i 53 ww. ustawy. Zakres i stopień szczegółowości prognozy został określony w piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi znak WOOŚ.411.330.2023.AJa z dnia 16.10.2023 oraz Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego znak ŁPWIS.NSOZNS.9022.500.2023.KH z dnia 16.10.2023.

1.2. Przedmiot, cel i zakres opracowania

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030”. Dokument został sporządzony z inicjatywy Starostwa Powiatowego w Radomsku we współpracy z gminami powiatu radomszczańskiego.

Celem niniejszego opracowania jest określenie możliwych skutków środowiskowych powstałych w wyniku realizacji działań przedstawionych w ww. dokumencie. Celem prognozy jest również ocena potencjalnych skutków środowiskowych w przypadku nie przyjęcia do realizacji ww. dokumentu, a także przedstawienie ewentualnych rozwiązań, które pozwolą na zmniejszenie bądź wyeliminowanie negatywnych skutków wynikających z wprowadzenia w życie

zapisów omawianego dokumentu. Zakres powierzchniowy opracowania obejmuje teren powiatu radomszczańskiego.

Powiat radomszczański położony jest w środkowej części Polski, zajmując południową część województwa łódzkiego.

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Wnioskowany dokument stanowi strategię rozwoju powiatu. Jest to podstawowy i najważniejszy dokument, charakteryzujący sytuację społeczną i ekonomiczną powiatu, wskazujący jej mocne i słabe strony, tworzący wizję, określający obszary, spójne cele i kierunki polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni powiatu w perspektywie najbliższych lat. Koordynuje terytorialnie, sektorowo i technicznie różne plany oraz dokumenty strategiczne na szczeblu lokalnym. Ważnym celem towarzyszącym procesowi opracowania Strategii jest konieczność koordynacji oraz wspierania powiatu w procesie pozyskiwania funduszy zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Powiatu określa zasady wdrażania, ze szczególnym uwzględnieniem procesów współpracy. Kluczowym jej założeniem jest zintegrowanie polityki środowiskowej, gospodarczej, przestrzennej i społeczno-kulturowej, dla poprawy warunków życia i jakości usług publicznych na terenie powiatu.

W systemie zarządzania polityką rozwoju strategia pełni zatem kluczową rolę, jako generalny plan postępowania władz samorządowych – we współpracy z innymi samorządami, administracją państwową oraz partnerami społecznymi i prywatnymi – w procesie zarządzania powiatem.

2.1. Powiązania wnioskowanej strategii z dokumentami strategicznymi i programami rangi krajowej i regionalnej

Wnioskowana „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego” powiązana jest z następującymi dokumentami strategicznymi o randze nadrzędnej:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR. Została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r.

i stanowi aktualizację średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest zatem obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio i długofalowej polityki gospodarczej,

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 - KSRR 2030 stanowi podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Znajdują się tam postanowienia SOR określone w filarze rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony,
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego,
- Krajowy Plan Odbudowy,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.

Wszystkie ww. dokumenty w sposób bardziej lub mniej szczegółowy nawiązują do problematyki ogólnego rozwoju regionu i kraju, wykazują potrzebę wprowadzenia działań mających za zadanie poprawę jakości życia mieszkańców oraz wskazują potrzebę wdrożenia rozwiązań umożliwiających rozwój społeczny i gospodarczy przy uwzględnieniu racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska. Biorąc pod uwagę powyższe można stwierdzić, że wnioskowany dokument tj. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030” jest spójna z zapisami przytoczonych powyżej dokumentów i jest powiązana z nimi celami. Szczegółowa analiza tych zapisów została przedstawiona w rozdziale 8.

3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Dokumentem źródłowym do opracowania niniejszej Prognozy był dokument pod nazwą „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030”.

W celu przedstawienia jak najbardziej dokładnych informacji o wszystkich elementach środowiska, wykorzystano dane literaturowe, dotyczące zarówno środowiska, jak i gospodarki realizowanej na terenie powiatu radomszczańskiego, sięgnięto także po materiały Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi, Państwowego Monitoringu Środowiska, Państwowego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi, Urzędu Statystycznego w Łodzi. Po zebraniu wszystkich niezbędnych materiałów przystąpiono do prac studyjnych. Podczas prac używano także programów związanych z Systemem Informacji Geograficznej (GIS), za pomocą których dokonywano analiz oraz przedstawienia graficznego wyników.

Następnie dokonano analizy zależności między dokumentem „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030” a innymi strategicznymi dokumentami, porównując zgodność celów w nich zawartych.

Określono siłę i charakter oddziaływań wnioskowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska, opisując potencjalne oddziaływania oraz przewidziano skutki, które prawdopodobnie wystąpią po odstąpieniu od realizacji planowanych obiektów.

Niniejsza prognoza została sporządzona stosownie do stanu obecnej wiedzy i metod oraz dostosowana do stopnia szczegółowości, zawartości i etapu przyjęcia projektowanego dokumentu.

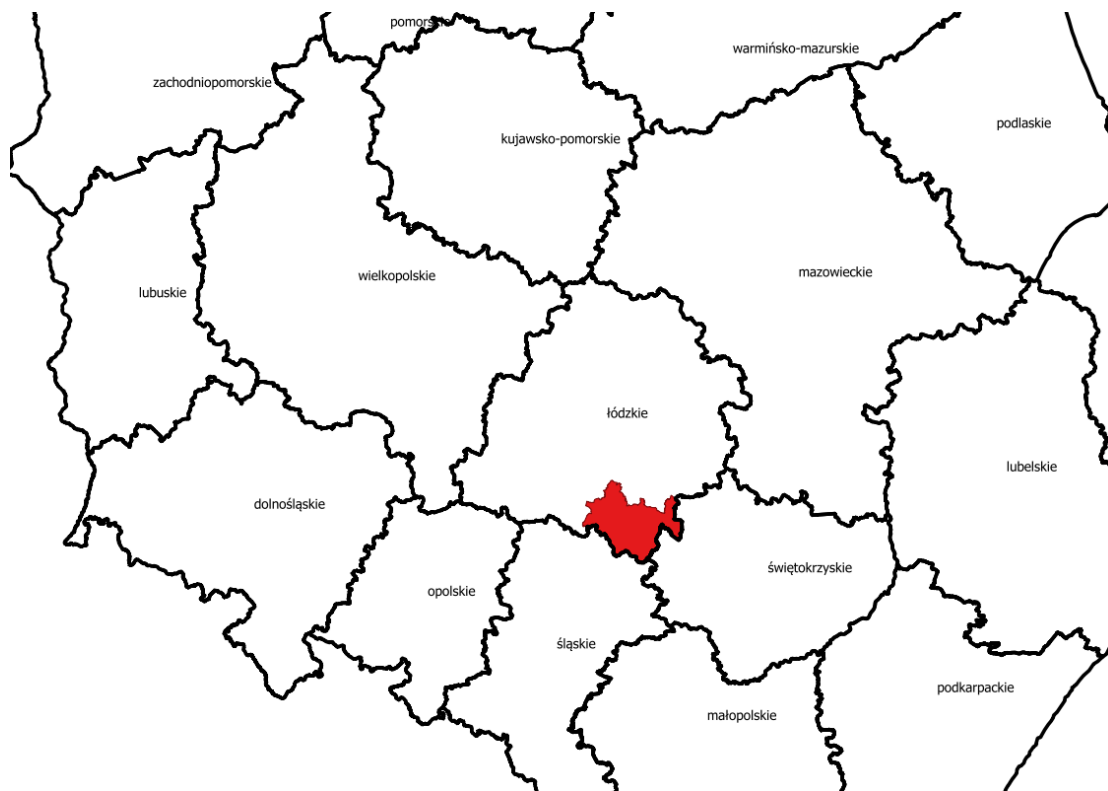
4. Analiza istniejącego stanu środowiska powiatu radomszczańskiego

4.1. Położenie administracyjne

Powiat radomszczański położony jest w południowej części województwa łódzkiego, w środkowej części Polski. W jego skład wchodzi gminy Radomsko miasto, Kamieńsk, Przedbórz, Dobryczyce, Gidle, Gomunice, Kobbiele Wielkie, Kodrąb, Lgota Wielka, Ładzice, Masłowice, Radomsko, Wielgomłyny, Żytno. Położenie na tle granic Polski, województw, powiatów i gmin przedstawiono na poniższych rysunkach.

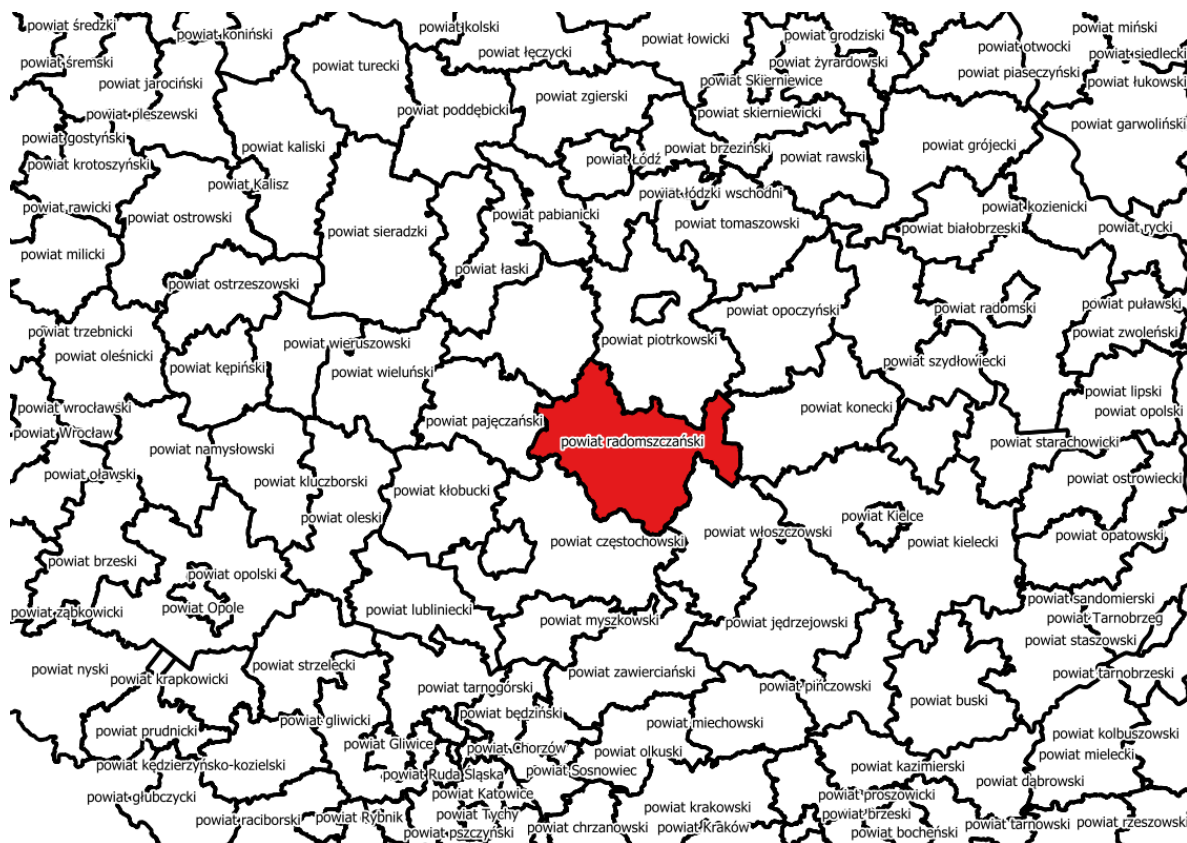

Rys. 1 Położenie powiatu radomszczańskiego na tle granic Państwa (Źródło: dane GIS)

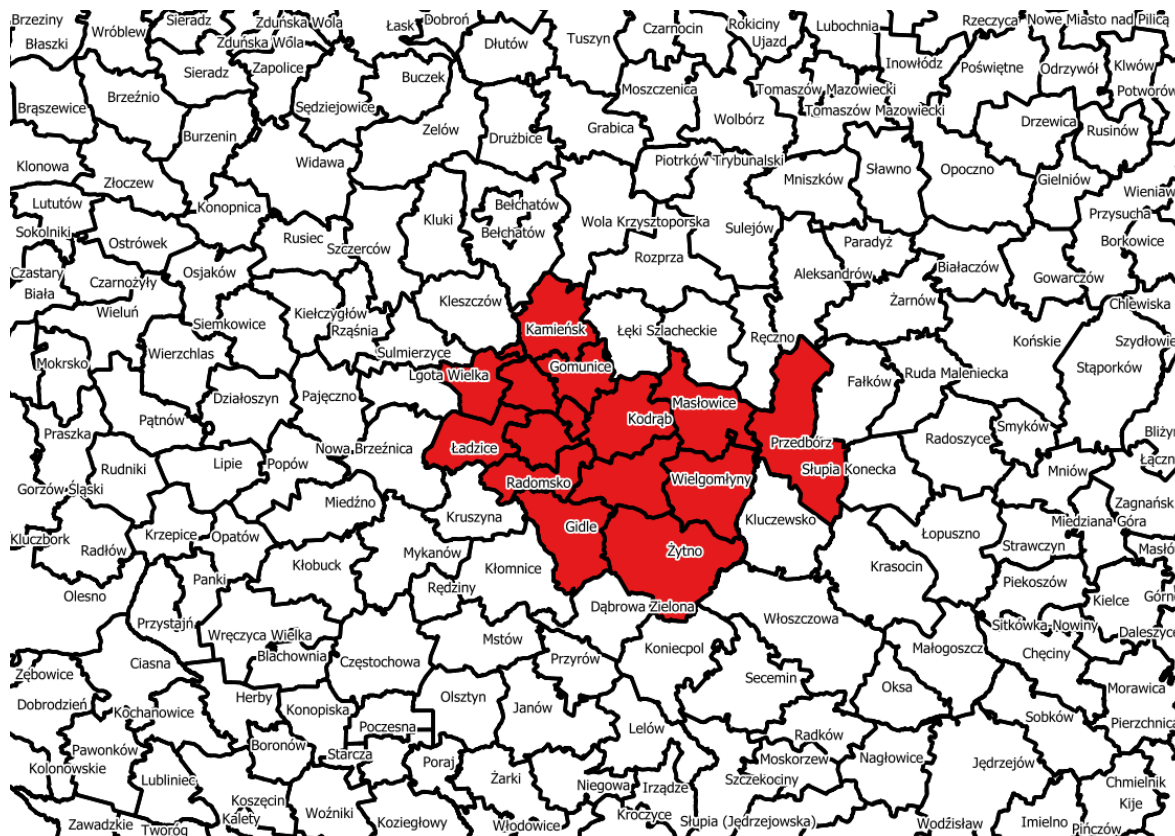

Rys. 2 Położenie powiatu radomszczańskiego na tle granic województw (Źródło: dane GIS)

Prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030”

Rys. 3 Położenie powiatu radomszczańskiego na tle granic powiatów (Źródło: dane GIS)

Rys. 4 Położenie powiatu radomszczańskiego na tle granic gmin (Źródło: dane GIS)

4.2. Położenie fizyczno-geograficzne

Krańce powiatu radomszczańskiego wyznaczone są przez następujące współrzędne geograficzne zgodnie z układem współrzędnych 1992 (EPSG 2180):

- północ (X:380037.12 Y:532038.72),
- południe (X:330977.98 Y:548903.09),
- wschód (X:355076.28 Y:573996.01),
- zachód (X:353249.33 Y:514328.06).

Według nowego podziału fizycznogeograficznego Polski opracowanego w roku 2018 przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, obszar Związku znajduje się na terenie następujących jednostek fizycznogeograficznych:

- Megaregion – Pozaalpejska Europa Środkowa
 - Prowincja – Wyżyny Polskie
 - Podprowincja – Wyżyna Małopolska
 - Makroregion – Wyżyna Przedborska
 - Mezonegion – Wzgórza Radomszczańskie
 - Mezonegion – Wzgórza Opoczyńskie
 - Mezonegion – Wzgórza Łopuszańskie
 - Mezonegion – Pasma Przedborsko-Małopolskie
 - Mezonegion – Niecka Włoszczowska
 - Mezonegion – Niecka Przyrowska
 - Podprowincja – Wyżyna Śląsko-Krakowska
 - Makroregion – Wyżyna Woźnicko-Wieluńska
 - Mezonegion – Wyżyna Wieluńska
 - Prowincja – Niż Środkowoeuropejski
 - Podprowincja – Niziny Środkowopolskie
 - Makroregion – Wzniesienia Południowomazowieckie
 - Mezonegion – Wysoczyzna Bełchatowska

4.3. Istniejący stan środowiska

4.3.1. Wody powierzchniowe i podziemne

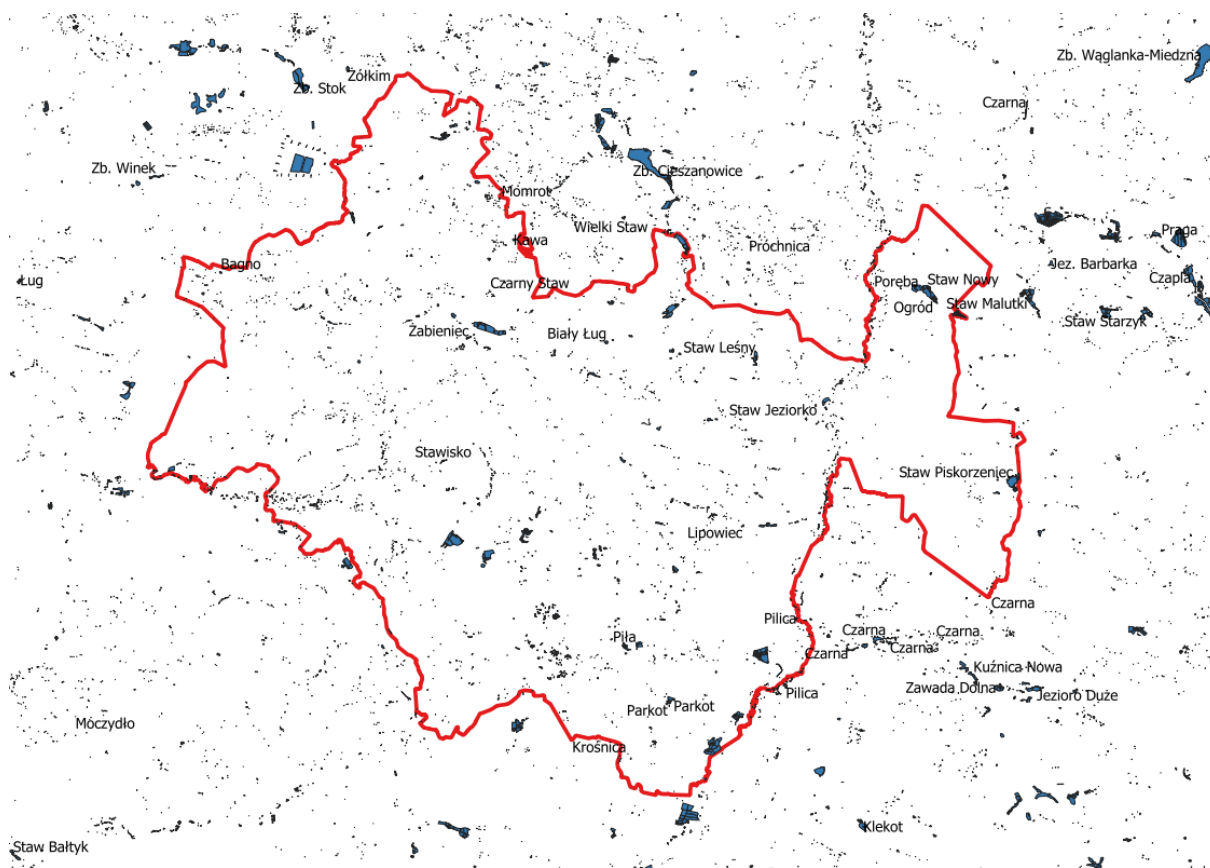
WODY POWIERZCHNIOWE

Obszar powiatu radomszczańskiego położony jest na granicy dorzecza Wisły i Odry. Wchodnia część powiatu (w granicach dorzecza Wisły) odwadniana jest przez Pilicę i jej dopływy. Zachodnia natomiast (w granicach dorzecza Odry), odwadniana jest przez Wartę i jej dopływy.

Największą rzeką powiatu jest Warta (na terenie powiatu znajduje się jedynie niewielki, górny fragment rzeki). Długość całej rzeki to ok. 808 km. W ogólnej ocenie sieć rzeczna na omawianym terenie jest dobrze i w miarę równomiernie rozwinięta. Na podstawie danych KZGW można stwierdzić, że w granicach powiatu zlokalizowane są większe ciek wodne w liczbie ok. 50, do tego mniejsze dopływy, rowy itp. Są to następujące rzeki:

- Pilica
- Dopływ z Wąsosza
- Ojrzanka
- Dopływ z Nosalewic
- Potok Borowo
- Dopływ z Kalenia
- Dopływ spod Budziszławia
- Dopływ z Bożej Woli
- Dopływ spod Reczkowa
- Dopływ z Nosalewic
- Struga Strzelecka
- Dopływ z Trzebców
- Biestrzykówka
- Struga
- Dopływ z Odrowąża
- Sopływ spod Wymysłowa
- Dopływ z Rędzin
- Baryczka

- Dopływ z Pałowa
- Dopływ spod Borzykówka
- Dopływ z Żytna
- Warta
- Dopływ spod Borzykówki
- Stara Wiercica
- Kanał Warty
- Bystra
- Rów od Kotfina
- Mękwa
- Orzechówka
- Dopływ ze Strzałkowa
- Radomka
- Dopływ z Wymysłówka
- Dopływ spod Radziechowic
- Dopływ spod Dąbrówki
- Dopływ z Wierzbicy
- Kręcica
- Dopływ z Gomunic
- Dopływ z Borowiecka
- Dopływ z Kolinii Kielcin
- Dopływ spod Zygmuntowa
- Kamionka
- Dopływ spod Kolonii Żuchowice
- Rów
- Jeziorka
- Widawka
- Dopływ z Kizina
- Prudka
- Dopływ z Huty Przerębskiej
- Dopływ z Granic
- Luciąża

Rys. 6 Lokalizacja zbiorników wody stojącej na tle powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z mapy.geoportal.gov.pl)

WODY PODZIEMNE

Powiat Radomszczański znajduje się na obszarze górsko-wyżynnej prowincji hydrogeologicznej. Największą powierzchnię powiatu zajmują hydrogeologiczne regiony: Niecka Łódzka i Niecka Miechowska. (źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomszczańskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku).

Na terenie powiatu występują trzy użytkowe piętra wód podziemnych: jurajskie, kredowe i czwartorzędowe.

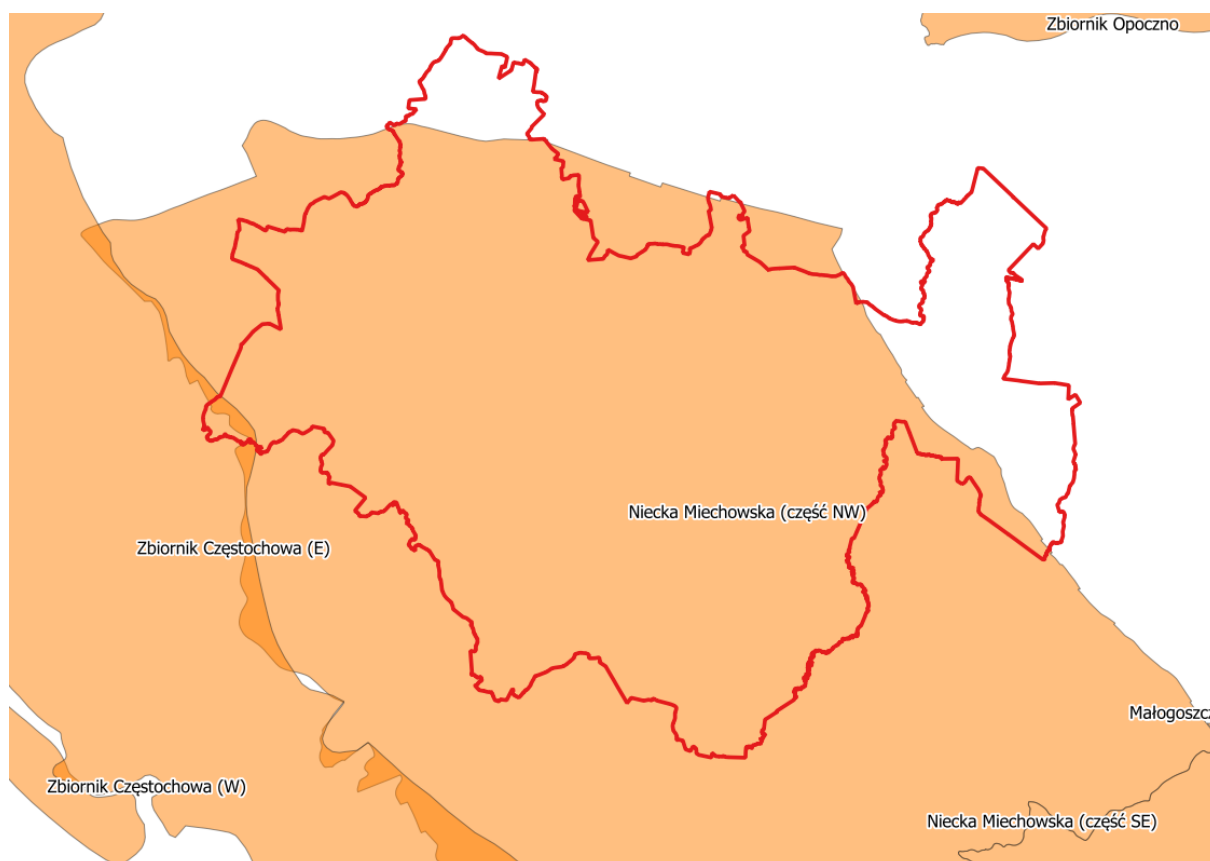
Największy udział w zasobach eksploatacyjnych wód podziemnych ma piętro kredowe i czwartorzędowe. Jurajskie piętro wodonośne jest związane głównie z piaskowcami kościeliskimi doggeru oraz skałami węglanowymi (wapieniami i marglami) malmu. Wody jurajskie, za wyjątkiem wychodni gdzie występuje swobodne zwierciadło, osiągają ciśnienie kilku atmosfer. Wydajność ujęć wód jurajskich jest zróżnicowana i wynosi od kilku do kilkudziesięciu m³/h. Wody jurajskie są z reguły bardzo dobrej jakości.

Kredowe piętro wodonośne związane jest z silnie spękanymi utworami mastrychtu, wykształconymi w postaci margli i wapieni marglistych o znacznej miąższości. Wody te, mające charakter artezyjski i subartezyjski (w latach 50. notowano także samowypływy), tworzą tutaj najgłębszy basen wód pitnych w Polsce. Eksploatowane są głównie wody poziome górnokredowego. Wody te posiadają zmienne ciśnienie 200-3000 kPa, są zwykle słabo zmineralizowane, średnio twarde lub miękkie, lekko żaźelazone (źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomszczańskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku).

Na terenie powiatu znajdują się dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

- GZWP numer 408 Niecka Miechowska (część NW), który według danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego posiada szacunkowe zasoby dyspozycyjne rzędu 466 000 m³/dobę, powierzchnię 3136 km², wodoprzewodność 50-200 m²/d. Typ zbiornika: szczelinowy.
- GZWP numer 326 Zbiornik Częstochowa (E), który według danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego posiada szacunkowe zasoby dyspozycyjne rzędu 667 000 m³/dobę, powierzchnię 3172,2 km², wodoprzewodność 0,4-1708 m²/d. Typ zbiornika: szczelinowo-krasowy.

Na poniższej mapie została przedstawiona lokalizacja granic powiatu radomszczańskiego na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Rys. 7 Lokalizacja GZWP na tle granic powiatu radomszczańskiego (Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl>)

4.3.2. Wykorzystanie wód podziemnych i powierzchniowych

Poniżej przedstawiono dane na temat zużycia wody w gospodarstwach domowych w ostatnich latach w ciągu roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca na terenie powiatu radomszczańskiego:

- 2016 – 32,0 m³,
- 2017 – 31,7 m³,
- 2018 – 33,3 m³,
- 2019 – 34,3 m³,
- 2020 – 34,3 m³,
- 2021 – 34,1 m³.

4.3.3. Gleby

Z uwagi na przeważający charakter rolniczy większości obszaru powiatu istotnym elementem środowiska są gleby. Występuje tu wiele rodzajów i typów gleb, a zasięg przestrzenny ich występowania jest bardzo zróżnicowany. Na obszarze gminy Wielgomłyny, Masłowice, Kodrąb, Kobiele Wielkie oraz Przedbórz występują gleby typu rędzin utworzone z węglanowych utworów kredowych i jurajskich, gleby biellicowe i brunatne utworzone z piasków i glin, a w obniżeniach i dolinach gleby pochodzenia organicznego i mineralnego – mady, torfowe, mułowo-torfowe i murszowe. Na terenie gminy Gidle przeważają gleby biellicowe utworzone z różnych piasków, glin i utworów pyłowych (około 70%), gleby brunatne, a w dolinie rzeki Warty i jej dopływu Wiercicy - mady rzeczne. Przeważającym typem gleb na terenie gminy Lgota Wielka i Dobryczyce są gleby pseudobiellicowe, utworzone z glin zwałowych lekkich i piasków leżących na glinach. Gleby na terenie gminy Ładzice wykształcone są na utworach plejstoceniowych i holoceniowych, tzn. na piaskach, glinach i mułach. W rejonie Radomska występują gleby utworzone z pyłów, pyłów na piaskach oraz w mniejszym stopniu z piasków gliniastych pylastych. Pod względem typologicznym są to gleby brunatne, gleby pseudobiellicowe oraz gleby piaskowe różnych typów genetycznych. W dolinie Radomki występują 88 gleby murszowe i torfiaste, zaś w dolinach mniejszych cieków – czarne ziemie, głównie pod użytkami zielonymi. Znaczna większość gleb gminy Żytno została wykształcona z utworów pochodzenia fluwioglacjalnego i wodnego. Utwory te to głównie piaski (dość często pylaste) oraz częściowo utwory pyłowe (torfy, mursze oraz utwory torfowo-mułowe i mułowotorfowe). Pozostała znacznie mniejsza powierzchnia użytków rolnych jest na glebach utworzonych z utworów zwałowych (gliny i żwiry) oraz utworów (wychodnych) starszych formacji geologicznych (margli kredowych). W pokrywie glebowej zachodniej i środkowej części obszaru gminy dominują gleby pseudobiellicowe, brunatne wyługowane i czarne ziemie, utworzone z piasków słabogliniastych, rzadziej z piasków gliniastych z piaskiem luźnym lub gliną w podłożu. W części wschodniej obszaru występują rędziny średnie i ciężkie oraz gleby torfowe i mułowo-torfowe oraz mady w dolinach rzek. W powiecie radomszczańskim brak jest gleb klasy I, a gleby klasy II występują (w niewielkim udziale) tylko na terenie gminy Masłowice, Kobiele Wielkie i Żytno. Najwyższy udział procentowy gleb średnich zaliczanych do III i IV klasy bonitacyjnej występuje

w mieście Radomsku (77%) oraz w gminach: Masłowice, Kodrąb, Kobbiele Wielkie, Lgota Wielka i Wielgomłyny (ponad 50%). W gminie Przedbórz udział gleb średnich stanowi niecałe 18% ogólnej powierzchni gruntów rolnych. Gleby słabe klas V, VI i VI Z w gminie Przedbórz stanowią ponad 82%, a w gminach Gomunice, Kamieńsk i Gidle stanowią około 70%. W województwie łódzkim gleby te zajmują około 45% powierzchni gruntów ornych (w kraju – 32%). (źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomszczańskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku).

4.3.4. Klimat

Pod względem klimatycznym powiat radomszczański podobnie jak cała Polska (poza wysokimi górami) znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego przejściowego. Ze względu na położenie powiatu, klimat ten cechuje się wpływami wyżyn.

Zgodnie z danymi Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej z wielolecia 1991-2020 parametry klimatyczne na terenie powiatu rozkładają się następująco:

- średnia temperatura stycznia: -2 - -1°C,
- średnia temperatura lipca: 19-20°C,
- średnia temperatura roczna: 8-9°C,
- średnia roczna suma opadów: 600-650 mm,
- średnia roczna długość usłonecznienia: 1750-1800 h,
- średnia liczba dni z pokrywą śnieżną: 70,
- średnia roczna liczba dni z burzą: 25-30.

4.3.5. Surowce mineralne

Zasady poszukiwania, dokumentowania oraz korzystania z kopalni regulowane są przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. 2023 poz. 633). W ustawie tej rozstrzygnięto sprawę własności złóż kopalni oraz uregulowano problem ochrony zasobów złóż poprzez wymóg ujmowania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązek kompleksowego i racjonalnego wykorzystania kopalni. Dla prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody (tj. między innymi kopalinami) ustala się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego szczególne warunki zagospodarowania terenów. Również podjęcie działalności w zakresie wydobywania

kopalin jest uzależnione przez możliwość odpowiednich zapisów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, od Rady Gminy, która podejmuje uchwały o zmianie planu oraz od społeczności lokalnej, która na tym etapie może wnosić uwagi i protesty. Na terenie powiatu znajdują się 91 udokumentowane złoża, które przedstawiono w poniższej tabeli

Tab. 1 Zestawienie złóż kopalin występujących na terenie powiatu radomszczańskiego (źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r. PIG-PIB, uzupełniony o dane z <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>)

Lp.	Nazwa złoża	Rodzaj wydobywanego surowca	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby [tys. t]		Wydobycie
				Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	
1.	Huta Porajska	torfy	złożę, z którego wydobyte zostało zaniechane	98.70	47.29	3.63
2.	Huta Porajska II	piaski i żwiry	złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo	201	-	-
3.	Huta Porajska III	piaski i żwiry	złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo	534	388	-
4.	Huta Porajska IV	piaski i żwiry	złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo	1 972	-	-
5.	Napoleonów	torfy	złożę, z którego wydobyte zostało zaniechane	21.64	-	-
6.	Napoleonów I	torfy	złożę, z którego wydobyte zostało zaniechane	5.67	-	-
7.	Napoleonów III	torfy	złożę, z którego wydobyte zostało zaniechane	-	-	-
8.	Napoleonów IV	torfy	złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo	10.68	-	-
9.	Napoleonów VI	torfy	złożę, z którego wydobyte zostało zaniechane	5.11	-	-
10.	Napoleonów Północ	piaski i żwiry	złożę eksploatowane	2 392	1 799	0
11.	Danielów	torfy	złożę, z którego wydobyte zostało zaniechane	3.83	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030”

12.	Danielów II	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	721	688	-
13.	Bełchatów – pole Kamieńsk	węgle brunatne	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	132 424	-	-
14.	Kamieńsk	piaski i żwiry	złoże eksploatowane	808	451	1
15.	Barczkowice	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	1 531	1 531	-
16.	Barczkowice-1	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	13 065	12 069	-
17.	Huta Brudzka	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	86	-	-
18.	Wiewiórów Rządowy II	surowce dla prac inżynierskich	złoże, z którego wydobyte zostało zaniechane	47	-	-
19.	Wiewiórów	surowce ilaste ceramiki budowlanej	złoże, z którego wydobyte zostało zaniechane	34	-	-
20.	Wiewiórów I	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	75	-	-
21.	Zalesiczki	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	1 872	-	-
22.	Piaszczyce I	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	1 118	1 028	-
23.	Dobryszycze II	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	103	-	-
24.	Blok Dobryszycki	piaski i żwiry	złoże, z którego wydobyte zostało zaniechane	183	-	-
25.	Blok Dobryszycki - 1	piaski i żwiry	złoże eksploatowane	191	-	11
26.	Blok Dobryszycki II	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	471	-	-
27.	Rożny	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane, eksploatowane	151	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030”

			okresowo			
28.	Różny I	piaski i żwiry	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	204	-	-
29.	Radomsko I	surowce ilaste ceramiki budowlanej	złóże, z którego wydobycie zostało zaniechane	tylko pzb.	-	-
30.	Ładzice	piaski i żwiry	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	152	-	-
31.	Wierzbica	piaski i żwiry	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	2 327	-	-
32.	Wierzbica I	piaski i żwiry	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	466	-	-
33.	Wola Blakowa	piaski i żwiry	złóże eksploatowane	4 290	4 205	317
34.	Wola Blakowa I	piaski i żwiry	złóże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	705	705	-
35.	Wola Jedlińska I	piaski i żwiry	złóże eksploatowane	171	-	0
36.	Adamów II	piaski i żwiry	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	118	-	-
37.	Adamów III	piaski i żwiry	złóże eksploatowane	46	-	17
38.	Adamów IV	piaski i żwiry	złóże eksploatowane	2 065	2 065	77
39.	Adamów V	piaski i żwiry	złóże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	247	-	-
40.	Adamów VI	piaski i żwiry	złóże eksploatowane	247	247	27
41.	Adamów VII	piaski i żwiry	złóże eksploatowane	351	-	36
42.	Adamów VIII	piaski i żwiry	złóże eksploatowane	492	492	29
43.	Adamów IX	piaski i żwiry	złóże eksploatowane	467	401	100
44.	Adamów X	piaski i żwiry	złóże eksploatowane	888	888	96
45.	Adamów dz. 11	piaski i żwiry	złóże o zasobach rozpoznanych	397	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030”

			szczegółowo			
46.	Adamów dz. 57/2, 58/1	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	535	-	-
47.	Adamów dz. 64, 65	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	393	-	-
48.	Adamów VI – Dz. nr 69, 70	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	341	-	-
49.	Adamów dz. nr 184	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	227	-	-
50.	Szczepocice Rządowe	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	281	-	-
51.	Kopaniny	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	1 414	-	-
52.	Kopaliny Klizińskie	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	32 863	26 054	-
53.	Łęki Szlacheckie	węgle brunatne	złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie	82 963	-	-
54.	Holendry	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	372	-	-
55.	Kodrąb	kamienie łamane i bloczne; wapienie i margle	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane; złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	3 961; 1 222	-	-
56.	Kodrąb-2	kamienie łamane i bloczne	złoże eksploatowane	13 837	10 924	11
57.	Kodrąb Dmenin	wapienie i margle	złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie	484 549	-	-
58.	Posadówka	piaski i żwiry	złoże eksploatowane	196	-	5
59.	Cieszątki	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	654	654	-
60.	Ruda III	piaski i żwiry	złoże eksploatowane	89	-	24

Prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030”

61.	Ruda IV	piaski i żwiry	złoże skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym	-	-	-
62.	Ruda V	piaski i żwiry	złoże eksploatowane	92	-	2
63.	Ruda VI	piaski i żwiry	złoże eksploatowane	152	-	1
64.	Ruda VII	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	175	-	-
65.	Ruda VIII	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	201	-	-
66.	Ruda IX	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	183	-	-
67.	Wojnowice	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	120	-	-
68.	Granice	wapień i margle	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	80 861	-	-
69.	Granice I	wapień i margle	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	18 391	8 461	-
70.	Grabowie	kamień łamany i bloczne	złoże eksploatowane	65	-	0
71.	Grabowie I	kamień łamany i bloczne	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	710	-	-
72.	Chełmska Góra	kamień łamany i bloczne	złoże eksploatowane	0	-	0
73.	Chełmska Góra II	kamień łamany i bloczne	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	95	-	-
74.	Chełmska Góra III	kamień łamany i bloczne	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	534	-	-
75.	Zagórze – Grabowie	kamień łamany i bloczne	złoże eksploatowane	218	-	2
76.	Goszczowa	kamień łamany i bloczne	złoże zagospodarowane, eksploatowane	417	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030”

			okresowo			
77.	Kobiele Małe	piaski i żwiry	złóże eksploatowane	242	-	9
78.	Kobiele Małe I	piaski i żwiry	złóże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	1 050	1 050	-
79.	Zrąbiec	piaski i żwiry	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	480	-	-
80.	Huta Drewniana	piaski i żwiry	złóże eksploatowane	306	-	1
81.	Kruszyna	surowce ilaste ceramiki budowlanej	złóże, z którego wydobyte zostało zaniechane	130	-	-
82.	Kruszyna-Zalesie	surowce ilaste ceramiki budowlanej	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	14	-	-
83.	Wielgomłyny	piaski i żwiry	złóże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	117	-	-
84.	Wymysłów	piaski kwarcowe	złóże o zasobach rozpoznanych wstępnie	6 461.00	-	-
85.	Czarny Las	piaski i żwiry	złóże o zasobach rozpoznanych wstępnie	19 408	-	-
86.	Sady	piaski i żwiry	złóże o zasobach rozpoznanych wstępnie	8 231	-	-
87.	Sady I	piaski i żwiry	złóże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	197	-	-
88.	Maluszyn	piaski i żwiry; surowce ilaste ceramiki budowlanej	złóże o zasobach rozpoznanych wstępnie; złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	13 247; 43	-	-
89.	Maluszyn-Kąty	surowce ilaste ceramiki budowlanej	złóże, z którego wydobyte zostało zaniechane	14	-	-
90.	Miejskie Pola	piaski i żwiry	złóże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	178	178	-
91.	Miejskie Pole I	piaski i żwiry	złóże, z którego wydobyte zostało	196	-	-

zaniechane

Rys. 8 Lokalizacja złóż kopalni na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl>)

4.3.6. Powietrze

Na terenie województwa łódzkiego wyróżnia się dwie strefy oceny jakości powietrza. Są to:

- aglomeracja łódzka
- strefa łódzka

Powiat łódzki położony jest na terenie strefy łódzkiej. W poniższych tabelach przedstawione zostały wyniki rocznej oceny i klasyfikacji strefy łódzkiej pod względem ochrony zdrowia i ochrony roślin w roku 2022 przeprowadzone przez GIOŚ.

Prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030”

Tab. 2 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) (Źródło: GIOŚ)

L.p.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
1	strefa łódzka	PL1002	A	A	A	A	A ₁₎	C ₂₎	A	A	A	A	C	C ₃₎

1) dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

2) dla pyłu zawieszzonego PM10 dla czasu uśredniania – rok, strefa uzyskała klasę A

3) dla pyłu zawieszzonego PM2,5 dla czasu uśredniania – rok, strefa uzyskała klasę A

Tab. 3 Klasy dla strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) (Źródło: GIOŚ)

L.p.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
1	strefa łódzka	PL1002	A	A	A

1) dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

4.3.7. Klimat akustyczny

Hałas pochodzący z dróg jest głównym źródłem hałasu na terenie powiatu radomszczańskiego. Na jego poziom ma wpływ szereg czynników związanych z ruchem pojazdów i parametrami drogi, takich jak:

- natężenie ruchu związane bezpośrednio ze znaczeniem drogi w układzie komunikacyjnym,
- struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich i hałaśliwych),
- średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny,
- płynność ruchu,
- rodzaj i stan nawierzchni.

Głównym problemem związanym z występowaniem hałasu na terenie powiatu radomszczańskiego stanowią drogi krajowe i wojewódzkie o znacznym natężeniu ruchu, w tym samochodów ciężarowych, które przebiegają przez tereny o zwartej zabudowie. Drogi te to autostrada A1, drogi krajowe nr 42 91 oraz drogi wojewódzkie nr 484, 742, 784, 785. Ciągi te stanowią główną oś komunikacyjną dla ruchu samochodowego. Drogi te, a także węzły komunikacyjne, ze względu na znaczne

natężenie ruchu, w tym samochodów ciężarowych, powodują trudne do wyeliminowania i stale występujące pogorszenie klimatu akustycznego.

Duży wpływ na wzrost hałasu drogowego ma zły stan infrastruktury drogowej, która nie jest odpowiednio przystosowana do występującego aktualnie natężenia ruchu. Wprawdzie stan dróg cały czas się poprawia, dochodzi do modernizacji kolejnych ich odcinków, to jednak problem ten jest wciąż znaczący.

Hałas drogowy jest zjawiskiem o tendencjach wzrostowych, uzależnionym od takich czynników jak:

- wskaźnik presji motoryzacji,
- gęstość sieci dróg,
- odległość terenów stale zamieszkiwanych od dróg o dużym natężeniu.

Ze względu na wzrost ilości użytkowanych pojazdów należy przyjąć, że na terenie powiatu radomszczańskiego podobnie jak w całym kraju utrzymywać się będzie tendencja wzrostowa natężenia hałasu związanego z ruchem kołowym. Trzeba jednak dodać, że wzrost natężenia hałasu nie jest wprost proporcjonalny do wzrostu natężenia ruchu samochodowego i rośnie wolniej. Wynika to głównie z poprawy jakości użytkowanych samochodów i poprawy jakości ciągów drogowych.

Hałas przemysłowy obejmuje hałas emitowany przez urządzenia i maszyny, procesy technologiczne, wyposażenie i instalacje znajdujące się na terenie niewielkich zakładów rzemieślniczych i usługowych, dźwięki pochodzące z urządzeń obiektów handlowych, urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych, linie przesyłowe wysokiego napięcia, stacje elektroenergetycznych najwyższych napięć w związku ze stosowaniem sprężarek do napędu łączników i transformatorów.

Ze względu na lokalny charakter ograniczony głównie do najbliższego otoczenia obiektu przemysłowego, skala zagrożenia tym rodzajem hałasu jest niewielka.

Dzięki zaostrzeniu przepisów związanych z powstawaniem nowych obiektów przemysłowych, takich jak potrzeba sporządzenia ocen oddziaływania na środowisko oraz kontrole i egzekucja nałożonych kar, a także ze względu na obecne systemy doboru lokalizacji nowych inwestycji, dochodzi do znacznego ograniczenia tych uciążliwości. Dodatkowo stosuje się różne sposoby na ograniczenie emisji hałasu ze

źródeł przemysłowych, takie jak zwiększanie izolacyjności akustycznej ścian, stosowanie tłumików czy obudów dla urządzeń.

4.3.8. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne może występować zarówno w domu, jak i w miejscu pracy czy wypoczynku. Powstaje ono w wyniku funkcjonowania zespołów sieci i urządzeń elektrycznych używanych w domach, zakładach pracy, a także wskutek działania stacji nadawczych, urządzeń energetycznych, telekomunikacyjnych, radiolokacyjnych, radionawigacyjnych, urządzeń elektromedycznych i.in. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają urządzenia radiokomunikacji rozsiewnej umieszczone w środowisku naturalnym: stacje nadawcze radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, gdyż emitują one do środowiska fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości.

Najważniejsze elementy wpływające na zmianę natężenia pola elektromagnetycznego, jakie odnotowuje się w środowisku na terenie powiatu radomszczańskiego to:

- 4 linie energetyczne WN przebiegająca przez teren powiatu północy na południe,

Do punktowych źródeł pól elektromagnetycznych mogących mieć ujemny wpływ na jakość środowiska na terenie powiatu zaliczyć należy także:

- bazowe stacje telefonii komórkowej, których wg szacunków na terenie powiatu jest ponad 100,
- urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne w zakładach przemysłowych, ośrodkach medycznych, będące w dyspozycji policji i straży pożarnej, a także urządzenia mogące oddziaływać w skali domowej, np. niesprawne kuchenki mikrofalowe.

Ze względu na brak dokładnej inwentaryzacji znaczących źródeł pól elektromagnetycznych, jak i powszechnych pomiarów pól elektromagnetycznych, uniemożliwione jest dokładne określenie stopnia zagrożenia i sposobów ograniczenia uciążliwości. Dochodzi do tego zwiększona emisja promieniowania elektromagnetycznego w wyniku wzrostu zapotrzebowania na usługi radiokomunikacji.

4.3.9. Zasoby przyrodnicze

Na terenie powiatu radomszczańskiego znajduje się następująca ilość obszarowych form ochrony przyrody:

- parki narodowe – 0 obszarów,
- rezerваты przyrody – 6 obszarów,
- parki krajobrazowe – 1 obszar,
- obszary chronionego krajobrazu – 3 obszary,
- obszary Natura 2000 – 7 obszarów (7 specjalnych obszarów ochrony siedlisk oraz 0 obszarów specjalnej ochrony ptaków),
- stanowiska dokumentacyjne – 0 obszarów,
- użytki ekologiczne – 118 obszarów,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – 1 obszar,
- pomniki przyrody – 65 obiektów.

Poniżej scharakteryzowano po krótkce formy ochrony przyrody znajdujące się na terenie powiatu radomszczańskiego:

REZERWATY PRZYRODY

- **Jasień**

Rezerwat ten położony jest w mezoregionie Wzgórza Radomszczańskie. Utworzony został w roku 1958. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 19,81 ha. Obowiązuje dla niego plan ochrony. Rodzaj rezerwatu: florystyczny, typ rezerwatu: florystyczny, podtyp rezerwatu: krzewów i drzew, typ ekosystemu: leśny i borowy, podtyp ekosystemu: lasów wyżynnych.

Przedmiotem ochrony jest cis pospolity. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie stanowiska naturalnego występowania cisa pospolitego (*Taxus baccata*).

Do innych cennych roślin występujących na terenie rezerwatu należą liczydło górskie *Streptopus amplexifolius*, starzec kędzierzawy *Tephrosieris crispa*, wroniec widlasty *Huperzia selago*.

Podstawę prawną utworzenia rezerwatu stanowi Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 października 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1958 r. Nr 92, poz. 509). Najnowszym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu jest Zarządzenie nr 36/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony

Środowiska w Łodzi z dnia 10 czerwca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Jasień" (Dz. Urz. z 2010 r. Nr 180, poz 1474).

- **Kobiele Wielkie**

Rezerwat ten położony jest w mezoregionie Wzgórza Radomszczańskie. Utworzony został w roku 1960. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 63,43 ha. Obowiązuje dla niego plan ochrony. Rodzaj rezerwatu: leśny, typ rezerwatu: fitocenotyczny, podtyp rezerwatu: zbiorowisk leśnych, typ ekosystemu: leśny i borowy, podtyp ekosystemu: lasów mieszanych nizinnych.

Przedmiotem ochrony jest naturalny drzewostan sosnowo-debowo-jodłowy. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu naturalnego drzewostanu.

Cały teren rezerwatu stanowią ekosystemy leśne z dominującym wyżynnym jodłowym borem mieszanym. Oprócz jodły pospolitej, gatunkami charakterystycznymi tej formacji są tujowiec tamaryszkowaty *Thuidium tamariscinum* i widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*. Na uwagę zasługuje obecność kilku gatunków górskich. Należy do nich zaproć górska *Oreopteris limbosperma*, wroniec widlasty *Huperzia selago*, trzcinnik owłosiony *Calamagrostis villosa* oraz bez koralowy *Sambucus racemosa*. W przeszłości notowany był tu również podrzeń żebrowiec *Blechnum spicant*.

Typowa postać boru jodłowego budowana jest głównie przez ponad stutrzdziestoletnie (miejscami nawet ponad stu pięćdziesięcioletnie) jodły *Abies alba* z udziałem dębu szypułkowego *Quercus robur* (częściowo też mieszańca dębu szypułkowego i bezszypułkowego *Quercus petraea*), buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*, sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*, topoli osiki *Populus tremula* oraz miejscami grabu pospolitego *Carpinus betulus*.

Podstawę prawną utworzenia rezerwatu stanowi Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 lutego 1960 w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1960 r. Nr 32, poz. 156). Najnowszym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu jest Rozporządzenie Nr 34/2007 Wojewody Łódzkiego z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Kobiele Wielkie" (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 243, poz. 2245).

- **Góra Chełmo**

Rezerwat ten położony jest w mezoregionie Wzgórza Radomszczańskie. Utworzony został w roku 1968. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 41,31 ha. Obowiązuje dla niego plan ochrony. Rodzaj rezerwatu: krajobrazowy, typ rezerwatu: krajobrazów, podtyp rezerwatu: krajobrazów naturalnych, typ ekosystemu: leśny i borowy, podtyp ekosystemu: lasów wyżynnych.

Przedmiotem ochrony jest wzgórze porośnięte lasem mieszanym. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie wzgórza porośniętego lasem mieszanym, zbudowanego z piaskowców dolnokredowych, będącego ostańcem oraz leżącego tam grodziska.

Rezerwat reprezentuje walory krajobrazowe o charakterze przyrodniczym i historyczno-kulturowym. Posiada bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu, na którą poza czynnikami naturalnymi duży wpływ wywarła działalność człowieka.

W szczytowej części wzgórza znajdują się pozostałości po średniowiecznym grodzisku z X wieku, natomiast na południowym i zachodnim stoku nieczynne kamieniołomy i wciąż eksploatowane odkrywki. Zbocze od strony północnej, ma charakter skalnego urwiska wzniesionego pionową ścianą wysokości od 5 do 10 m. Urwisko, w którym odsłaniają się piaskowce, jest cennym krajobrazowo elementem rezerwatu.

Podstawę prawną utworzenia rezerwatu stanowi Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 listopada 1967 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1967 r. Nr 67, poz. 330). Najnowszym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu jest Zarządzenie Nr 33/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 2 czerwca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Góra Chełmo" (Dz. Urz. z 2010 r. Nr 176, poz. 1446).

- **Dębowiec**

Rezerwat ten położony jest w mezoregionie Niecka Włoszczowska. Utworzony został w roku 1965. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 47,1 ha. Obowiązuje dla niego plan ochrony. Rodzaj rezerwatu: leśny, typ rezerwatu: fitocenotyczny, podtyp rezerwatu: zbiorowisk leśnych, typ ekosystemu: leśny i borowy, podtyp ekosystemu: lasów wyżynnych.

Przedmiotem ochrony jest naturalny grąd i łąg. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnego grądu z lipą szerokolistną na krańcach zasięgu i łągu wiązowo-jesionowego z rzadkimi roślinami zielnymi.

Ciekawym elementem przyrodniczym jest niemal naturalnych charakter szaty roślinnej, występuje tu około 355 gatunków roślin. W granicach rezerwatu znajduje się najdalej wysunięte na północ stanowisko lipy szerokolistnej *Tilia platyphyllos*.

Podstawę prawną utworzenia rezerwatu stanowi Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 października 1965 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1965 r. Nr 63, poz. 352). Najnowszym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu jest Zarządzenie Nr 17/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Dębowiec" (Dz. Urz. z 2010 r. Nr 77, poz. 632).

- **Piskorzeniec**

Rezerwat ten położony jest w mezoregionie Wzgórza Łopuszańskie. Utworzony został w roku 1991. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 431,96 ha. Obowiązuje dla niego plan ochrony. Rodzaj rezerwatu: torfowiskowy, typ rezerwatu: fitocenotyczny, podtyp rezerwatu: zbiorowisk nieleśnych, typ ekosystemu: różnych ekosystemów, podtyp ekosystemu: lasów i torfowisk.

Przedmiotem ochrony są naturalne biocenozy torfowiskowe i leśne. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnych biocenoz torfowiskowych i leśnych z bogatą awifauną i entomofauną.

Rezerwat ten stanowi ostoję dla licznych i rzadkich gatunków ptaków wodnych i błotnych. Wśród flory występuje wiele rzadkich gatunków w skali kraju.

Podstawę prawną utworzenia rezerwatu stanowi Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 listopada 1990 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1990 r. Nr 48, poz. 366). Najnowszym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu jest Zarządzenie Nr 1/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 7 stycznia 2010 r. w sprawie rezerwatu "Piskorzeniec" (Dz. Urz. z 2010 r. Nr 18, poz. 129).

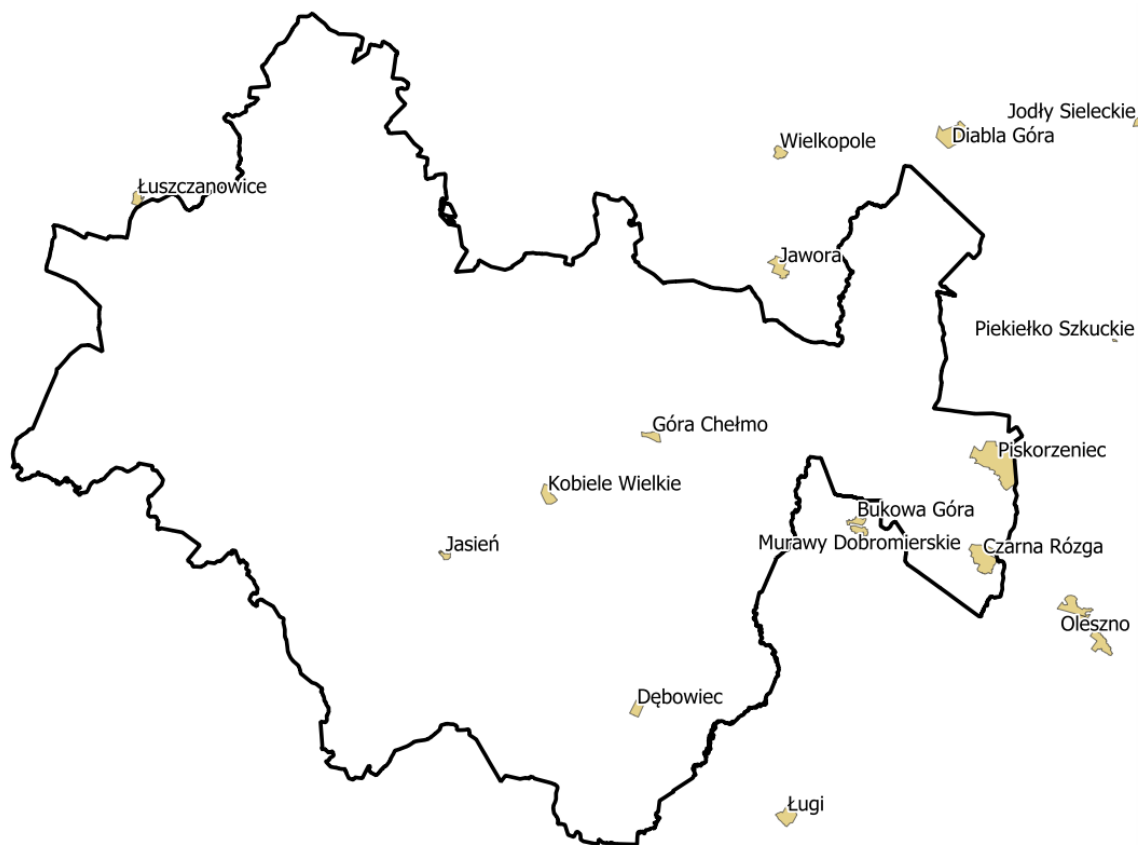
- **Czarna Różga**

Rezerwat ten położony jest w mezoregionie Wzgórza Łopuszańskie. Utworzony został w roku 1996. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 185,6 ha. Obowiązuje dla niego plan ochrony. Rodzaj rezerwatu: leśny, typ rezerwatu: fitocenotyczny, podtyp rezerwatu: zbiorowisk leśnych, typ ekosystemu: leśny i borowy, podtyp ekosystemu: lasów nizinnych.

Przedmiotem ochrony są naturalne ekosystemy wilgotnych lasów liściastych. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnych ekosystemów wilgotnych lasów liściastych z licznymi drzewami pomnikowymi oraz gatunkami rzadkich i chronionych roślin zielnych.

W granicach rezerwatu występują drzewostany naturalnego pochodzenia. Flora jest bujna i składa się z ponad 300 gatunków roślin, z czego wiele z nich jest objętych ochroną ścisłą.

Podstawę prawną utworzenia rezerwatu stanowi Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1996 r. Nr 75, poz. 677). Najnowszym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 31 grudnia 2014 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Czarna Różga" (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 117).

Rys. 9 Lokalizacja rezerwatów przyrody na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź)

PARKI KRAJOBRAZOWE

- **Przedborski Park Krajobrazowy**

Przedborski Park Krajobrazowy położony jest na terenie powiatów radomszczańskiego, koneckiego, kieleckiego i włoszczowskiego. Znajduje się w mezoregionach: Pasma Przedborsko-Małogoskie, Wzgórza Łopuszańskie, Wzgórza Opoczyńskie, Niecka Włoszczowska, (na terenie powiatu radomszczańskiego trzy pierwsze z wymienionych mezoregionów). Utworzony został w roku 1988. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 16550,1 ha. Obowiązuje dla niego plan ochrony.

Cele ochrony parku to:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami fauny i flory;
- 2) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;

- 3) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych i wodno-błotnych;
- 4) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym szczególnie muraw kserotermicznych oraz bagien i torfowisk;
- 5) zachowanie układów i obiektów zabytkowych;
- 6) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i krajobrazu;
- 7) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych.

Lasy zajmują ok. 68% powierzchni Parku. Są to przeważnie drzewostany sosnowe na siedlisku borów mieszanych, przeplecione olsami i borami bagiennymi. Występują także większe powierzchnie grądów, buczyn i dąbrów świetlistych. W dolinach rzecznych spotyka się łągi olszowo-jesionowe, a w bagnistych zagłębieniach – partie olsów. Na uwagę zasługuje udział jodły w wielogatunkowych drzewostanach, a także stanowiska rzadkiego cisa. Na nasłonecznionych zboczach wzgórz Pasma Przedborsko-Małogoskiego występują murawy kserotermiczne oraz ciepłolubne zarośla z udziałem tarniny *Prunus spinosa*, kaliny *Viburnum* sp., róż *Rosa* sp., głogu *Crataegus* sp., derenia świdwy *Cornus sanguinea*, ligustru *Ligustrum* sp. i jałowca *Juniperus* sp. Na terenie parku znajduje się kilka par drzew pozornie zrosniętych: zrost sosny z dębem szypułkowym w uroczysku Rączki i zrost sosny z brzozą brodawkowatą przy gajówce Stara Wieś. W północno-wschodniej części Parku znajdują się większe obszary torfowisk, z największym bagnem Piskorzeniec.

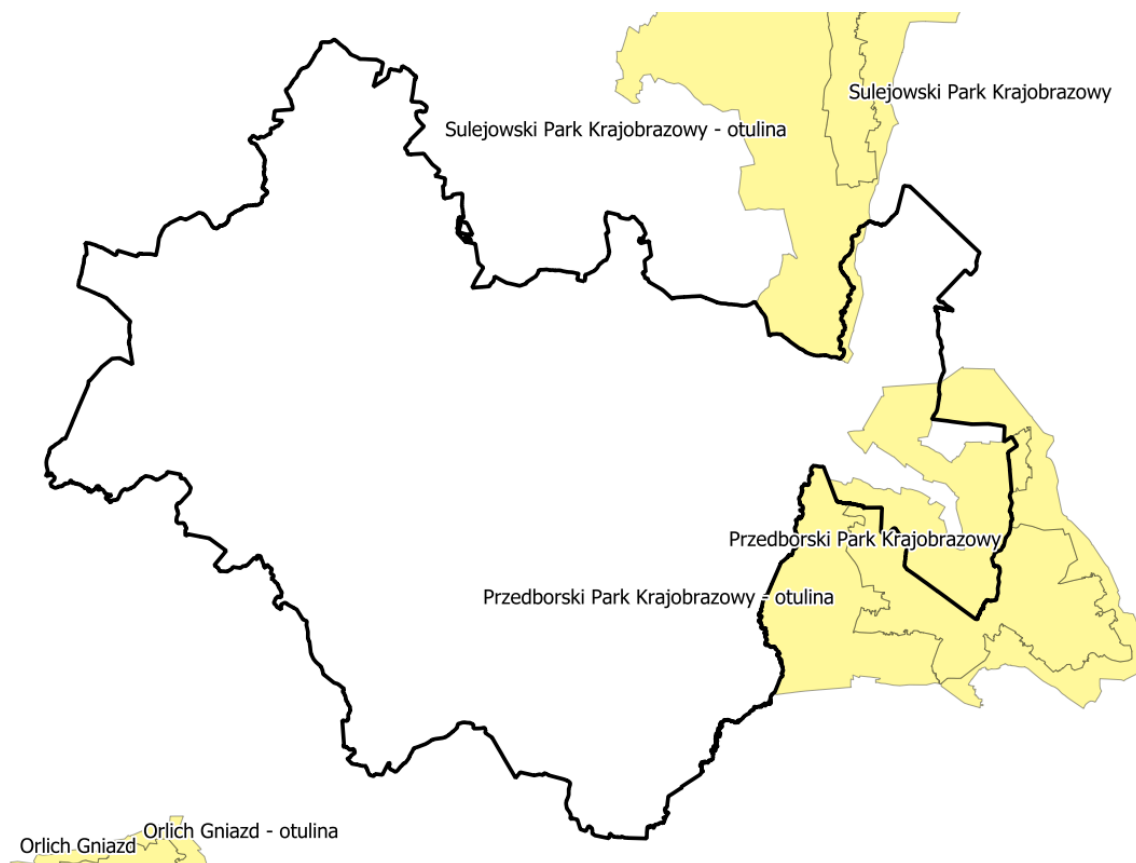
Flora Parku liczy ponad 900 gatunków roślin naczyniowych, w tym 39 gatunków rzadkich i chronionych. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują gatunki stepowe i ciepłolubne: wiśnia karłowata *Prunus fruticosa*, dziewięcił bezłodygowy *Carlina acaulis*, zawilec wielkokwiatowy *Anemone sylvestris*, pluskwica europejska *Actaea europaea*, pajęcznica gałęzista *Anthericum ramosum*, fiołek kosmaty *Viola hirta*, głowienka wielkokwiatowa *Prunella grandiflora*, dzwonek syberyjski *Campanula sibirica*, goryczki wąskolistna *Gentiana pneumonanthe* i orzęsiona *Gentianopsis ciliata*, czosnek skalny *Allium montanum*, gorysz siny *Peucedanum cervaria*, rojnik pospolity *Jovibarba globifera*, oman wierzbolistny *Inula salicina*, aster gawędka *Aster amellus*, pszeniec różowy *Melampyrum arvense*, ośmił mniejszy *Cerintho minor*, czechrzyca grzebieniasta *Scandix pecten-veneris*,

miłek letni *Adonis aestivalis* i miłek szkarłatny *Adonis flammea*, kurzyśląd błękitny *Anagalis foemina*, macierzanka pannońska *Thymus kosteleckyanus*, ciemiężyk białokwiatowy *Vincetoxicum hirundinaria*, rumian barwierski *Anthemis tinctoria*, przetacznik pagórkowy *Veronica teucrium*, koniczyna dwukłosa *Trifolium alpestre* i perlówka jednokwiatowa *Melica uniflora*. Do gatunków górskich należą: nerecznica szerokolistna *Dryopteris dilatata*, bez koralowy *Sambucus racemosa*, liczydło górskie *Streptopus amplexifolius*, parzydło leśne *Aruncus dioicus*, czerniec gronkowy *Actaea spicata*, trybula lśniaca *Anthriscus nitida* i widłak wroniec *Huperzia selago*. Na torfowiskach w Parku rośnie wiele reliktowych gatunków roślin bagiennych, jak: wierzba borówkolista *Salix myrtilloides*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, wąkrota zwyczajna *Hydrocotyle vulgaris*, gwiazdnica błotna *Stellaria palustris*, wełnianka wąskolistna *Eriophorum angustifolium* i świbka błotna *Triglochin palustris*. Inne rzadkie rośliny to: wawrzynek wilczętyko *Daphne mezereum*, bluszcz pospolity *Hedera helix*, pełnik europejski *Trollius europaeus*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, rutewka mniejsza *Thalictrum minus*, rutewka orlikolistna *Thalictrum aquilegifolium*, śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, sasanka wiosenna *Pulsatilla vernalis*, jarzmianka większa *Astrantia major*, kozłek całolistny *Valeriana simplicifolia*, barwinek pospolity *Vinca minor*, pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata*, paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare*, widłak spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*, obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*, buławniki czerwony *Cephalanthera rubra* i wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, kruszczyki szerokolistny *Epipactis helleborine* i rdzawoczerwony *Epipactis atrorubens*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, listera jajowata *Neottia ovata*, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, żłobik koralowy *Corallorhiza trifida*, storczyki szerokolistny *Dactylorhiza majalis*, samiczy *Anacamptis morio* i plamisty *Dactylorhiza maculata*, wolffia bezkorzeniowa *Wolffia arrhiza* oraz grzyb szmaciak gałęzisty *Sparassis crispa*.

W lasach Parku żyją duże ssaki leśne: łoś *Alces alces*, jeleń *Cervus elaphus*, sarna *Capreolus capreolus*, dzik *Sus scrofa* i borsuk *Meles meles*. W rzekach żyje wydra *Lutra lutra* i bóbr *Castor fiber*. Spośród mniejszych gatunków występują tu: gronostaj *Mustela erminea*, łasica *Mustela nivalis* oraz ryjówki malutka *Sorex minutus* i aksamitna *Sorex araneus*. Występuje tu 168 gatunków ptaków, z czego 98 należy do awifauny lęgowej. Najrzadsze z nich to: bielik *Haliaeetus albicilla*, rybołów

Pandion haliaetus, orlik krzykliwy *Clanga pomarina*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, bocian czarny *Ciconia nigra*, żuraw *Grus grus*, cietrzew *Lyrurus tetrix*, płomykówka *Tyto alba*, bąk *Botaurus stellaris*, kulik wielki *Numenius arquata*, rycyk *Limosa limosa*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, zimorodek *Alcedo atthis* i podróżniczek *Luscinia svecida*. W Parku znajdują się także stanowiska rzadkich i chronionych bezkręgowców: mieniaka tęczowca *Apatura iris*, tęcznika mniejszego *Calosoma inquistor*, biegaczy zielonozłotego *Carabus auronitens* i fioletowego *Carabus violaceus* oraz trzmieli rudoszarego *Bombus sylvarum* i łąkowego *Bombus pratorum*.

Przedborski Park Krajobrazowy został utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 4/98 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 30 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia Przedborskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 11, poz. 128 z 1998 r.). Najnowszym aktem prawnym dotyczącym omawianego parku jest Rozporządzenie Nr 9/2002 Wojewody Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. w sprawie określenia granic Przedborskiego Parku Krajobrazowego i ustanowienia planu ochrony Przedborskiego Parku Krajobrazowego w województwie łódzkim oraz wyznaczenia Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2002 r. Nr 175, poz. 2481).

Rys. 10 Lokalizacja parków krajobrazowych na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź)

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

- **Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu**

Obszar ten położony jest na terenie 5 powiatów: koneckiego, kieleckiego, włoszczowskiego, jędrzejowskiego i skarżyskiego. Znajduje się w mezoregionach Wzgórza Opoczyńskie, Wzgórza Radomszczańskie, Niecka Włoszczowska, Niecka Przyrowska (na terenie powiatu radomszczańskiego wszystkie z wymienionych mezoregionów). Utworzony został w roku 2009. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 43 790 ha.

Tereny te chronione są ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu został utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 8/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie

wyznaczenia Piliczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z dnia 31 marca 2009 r. Nr 75, poz. 712). Najnowszym aktem prawnym dotyczącym omawianego parku jest Uchwała Nr XXVII/512/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie: zmiany uchwały nr XXII/407/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 marca 2012 r. w sprawie: Piliczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z dnia 27 września 2012 r. poz. 2902).

- **Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu (łódzkie)**

Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu (łódzkie) znajduje się na terenie powiatu radomszczańskiego. Znajduje się w mezoregionach: Pasma Przedborsko-Małogoskie, Niecka Włoszczowska, Wzgórza Radomszczańskie, Wzgórza Łopuszańskie. Utworzony został w roku 2002. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 5417 ha.

Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu jest jednym z najcenniejszych obszarów w środkowej Polsce. Odznacza się dużą zmiennością budowy geologicznej i rzeźby terenu, co wpływa na zróżnicowanie innych elementów środowiska przyrodniczego: wód podziemnych i powierzchniowych, gleb, klimatu, szaty roślinnej i świata zwierząt. Występują tu obok siebie formy rzeźby o charakterze typowym dla niżu, jak też elementy rzeźby wyżynnej, stanowiące malowniczy krajobraz, oznaczający się dużą różnorodnością i pięknymi punktami widokowymi. Centralną oś morfologiczną obszaru zajmuje Pasma Przedborsko-Małogoskie zbudowane z wapieni górnourajskich oraz kredowych piaskowców, gdzie wysokości bezwzględne terenu przekraczają 250 m n.p.m. W części północnej obszaru występują elementy typowe dla nizin: płaskie powierzchnie zbudowane z utworów wodnolodowcowych (nierzadko zwydmione), rozległe zabagnione obniżenia oraz wyniesienia zbudowane z utworów górnotriasowych jury dolnej. W strefie płd. występuje obniżenie Niecki Włoszczowskiej, przecięte dolinami rzek Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej, gdzie na kredowym podłożu zalegają osady czwartorzędowe, w tym piaski przewiane w wydmach. Różnorodność warunków siedliskowych w obszarze sprawia silne zróżnicowanie i bogactwo szaty roślinnej. Fitocenozy leśne reprezentują olsy, łągi, grady, bory sosnowe i bory mieszane. Natomiast zbiorowiska nieleśne tworzą różnorodne zespoły łąkowe, zbiorowiska wodne i bagienne, torfowiskowe i ciepłolubnych muraw kserotermicznych. Na Obszarze Chronionego

Krajobrazu występuje szereg gatunków zwierząt objętych ochroną prawną. Prowadzona jest też gospodarka łowiecka realizowana w poszczególnych obwodach.

Obszar został uchwalony na podstawie Rozporządzenia Nr 9/2002 Wojewody Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. w sprawie określenia granic Przedborskiego Parku Krajobrazowego i ustanowienia planu ochrony Przedborskiego Parku Krajobrazowego w województwie łódzkim oraz wyznaczenia Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 175, poz. 2481 z dnia 20 lipca 2002 r.).

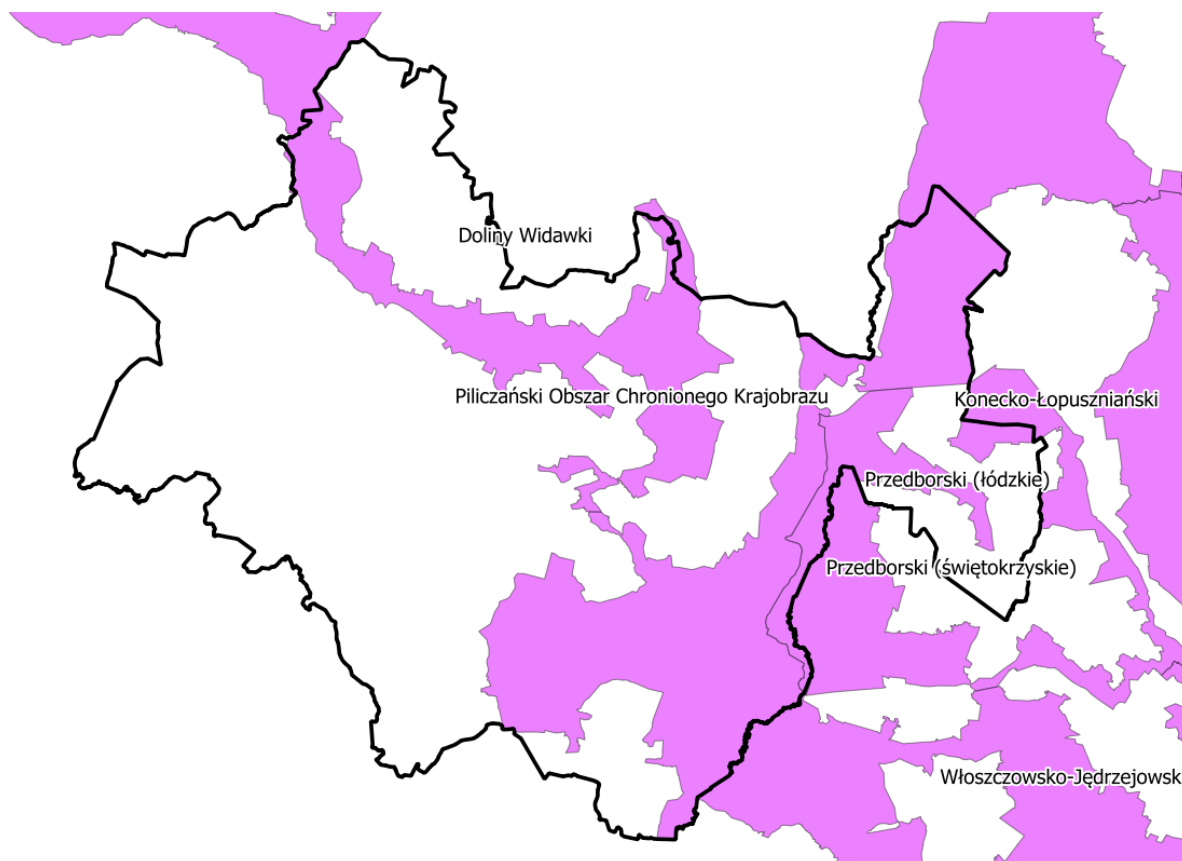
Obowiązującą podstawą prawną dla omawianej formy ochrony przyrody jest Uchwała Nr XXVIII/510/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie: Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 26 października 2012 r. poz. 3350).

- **Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki**

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki znajduje się na terenie powiatów radomszczańskiego, piotrkowskiego, łaskiego i bełchatowskiego. Znajduje się w mezoregionach: Wzgórza Radomszczańskie, Wysoczyzna Bełchatowska, Kotlina Szczercowska, Wysoczyzna Łaska (na terenie powiatu radomszczańskiego wyłącznie dwa pierwsze z wymienionych mezoregionów). Utworzony został w roku 1998. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 41 390 ha.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszar został uchwalony na podstawie Rozporządzenia Nr 59/2007 Wojewody Łódzkiego z dnia 4 grudnia 2007 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 374, poz. 3324). Obowiązującą podstawą prawną dla omawianej formy ochrony przyrody jest Uchwała nr XXXI/661/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/237/11 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki zmienionej uchwałą Nr XXII/422/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 marca 2012 r. (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 339).

Rys. 11 Lokalizacja Obszarów Chronionego Krajobrazu na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź)

OBSZARY NATURA 2000

- **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Przedborska PLH180049**

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Przedborska PLH180049 znajduje się na terenie dwóch województw: łódzkiego i świętokrzyskiego, na terenie powiatów radomszczańskiego, koneckiego, kieleckiego. Położony jest w mezoregionach: Pasma Przedborsko-Małogoskie, Wzgórza Łopuszańskie, Wzgórza Radomszczańskie (na terenie powiatu radomszczańskiego dwa pierwsze z wymienionych mezoregionów). Wyznaczony został w roku 2008. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 11605,21 ha. Obszar ten posiada plan zadań ochronnych.

Obszar obejmuje fragment Przedborskiego Parku Krajobrazowego. Zachodnią część obszaru stanowi zbocze Pasma Przedborsko-Małogoskiego zbudowanego z górnourajskich wapieni i kredowych piaskowców. Sieć rzeczna jest stosunkowo

bogata, stanowią ją liczne dopływy Czarnej Włoszczowskiej. Znaczną część obszaru zajmuje rozległy kompleks wilgotnych i podmokłych łąk oraz największy w tej części Polski płat lasów jesionowo-olszowych (obręb Oleszno). Zachowały się tu duże fragmenty naturalnych drzewostanów. Dominują bory sosnowe, lecz pozostały też naturalne płaty grądów, buczyn i dąbrów. Na zboczach wzgórz rozwijają się murawy kserotermiczne, a w dolinach torfowiska. Najbardziej rozległym i najcenniejszym z nich jest Piskorzeniec. Również na torfowisku Jedle stwierdzono dobrze zachowane fragmenty torfowiska wysokiego i przejściowego (2 km na SW od wsi Jedle). Na jego trudno dostępnych fragmentach występują liczne oczka wodne z płem mszarnym (źródło: wloszczowa.radom.lasy.gov.pl).

Przedmioty ochrony omawianego obszaru Natura 2000 to:

siedliska:

- siedlisko 6210 - murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis*, *Festucion pallentis*) – priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków,
- siedlisko 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- siedlisko 7110 - torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- siedlisko 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
- siedlisko 7150 - obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*,
- siedlisko 9110 - kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*),
- siedlisko 9130 - żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- siedlisko 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- siedlisko 91D0 - bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne
- siedlisko 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- siedlisko 91F0 - łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*),

- siedlisko 91I0 - dąbrowy ciepłolubne (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)
- siedlisko 91P0 - wyżynny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*),

bezkęgowce:

- *Colias myrmidone* – szlaczkoń szafraniec,
- *Lycaena dispar* – czerwonończyk nieparek,

płazy:

- *Bombina bombina* – kumak nizinny,

ssaki:

- *Castor fiber* – bóbr europejski,
- *Lutra lutra* – wydra europejska,
- *Myotis bechsteinii* – nocek Bechsteina.

Obszar został ustanowiony Decyzją komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE).

- **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Górnej Pilicy PLH260018**

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Górnej Pilicy PLH260018 znajduje się na terenie trzech województw: świętokrzyskiego, śląskiego i łódzkiego, na terenie powiatów radomszczańskiego, zawierciańskiego, włoszczowskiego, częstochowskiego i jędrzejowskiego. Położony jest w mezoregionach: Pasma Przedborsko-Małogoskie, Wzgórza Radomszczańskie, Niecka Włoszczowska (wszystkie również w granicach powiatu radomszczańskiego). Wyznaczony został w roku 2011. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 11193,22 ha. Obszar ten nie posiada planu zadań ochronnych.

Ostoja położona jest w Krainie Świętokrzyskiej, w okręgu Włoszczowsko-Jędrzejowskim. Flora ma tu charakter przejściowy. Występują w niej duże, w większości naturalne kompleksy leśne (grądy, lasy mieszane świeże i wilgotne oraz w dolinach rzecznych lasy łąkowe i olsy). Meandrująca rzeka Pilica, której towarzyszą liczne starorzecza, tworzy malowniczą dolinę. Wzdłuż koryta ciągną się gęste zarośla wierzbowe, oraz lasy nadrzeczne, o silnie zróżnicowanych drzewostanach, którym towarzyszą podmokłe łąki, charakteryzujące się dużą

różnorodnością biologiczną, bogactwem fauny i flory, zwłaszcza gatunków związanych z siedliskami wilgotnymi. Często występują tu bagna i torfowiska. Ich powierzchnia systematycznie się kurczy w wyniku naturalnych zmian sukcesyjnych oraz zabiegów melioracyjnych.

Ostoja obejmuje jeden z większych ciągów ekologicznych zlokalizowanych w naturalnych dolinach rzecznych w kraju. Razem z ostoją Suchy Młyn Dolina Pilicy tworzy duży ciąg siedlisk naturalnych. Występują tutaj zbiorowiska łąkowe: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) i świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), bardzo dobrze zachowane lasy łęgowe, bory bagienne, rzadziej bory chrobotkowe. Znaczne zbiorniki wodne z roślinnością wodną, siedliska muraw na piaskowych. W ostoi zlokalizowane są liczne populacje roślin chronionych i ginących – jest ich ponad 60 gatunków.

Z punktu widzenia ochrony fauny „Dolina Pilicy” należy do najistotniejszych ostoi NATURA 2000 w Polsce środkowej. Jedne z najliczniejszych i najlepiej zachowanych populacji w tej części kraju posiadają tu: bóbr europejski *Castor fiber*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (NT), kumak nizinny *Bombina bombina*, minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae* (NT) koza *Cobitis taenia*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, czerwończyk fioletek *Lycaena helle* (VU) i zatoczek łamliwy *Anisus vorticulus* (NT). Przy czym populacje trzepli zielonej, czerwończyka fioletka i zatoczka łamliwego należą do kluczowych w skali kraju.

W Dolinie Pilicy znajdują się rozlewiska, pośród których występują liczne mikrosiedliska dogodne dla występowania poczwarówki jajowatej *Vertigo moulinsiana*. Pilica i jej dopływy są dobrym siedliskiem również dla występowania skójki gruboskorupowej *Unio crassus*.

W ostoi istotne w skali regionu są populacje: pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* (VU), piskorza *Misgurnus fossilis* (NT), modraszka telejusa *Maculinea teleius* (LC) i modraszka nausitousa *Maculinea nausithous* (LC). Potwierdzenia wymaga występowanie podawanych z terenu ostoi: kreślinka nizinnej *Graphoderus bilineatus* i kozy złotawej *Sabanajewia aurata*. Ostoja posiada bogaty zestaw gatunków owadów i innych organizmów wpisanych na czerwoną listę lub wymienianych w załącznikach do konwencji międzynarodowych. W Dolinie Pilicy licznie reprezentowane są przyrodniczo cenne gatunki ptaków, dla których powinna

zostać powołana dodatkowo ostoja ptasia. Szczególne znaczenie mają populacje: bąka *Botaurus stellaris*, błotniaka stawowego *Circus aeruginosus*, błotniaka łąkowego *Circus pygargus*, orlika krzykliwego *Aquila pomarina*, żurawia *Grus grus* czy jarzebatki *Sylvia nisoria* (źródło: ine.eko.org.pl).

Przedmioty ochrony omawianego obszaru Natura 2000 to:

siedliska:

- siedlisko 2330 - wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*),
- siedlisko 3130 – brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea*,
- siedlisko 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*,
- siedlisko 3260 - nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*),
- siedlisko 3270 - zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p.,
- siedlisko 4030 - suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion*),
- siedlisko 6230 - górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie),
- siedlisko 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- siedlisko 6430 - ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
- siedlisko 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- siedlisko 7110 - torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- siedlisko 7120 - torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
- siedlisko 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
- siedlisko 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*),

- siedlisko 91D0 - bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
- siedlisko 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- siedlisko 91T0 - sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*),

rośliny:

- *Angelica palustris* – starodub łąkowy,

bezkęgowce:

- *Anisus vorticulus* – zatoczek łamliwy,
- *Lycaena dispar* – czerwończyk nieparek,
- *Lycaena helle* – czerwończyk fioletek,
- *Ophiogomphus cecilia* – trzepla zielona,
- *Osmoderma eremita* – pachnica dębowa,
- *Phengaris nausithous* – modraszek nausitous,
- *Phengaris teleius* – modraszek telejus,

ryby i minogi:

- *Cobitis taenia* – koza,
- *Cottus gobio* – głowacz białopłetwy,
- *Eudontomyzon mariae* – minóg ukraiński,
- *Misgurnus fossilis* – piskorz,
- *Vertigo angustior* – poczwarówka zwężona,
- *Vertigo moulinsiana* – poczwarówka jajowata,

płazy:

- *Triturus cristatus* – traszka grzebieniasta,

ssaki:

- *Castor fiber* – bóbr europejski,
- *Lutra lutra* – wydra europejska,
- *Myotis myotis* – nocek duży.

Obszar został ustanowiony Decyzją komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego

zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

- **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Środkowej Pilicy PLH100008**

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Środkowej Pilicy PLH100008 znajduje się na terenie powiatów radomszczańskiego i piotrkowskiego. Położony jest w mezoregionach: Wzgórza Radomszczańskie, Wzgórza Opoczyńskie, Równina Piotrkowska (dwa pierwsze także w granicach powiatu radomszczańskiego). Wyznaczony został w roku 2009. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 3787,43 ha. Obszar ten posiada plan zadań ochronnych.

Ostoja obejmuje odcinek Pilicy o długości 40 km od Przedborza na południu do Sulejowa na północy. O wyjątkowych walorach przyrodniczych obszaru świadczy naturalny charakter nieuregulowanej rzeki Pilicy i stosunkowo naturalna roślinność. Cechuje go także różnorodność siedlisk – brzegi rzeki porastają lasy łęgowe i zarośla wierzbowe, w zagłębieniach terenu występują płyty torfowisk, trzcinowisk i turzycowisk, a im dalej od koryta, tym większą część powierzchni pokrywają łąki kośne i pastwiska. W sumie siedliska priorytetowe zajmują ok. połowy obszaru, z czego aż 20% łągi. Wiosną część obszaru doliny jest regularnie zalewana. W Dolinie Środkowej Pilicy stwierdzono występowanie licznych gatunków zwierząt cennych dla europejskiej przyrody. Szczególne znaczenie ma obecność 4 gatunki ryb (koza *Cobitis taenia*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae* i głowacz białopłetwy *Cottus gobio*) oraz wydry *Lutra lutra*, bobra *Castor fiber* i płazów. Ostoja jest również miejscem bytowania i żerowania 19 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Znaczna część ostoi leży w granicach Sulejowskiego Parku Krajobrazowego. (źródło: ine.eko.org.pl).

Przedmioty ochrony omawianego obszaru Natura 2000 to:

siedliska:

- siedlisko 2330 - wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus*, *Agrostis*),
- siedlisko 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,

- siedlisko 3270 - zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p.,
- siedlisko 4030 - suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*),
- siedlisko 6120 - ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)
- siedlisko 6210 - murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis*, *Festucion pallentis*)
- siedlisko 6230 - górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie),
- siedlisko 6430 - ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
- siedlisko 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- siedlisko 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
- siedlisko 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- siedlisko 91D0 - bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
- siedlisko 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- siedlisko 91F0 - łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)
- siedlisko 91T0 - sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*),

bezkręgowce:

- *Ophiogomphus cecilia* – trzepla zielona,
- *Unio crassus* – skójka gruboskorupowa,

ryby i minogi:

- *Cobitis taenia* – koza,

płazy:

- *Bombina bombina* – kumak nizinny

- *Triturus cristatus* – traszka grzebieniasta,

ssaki:

- *Castor fiber* – bóbr europejski,
- *Lutra lutra* – wydra europejska.

Obszar został ustanowiony Decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE).

- **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Łąka w Bęczkowicach PLH100004**

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Łąka w Bęczkowicach PLH100004 znajduje się na terenie powiatów radomszczańskiego i piotrkowskiego. Położony jest w mezoregionie Wzgórza Radomszczańskie. Wyznaczony został w roku 2008 przez Komisję Europejską oraz w roku 2022 w Polsce. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 214,28 ha. Obszar ten posiada plan zadań ochronnych.

Obszar obejmuje łąki znajdujące się na lewym brzegu rzeki Luciąży, na odcinku ok. 500 m. W skład ostoi wchodzi brzegi rzeki, porastające je zarośla wierzbowe, a także wykształcone na torfowiskach łąki. Teren do połowy lat 80. XX wieku był wykorzystywany rolniczo - koszony i wypasany, a wcześniej wydobywano tu również torf. Co najmniej od kilkunastu lat zaniechano tu gospodarki rolnej, a od lat 50. XX wieku nie wydobywa się torfu. Mimo obecności rowów melioracyjnych, na torfowisku zachowały się w miarę prawidłowe stosunki wodne. Stwierdzono tu 5 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Obszar jest ostoją dużej populacji lipiennika Loesela *Liparis loeselii*, gatunku rośliny znajdującego się w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto znajdują się tu stanowiska kilku rzadkich gatunków roślin, a także wydry *Lutra lutra* (źródło: ine.eko.org.pl).

Przedmioty ochrony omawianego obszaru Natura 2000 to:
siedliska:

- siedlisko 2330 - wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*),
- siedlisko 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*,

- siedlisko 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
- siedlisko 7230 – górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- siedlisko 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe, rośliny:
 - *Hamatocaulis vernicosus* – haczykowiec błyszczący,
 - *Liparis loeselii* – lipiennik Loesela.

Obszar został ustanowiony Decyzją Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE).

- **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Cisy w Jasieniu PLH100018**

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Cisy w Jasieniu PLH100018 znajduje się na terenie powiatu radomszczańskiego. Położony jest w mezoregionie Wzgórza Radomszczańskie. Wyznaczony został w roku 2011 przez Komisję Europejską oraz w roku 2017 w Polsce. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 19,68 ha. Obszar ten posiada plan zadań ochronnych.

Cisy w Jasieniu obejmują rezerwat leśny Jasień, położony na południe od wsi i stawów rybnych o tej samej nazwie. Jest to niewielki teren, przez który przepływają małe strumienie, otoczone przez dobrze wykształcone i zachowane zbiorowiska łągowe, olsowe i niewielkie fragmenty grądów. We florze obszaru zwracają uwagę gatunki o charakterze górskim, między innymi: świerząbek orzęsiony *Chaerophyllum hirsutum*, widłak wroniec *Huperzia selago*, liczydło górskie *Streptopus amplexifolius*. Cisy w jasieniu mają istotne znaczenie dla zachowania płatów siedliska przyrodniczego łągów i grądów z udziałem chronionego gatunku - cisa pospolitego *Taxus baccata*. (źródło: ine.eko.org.pl).

Przedmioty ochrony omawianego obszaru Natura 2000 to:
siedliska:

- siedlisko 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- siedlisko 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe.

Obszar został ustanowiony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

- **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Torfowiska Żytno - Ewina PLH100030**

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Torfowiska Żytno - Ewina PLH100030 znajduje się na terenie powiatu radomszczańskiego. Położony jest w mezoregionach: Wzgórza Radomszczańskie, Niecka Włoszczowska, Niecka Przyrowska. Wyznaczony został w roku 2011 przez Komisję Europejską oraz w roku 2022 w Polsce. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 45,33 ha. Obszar ten nie posiada planu zadań ochronnych.

Torfowiska Żytno - Ewina obejmuje trzy dobrze zachowane kompleksy torfowisk i sosnowych borów- siedlisk Natura 2000. Położone są one między miejscowościami Żytno i Ewina i zajmują powierzchnię ponad 45 ha. Torfowiska charakteryzują się bardzo dużą różnorodnością. (źródło: ine.eko.org.pl).

Przedmioty ochrony omawianego obszaru Natura 2000 to:

siedliska:

- siedlisko 7120 – torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
- siedlisko 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
- siedlisko 91D0 - bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne.

Obszar został ustanowiony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

- **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Las Dębowiec PLH100023**

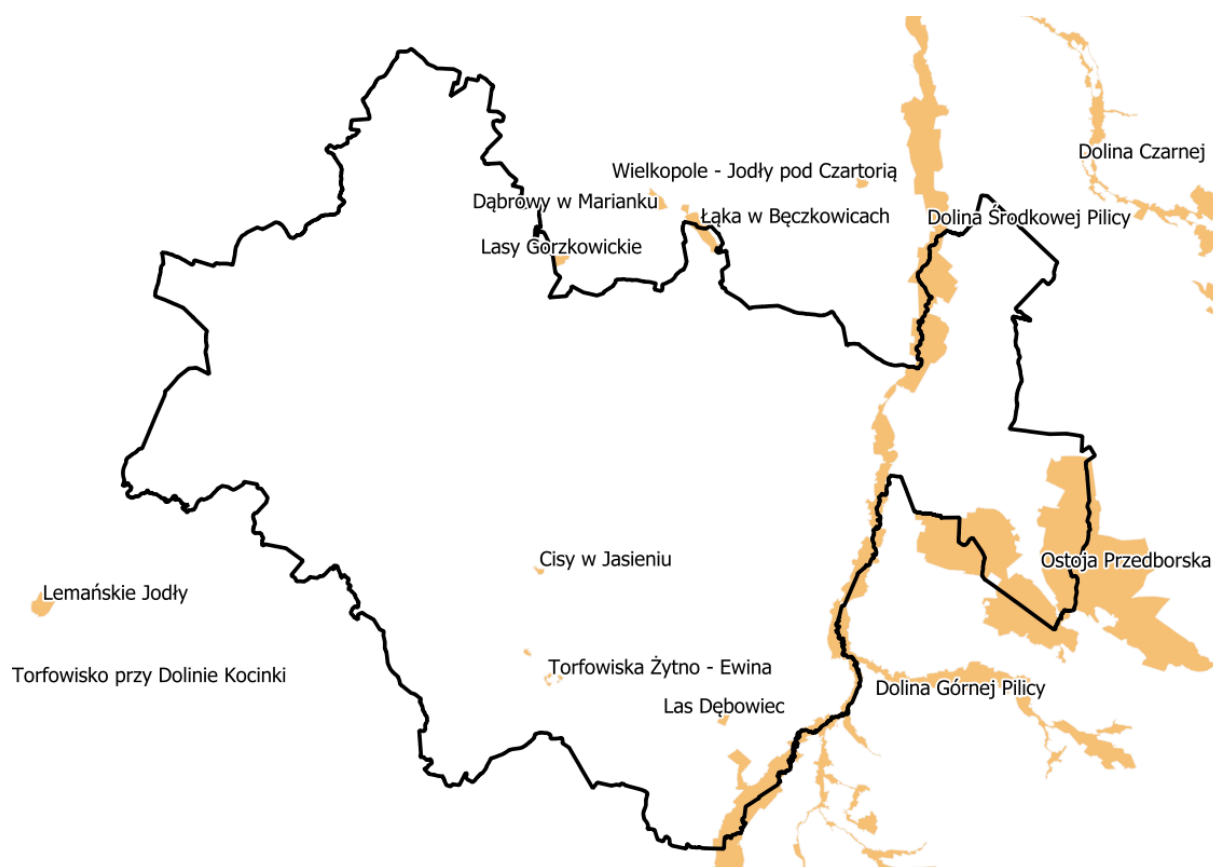
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Las Dębowiec PLH100023 znajduje się na terenie powiatu radomszczańskiego. Położony jest w mezoregionie Niecka Włoszczowska. Wyznaczony został w roku 2011 przez Komisję Europejską oraz w roku 2022 w Polsce. Obecnie posiada on powierzchnię wynoszącą 47,04 ha. Obszar ten nie posiada planu zadań ochronnych.

Obszar obejmuje rezerwat Dębowiec. Przepływają przez niego niewielkie strumienie, nad którymi zachowały się klasycznie wykształcone zbiorowiska łągowo-wiązowo-jesionowe, jak i jesionowo-olszowe. Na przeważającej powierzchni rezerwatu zachowały się naturalne lasy grądowe. Poza tym występują zbiorowiska szuwarowe, olsy oraz płat łąki trzęślicowej z udziałem pełnika europejskiego *Trollius europaeus* (źródło: ine.eko.org.pl).

Przedmioty ochrony omawianego obszaru Natura 2000 to:
siedliska:

- siedlisko 6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- siedlisko 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- siedlisko 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- siedlisko 91F0 - łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Obszar został ustanowiony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

Rys. 12 Lokalizacja obszarów siedliskowych Natura 2000 na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOS Łódź)

ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

- **Majowa Góra**

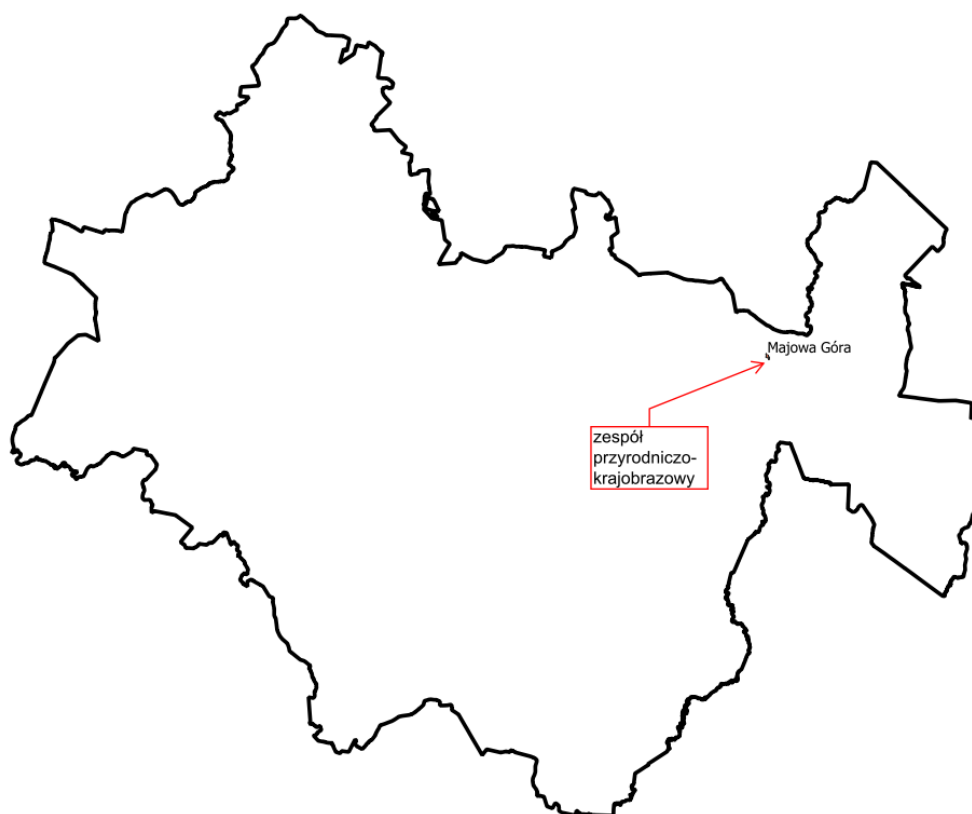
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy znajduje się na terenie gminy Przedbórz. Położony jest w mezoregionie Wzgórza Radomszczańskie. Utworzony został w roku 1994. Jego powierzchnia wynosi 3,9 ha.

Przedmiotem ochrony jest lesiste wzniesienie z nieczynnym kamieniołomem oraz pochodzącym z II wojny światowej niemieckim bunkrem.

Wzgórze ma wysokość 235 m n.p.m. i zbudowane jest z pochodzących z okresu jury piaskowców. Leży po lewej stronie rzeki Pilicy. W czasie kilkakrotnych badań geologicznych znajdowano tu skamieniałości amonitów. Wzgórze przecina wąwóz będący pozostałością po istniejącym tu od 1817 do lat 60. XX wieku kamieniołomie. Zbocza pokrywa las mieszany z przewagą sosny *Pinus sylvestris* i domieszką brzozy *Betula pendula* i dębu *Quercus* sp. Ponadto na stokach rośnie

śliwa tarnina *Prunus spinosa*, jarzab pospolity *Sorbus aucuparia*, kalina *Viburnum* sp. oraz żarnowiec miotlasty *Cytisus scoparius*.

Podstawę prawną utworzenia stanowiska stanowi Uchwała Rady Miasta Przedbórz Nr XXI/153/94 z dnia 23.03.1994 r. w sprawie uznania terenu obszaru leśnego "Majowa Góra" w Przedborzu za zespół przyrodniczo-krajobrazowy podlegający ochronie (Dz.U. Woj. Piotrkowskiego z 1994 r. Nr 20, poz. 118).

Rys. 13 Lokalizacja zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź)

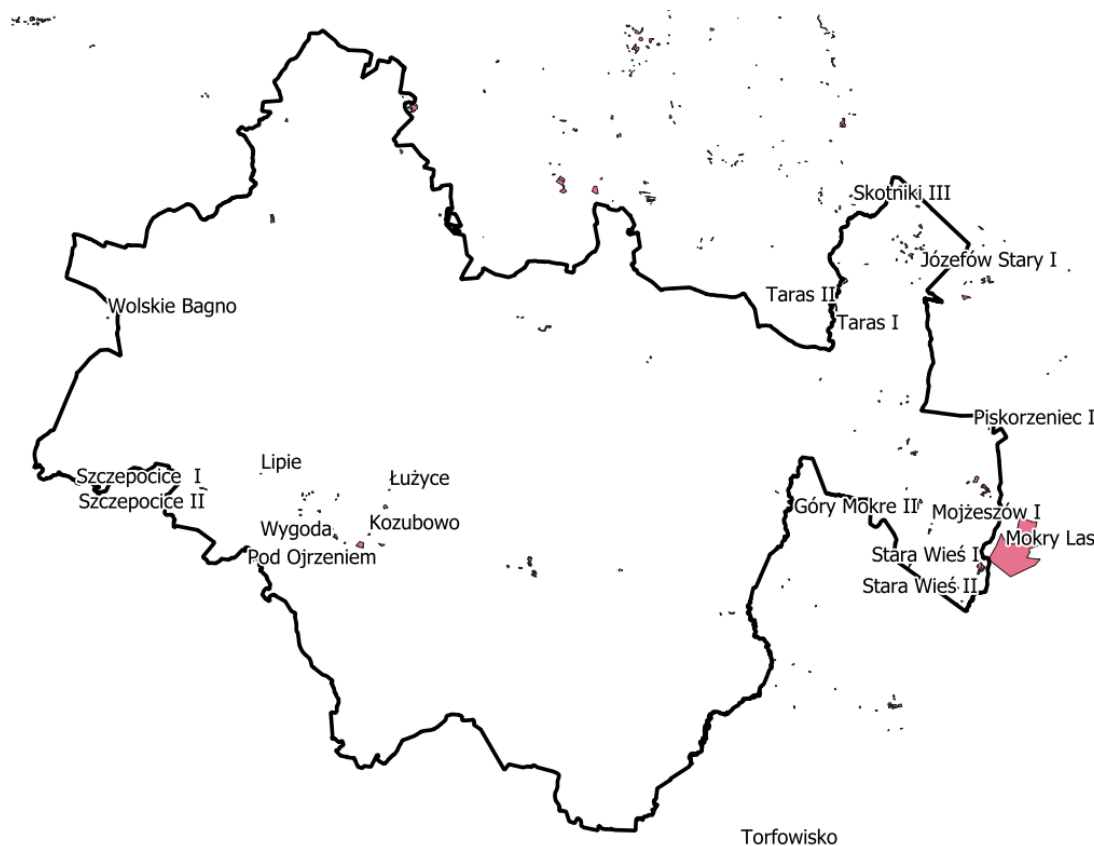
UŻYTKI EKOLOGICZNE

Na terenie powiatu radomszczańskiego znajduje się 118 użytków ekologicznych. Są to:

- Lipie
- Szczepocice I
- Szczepocice II
- Paprotnia I
- Paprotnia II

- Paprotnia III
- Paprotnia IV
- Pszczelaszce I
- Pszczelaszce II
- Pszczelaszce III
- Pszczelaszce IV
- Klekowiec I
- Klekowiec II
- Klekowiec III
- Podlaszce I
- Podlaszce II
- Podbrylisko
- Wygoda
- Grabowczyk I
- Grabowczyk II
- Grabowczyk III
- Pod Ojrzeniem
- Kozubowo
- Biały Ług
- Łużyce
- Taras I
- Taras II
- Taras III
- Józefów Stary I
- Piskorzeniec I
- Góry Mokre I
- Góry Mokre II
- Mojżeszów I
- Mojżeszów II
- Mojżeszów III
- Mojżeszów IV
- Stara Wieś I

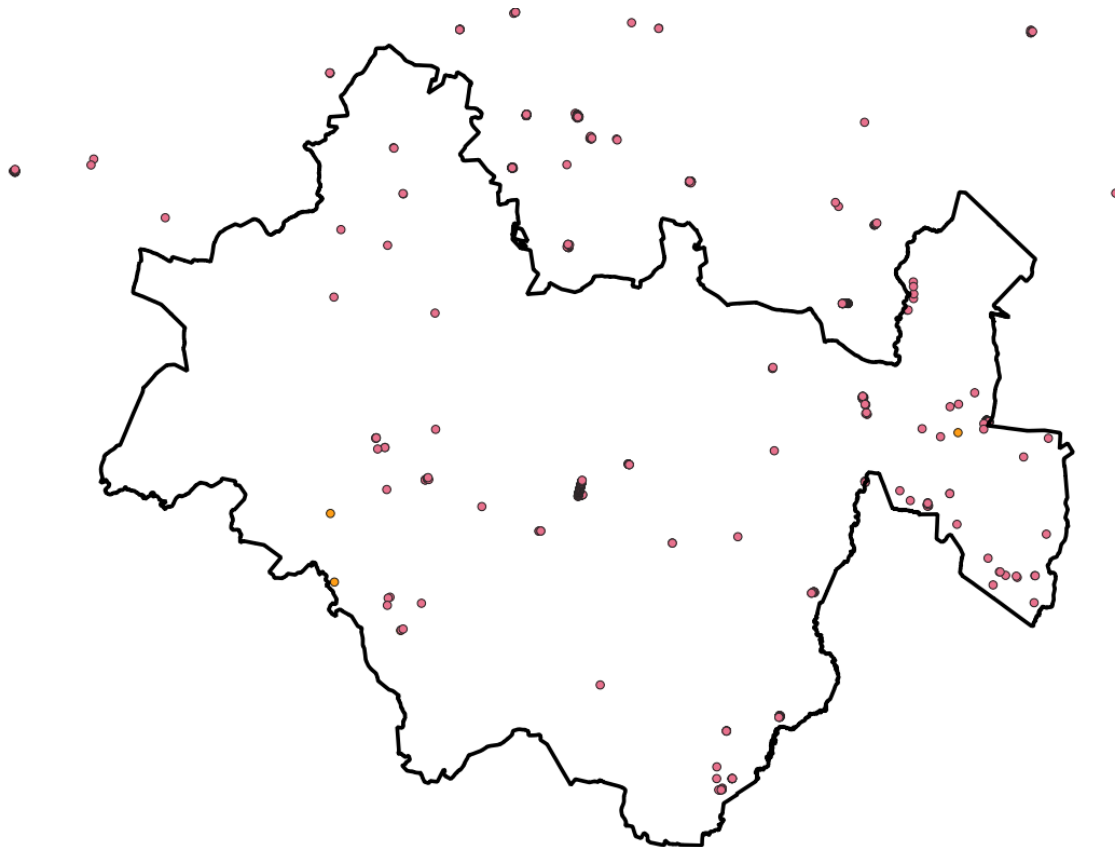
- Stara Wieś II
- 80 użytków ekologicznych bez nazwy

Rys. 14 Lokalizacja użytków ekologicznych na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź)

POMNIKI PRZYRODY

Na terenie powiatu koneckiego znajduje się 65 pomników przyrody. Poniżej przedstawiono mapę obrazującą lokalizację pomników przyrody na tle granic powiatu.

Rys. 15 Lokalizacja pomników przyrody na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź)

4.3.10. Korytarze ekologiczne

Po omówieniu powierzchniowych form ochrony przyrody warto również wspomnieć o korytarzach ekologicznych. Nie są to obszary objęte oficjalnie formą ochrony, jednak ze względu na swoją rolę są bardzo cenne przyrodniczo.

Korytarze ekologiczne to tereny leśne, zakrzaczone i podmokłe z naturalną roślinnością o przebiegu liniowym (pasowym), położone pomiędzy płatami obszarów siedliskowych. Korytarze zapewniają zwierzętom odpowiednie warunki do przemieszczania się – dają możliwość schronienia i dostęp do pokarmu. Są niezwykle ważne ze względu na fragmentację środowiska (podział siedliska na małe, odizolowane od siebie płaty) wskutek działalności człowieka i przekształcenia powierzchni ziemi.

Umożliwiają one przemieszczanie się organizmów oraz ich wzajemne kontakty. Są to np. doliny rzeczne, pasma górskie, prądy rzeczne.

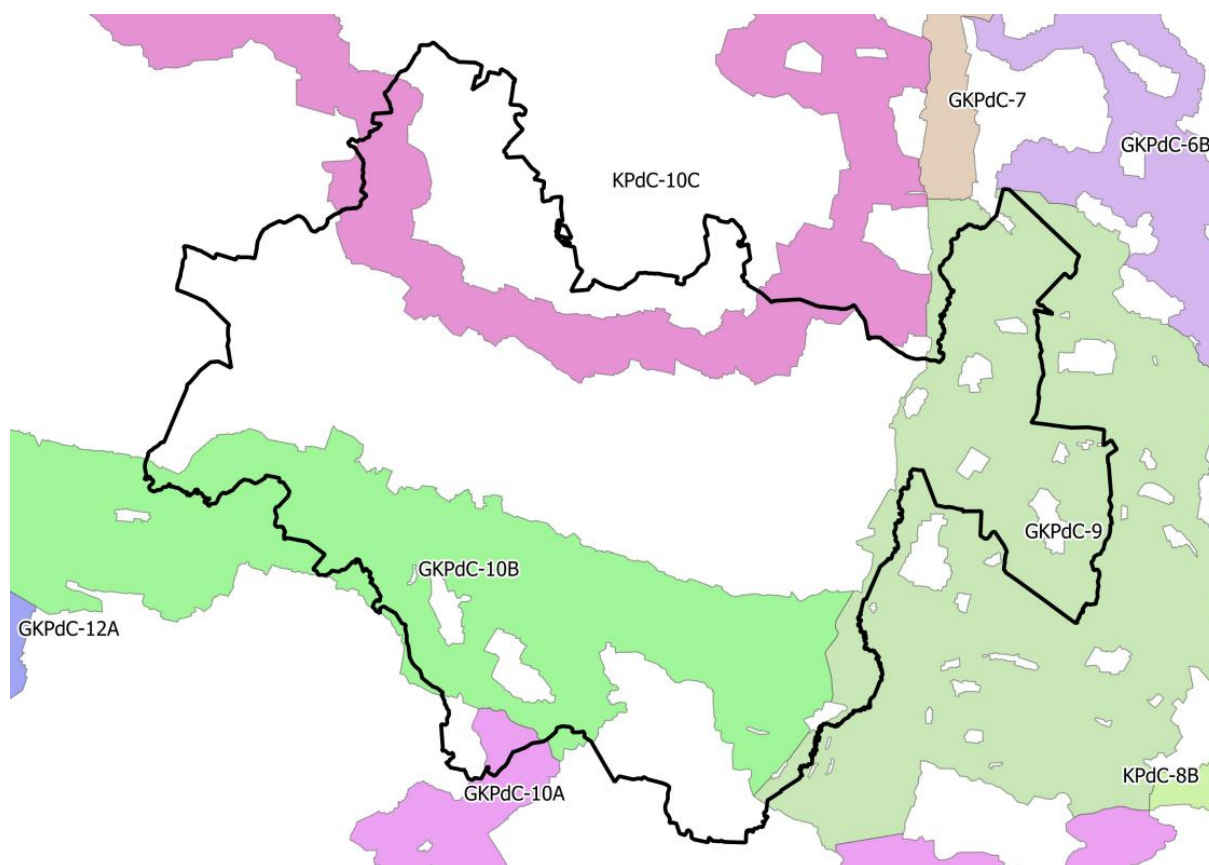
Szerokość korytarza migracyjnego jest uzależniona od wymagań konkretnego gatunku. Korytarze ekologiczne dla prawidłowego funkcjonowania muszą być

pozbawione barier ekologicznych; obecność barier utrudnia lub całkowicie hamuje przemieszczanie się gatunków, którym korytarz powinien służyć.

Wschodnia część powiatu zajęta jest przez korytarz ekologiczny GKPdC-9 Lasy Przedborskie, w północnej części powiatu znajduje się korytarz KPdC-10C Dolina Warty – Dolina Pilicy, a południowa część powiatu znajduje się w granicach korytarza GKPdC-10B Załęczański Łuk Warty – Lasy Przedborskie. Na południowym krańcu powiatu znajduje się także fragment korytarza GKPdC-10A Bory Stobrowskie – Lasy Przedborskie.

W przypadku lokalizacji inwestycji w ramach korytarzy ekologicznych, należy stosować podobne zasady jak w przypadku obszarowych form ochrony przyrody. Dotyczy to przede wszystkim lokalizacji ich poza stanowiskami chronionych gatunków, chronionymi siedliskami, a także tak, aby nie przecinały najważniejszych szlaków migracji. Tego typu analizy należy sporządzać każdorazowo podczas planowania konkretnych inwestycji.

Przebieg krajowych korytarzy ekologicznych na tle powiatu radomszczańskiego przedstawiono na poniższej mapie.

Rys. 16 Lokalizacja krajowych korytarzy ekologicznych na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź)

4.3.11. Krajobraz, zabytki

Krajobraz powiatu radomszczańskiego ze względu na położenie w większości na wyżynach jest dość urozmaicony. Rzeźba terenu wykazuje pewną falistość.

Według rejestru zabytków nieruchomych województwa łódzkiego, na terenie powiatu radomszczańskiego znajdują się następujące zabytki:

DOBRYSZYCE – gm.

Dobryszyce

- kościół par. pw. św. Bartłomieja, 1 poł. XIX, nr rej.: 728 z 27.12.1967

GIDLE – gm.

Ciężkowice

- zespół dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 526/91 z 18.06.1991:
 - dwór
 - park

- wiatrak, nr rej.: 725 z 27.12.1967 (nie istnieje)

Gidle

- kościół par. pw. św. Marii Magdaleny, drewn., XV/XVI, 1659, nr rej.: 203-X-13-1946 i z 1.02.1962 oraz 220 z 27.12.1967
- zespół klasztorny dominikanów, 1632-1644:
 - kościół pw. Wniebowzięcia NMP, nr rej.: 204-X-14 z 12.05.1946 oraz 221 z 27.12.1967
 - klasztor, nr rej.: 205-X-14 z 12.05.1946 oraz 222 z 27.12.1967
 - spichrz, nr rej.: 223 z 27.12.1967

- zespół klasztorny kartuzów:
 - kościół pw. MB Bolesnej, 1754, nr rej.: 201-X-11 z 1.02.1962 oraz 224 z 27.12.1967
 - dzwonnica, nr rej.: 202-X-12 z 1.02.1962 oraz 225 z 27.12.1967
 - brama, nr rej.: 729 z 27.12.1967

- cmentarz katolicki, nr rej.: 420/88 z 27.05.1988

Pławno

- cmentarz katolicki, 1831, nr rej.: 421/88 z 27.05.1988

- zespół dworski, ob. szpital, ul. Radomszczańska 19 :
 - dwór, XVIII, XIX/XX, nr rej.: 10/45 z 29.05.1946 (dec.pałac)
 - park, XVIII, 1910, nr rej.: A/9 z 31.10.2003

GOMUNICE – gm.

Piaszczyce

- park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 386 z 14.11.1987

KAMIENSK – m. i gm.

Gorzędów

- lamus, 2 poł. XVIII, nr rej.: 686 z 16.09.1967

Kamieńsk

- kościół par. pw. św. Piotra i Pawła, pl. Wolności 10, 1899-1903, nr rej.: 432 z 1.09.1993

Pytowice

- park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 348 z 24.02.1985

KOBIELE WIELKIE – gm.

Kobiele Wielkie

- park dworski, pocz. XIX, nr rej.: 305 z 31.08.1983 i z 14.09.1993

Przyborów

- park dworski, XIV, 1935, nr rej.: 419 z 11.09.1991

KODRĄB – gm.

Bugaj

- kościół par. pw. św. Leonarda, drewn.-mur., 1 poł. XVII, 1862, nr rej.: 451-X-49 z 27.09.1949

Dmenin

- kościół par. pw. św.św. Szymona i Judy, XV-XVIII, nr rej.: 726 z 27.12.1967
- dzwonnica, 2 poł. XVIII, nr rej.: 727 z 27.12.1967

Kodrąb

- kościół par. pw. św. Jadwigi, 1 poł. XVI, nr rej.: 454-XI-40 z 9.09.1949, 206-X-16 z 12.05.1946 i z 2.02.1962 oraz 227 z 27.12.1967

Rzejowice

- kościół par. pw. Wszystkich Świętych, drewn., pocz. XVIII, nr rej.: 224-X-34 z 29.03.1949 oraz 238 z 27.12.1967
- dzwonnica, 1 poł. XIX, nr rej.: 748 z 27.12.1967

Smotryszów

- park dworski, 1 poł. XIX, nr rej.: 324 z 31.08.1983 i z 20.11.1994

Widawka

- park dworski, XIX, nr rej.: 425 z 5.05.1992

Zakrzew

- zespół dworski, 1 ćw. XIX, nr rej.: 331 z 31.08.1983 i z 14.09.1993:
 - dworek
 - park

LGOTA WIELKA – gm.

Krępa

- kościół par. pw. św. Urszuli, drewn., 2 poł. XVIII, nr rej.: 732 z 27.12.1967

Lgota Wielka

- kościół par. pw. św. Klemensa, drewn., 2 poł. XVIII, nr rej.: 737 z 27.12.1967

ŁADZICE – gm.

Jedlno

- dzwonnica przy kościele pw. św. Józefa, drewn., pocz. XVIII, nr rej.: 730 z 27.12.1967
- park dworski (z zielenią na cmentarzu kościelnym), XIX, nr rej.: 345 z 16.03.1983

Stobiecko Szlacheckie

- park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 424 z 13.01.1992

MASŁOWICE – gm.

Chełmo

- kościół par. pw. św. Mikołaja, 1573, nr rej.: 196-X-6 z 24.08.1948 oraz 217 z 2.12.1967
- dzwonnica, XIX, nr rej.: 722 z 27.12.1967
- kaplica grobowa rodziny Siemieńskich, na cmentarzu par., 1863, nr rej.: 72A/350 z 12.05.2017
- zespół pałacowy, XVII-XIX:
 - pałac, nr rej.: 723 z 27.12.1967
 - park, nr rej.: 296 z 31.08.1983

Granice

- dwór, ob. dom nr 28, pocz. XIX, nr rej.: 200-X-10 z 24.08.1948 oraz 52/62/62 z 1.01.1962

Masłowice

- park dworski, nr rej.: 362 z 12.05.1986

Przerąb

- ruiny zamku, nr rej.: 10/46 z 29.05.1946 (nie istnieją)

PRZEDBÓRZ – m. i gm.

Przedbórz

- układ urbanistyczny, 1 poł. XIV, nr rej.: 403 z 20.09.1988
- kościół par. pw. św. Mikołaja, 1341, 1695, nr rej.: 447 z 27.02.1957 oraz 306 z 18.02.1967
- park, nr rej.: 722 z 20.12.1957

- ratusz, ul. Mostowa, 1820, nr rej.: 769 z 30.05.1972
- karczma, ob. muzeum, ul. Kielecka 7, XVIII, 1898, nr rej.: A-437 z 13.06.1993
- dom, XVII/XVIII, nr rej.: 769 29.01.1958 oraz 643 z 14.01.1972

RADOMSKO – gm.

Dziewiół

- kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. pw. Miłosierdzia Bożego, 1908-14, nr rej.: A/155 z 25.09.2014
- zespół dworski, XVIII, XIX, nr rej.: 332 z 31.08.1983 i z 17.06.1994:
 - dwór
 - park

Strzałków

- kościół fil. pw. św. Józefa, drewn., 1650, nr rej.: 227-I-37 z 29.03.1949
- kościół par. pw. Nawiedzenia NMP, XVI, 1750, nr rej.: 228-I-28 z 28.03.1949 oraz 245 z 27.12.1967

- park pałacowy, XVII, XIX/XX, nr rej.: 346 z 14.02.1985 i z 18.08.1994

RADOMSKO – m.

- kościół par. pw. św. Lamberta, ul. Narutowicza 2, 1869-1875, nr rej.: 743 z 27.12.1967
- kościół par. pw. św. Marii Magdaleny, ul. Armii Czerwonej 37, prezbiterium, mur. XVI, nawa, drewn., 1789, nr rej.: 746 z 27.12.1967
- dzwonnica, drewn., XVIII, nr rej.: 747 z 27.12.1967
- cmentarz kościelny, XVI, nr rej.: A/58 z 25.06.2008
- zespół klasztorny franciszkanów, ul. Narutowicza 3, XIV-XVIII:
 - kościół pw. Podwyższenia Krzyża, nr rej.: 222-X-32 z 29.03.1949 oraz 237 z 27.12.1967
 - klasztor, nr rej.: 744 z 27.12.1967
 - dzwonnica, nr rej.: 745 z 27.12.1967
- kaplica pw. św. Rozalii, drewn., ul. św. Rozalii, XVIII, nr rej.: A/118 z 10.11.2011
- cmentarz żydowski, ul. Świerczewskiego / Źródłana, 1 poł. XIX, nr rej.: 409 z 27.12.1989
- park miejski, ul. Piłsudskiego, 1918-39, nr rej.: A/147 z 5.02.2014
- ratusz, ul. Narutowicza 1, 1856, nr rej.: 263 z 7.10.1976
- willa z ogrodem, ul. Narutowicza 4, 1880, nr rej.: 430 z 20.05.1992
- kinoteatr „Kinema”, ul. Narutowicza 8, 1884-1888, 1900, 1911, nr rej.: 415 z 17.08.2022
- d. jatki, ul. Przedborska 10, 1901, nr rej.: A/411 z 29.04.2022

Radomsko – Stobiecko Miejskie

- kościół par. pw. św. Rocha, drewn., 1502, XVIII, nr rej.: 230-X-40 z 29.03.1949 oraz 242 z 27.12.1967
- dzwonnica, nr rej.: 231-X-41 z 9.03.1949

- dom „chata tatarska”, ul. Częstochowska 4, k. XVIII, nr rej.: 603-X-54 z 22.06.1954
- dom „chata tatarska”, ul. Częstochowska 5, k. XVIII, nr rej.: 604-X-54 z 22.06.1954 (nie istnieje)

WIELGOMŁYNY – gm.

Niedośpielin

- kościół par. pw. św.św. Katarzyny i Wojciecha, drewn., 1773-76, nr rej.: 740 z 27.12.1967
- dzwonnica, drewn., nr rej.: 741 z 27.12.1967

Odrawąż

- zespół dworski, XVIII-XX, nr rej.: 367 z 12.05.1986 i z 18.01.1996:
 - dwór, drewn.
 - park

Sokola Góra

- zespół dworski:
 - dwór, XIX, 2003, nr rej.: A/51 z 16.01.2008
 - park, pocz. XIX, nr rej.: A/52 z 31.08.1983 i z 14.09.1993

Wielgomłynny

- zespół klasztorny paulinów, XV-XIX:
 - kościół pw. św. Stanisława, ob. par., nr rej.: 232-X-42 z 28.03.1949 oraz 246 z 19.07.1967
 - klasztor, ob. plebania, nr rej.: 420 z 19.07.1967
 - dzwonnica, nr rej.: 421 z 19.07.1967

ŻYTNO – gm.

Borzykowa

- cmentarz, nr rej.: 435/88 z 27.05.1988

Maluszyn

- zespół urbanistyczno-architektoniczny, XVIII-XIX, , nr rej.: 1082/71 z 1.02.1971

oraz 213/78 z 30.07.1998 :

- kościół par. pw. św. Mikołaja, 1777-87, 1903,
- zespół pałacowy, XIX-XX :
 - park
 - czworak I (osobna dec. dom nr 49, nr rej.: 739/67 z 27.12.1967)
 - czworak II
 - wieża bramna
 - oficyna kuchenna
 - oficyna administracyjna
 - 2 bramy (gospodarcza i tylna
 - kordegarda
 - dom gorzelnego
 - ogrodzenie, mur., od str. zachodniej i półn.-zach.
- plebania, mur.-drewn., 1786, 1912, nr rej.: 413/87 z 25.02.1987
- cmentarz katolicki, nr rej.: 399/86 z 17.06.1986
- kaplica św. Barbary, 1895, nr rej.: 400/86 z 17.06.1986

Pukarzew

- ruiny zamku, XVI, nr rej.: 742 z 27.12.1967

Sekursko

- park dworski, 1860-7-, 1910, nr rej.: A/85 z 14.12.2009

Silnica

- cmentarz komunalny, nr rej.: 438/88 z 27.05.1988

Silniczka

- kaplica ariańska, XVI, nr rej.: 496-I-51 z 9.09.1949 oraz 241 z 27.12.1967

Żytno

- kościół par. pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, 1860-65, nr rej.: A/125 z 16.04.2012
- cmentarz katolicki, poł. XIX, nr rej.: 436/88 z 27.05.1988
- skwer (miejsce po cmentarzu rzym.-kat.), ul. Konopnickiej, nr rej.: 437/88 z 27.05.1988
- zespół dworski, 1 poł. XIX:
 - dwór, nr rej.: 751 z 27.12.1967
- park, nr rej.: A-240/78 z 19.07.1995

4.3.12. Dobra materialne

Dobra materialne analizowanego obszaru to przede wszystkim dobra prywatne, w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej. Dużą część zajmują tereny rolnicze. Do dóbr materialnych służących dobru mieszkańców zaliczyć można sieć dróg, chodników, torów, infrastrukturę elektroenergetyczną, wodno-kanalizacyjną, mosty, nadajniki telefonii komórkowej oraz internetu, a także szereg innych obiektów użyteczności publicznej.

5. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu

Skala lokalna

W przypadku niezrealizowania planowanych założeń strategii, stan środowiska przyrodniczego nie ulegnie zmianie w stosunku do stanu obecnego.

Wszystkie działania przewidziane do realizacji w ramach projektu strategii mają z założenia na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej powiatu. Każde z przedsięwzięć może powodować pewne oddziaływania na środowisko, jednak założeniem projektowym każdego z nich jest maksymalne ograniczenie tego oddziaływania. Należy podkreślić, że projekt strategii określa jedynie szerokie ramy planowanych do realizacji działań. Natomiast w dalszym toku projektowym, każde z przedsięwzięć będzie indywidualnie rozpatrywane pod względem jego zakresu. Na tej podstawie zostanie stwierdzone, czy zostało ono wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.). W przypadku takiej kwalifikacji zostanie przeprowadzona procedura wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, której częścią może być procedura oceny oddziaływania na środowisko. W toku wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, bardzo szczegółowo zostanie przeanalizowany wpływ każdej z inwestycji na wszystkie poszczególne elementy środowiska. Trzeba podkreślić, że jednym z obszarów strategicznych wymienionych w strategii jest ERA środowiska. Celami operacyjnymi dla tego obszaru jest dbałość o zachowanie walorów środowiskowych powiatu oraz budowanie odpowiedzialności ekologicznej. Cele te bardzo silnie przyczynią się do poprawy jakości środowiska przyrodniczego na terenie powiatu i jego okolic.

Skala globalna

Nie zrealizowanie planowanych założeń strategii ze względu na niewielki obszar omawianego terenu oraz charakter założeń nie będzie odczuwalne w skali

globalnej. Oddziaływania planowanych działań są na tyle niewielkie, że nie będą one występować ponad skalę lokalną.

6. Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Do głównych problemów ochrony środowiska na terenie powiatu radomszczańskiego w należy zaliczyć:

- niewystarczający stopień skanalizowania powiatu,
- niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców powiatu w zakresie zrównoważonego korzystania z zasobów środowiska (lasów, wód, powietrza, krajobrazu) oraz gospodarowania odpadami w taki sposób aby działania nie pogłębiały dewastacji obszaru powiatu,
- niski poziom retencji, często występujące susze,
- zbyt słaba ochrona zasobów przyrodniczych,
- zbyt mała efektywność energetyczna powiatu,
- presja osadnicza na terenach będących w zasięgu zagrożenia powodziowego.

Identyfikacja zagrożeń dla obszarów chronionych występujących na terenie powiatu radomszczańskiego została przedstawiona w postaci poniższej tabeli.

Tab. 4 Problemy ochrony środowiska w związku z występowaniem ustawowych form ochrony przyrody

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Potencjalne zagrożenie
Rezerwat przyrody	Jasień	<ul style="list-style-type: none">• zaburzenia reżimu hydrologicznego• przecięcie obszaru drogą publiczną i związane z tym zwiększone zagrożenie

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Potencjalne zagrożenie
		<ul style="list-style-type: none"> • penetracją ludzi • zamieranie cisa w wyniku nadmiernego zacinienia • antropopresja
	Kobiele Wielkie	<ul style="list-style-type: none"> • sąsiedztwo uczęszczanych dróg oraz zabudowy i związana z tym penetracja rezerwatu • nielegalne pozyskiwanie stroiszu jodłowego • ekspansja obcych gatunków inwazyjnych roślin, szczególnie dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> i czeremchy późnej <i>Padus serotina</i> • możliwość pojawienia się w pobliżu rezerwatu zabudowy lub elementów infrastruktury technicznej, mogącej oddziaływać negatywnie na cel ochrony (w szczególności na stosunki wodne w rezerwacie)
	Góra Chełmo	<ul style="list-style-type: none"> • duża penetracja rezerwatu, piesza i pojazdami, której efektem jest m.in. zaśmiecanie i groźba wzniesienia pożaru • obecność i potencjalna ekspansja gatunków roślin obcych, inwazyjnych • wydobywanie piaskowca na wyrobiskach zlokalizowanych wokół rezerwatu
	Piskorzaniec	<ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych • niewłaściwie prowadzona gospodarka rybacka • zły stan istniejących urządzeń wodnych, wałów, grobli na stawie • penetracja rezerwatu • obecność gatunków roślin obcych, inwazyjnych
Dębowiec	<ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne zmiany w lasach otaczających 	

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Potencjalne zagrożenie
		<p>rezerwat – stosowanie większych zrębów, nadmierne rozluźnianie warstw drzewostanu i podszytu</p> <ul style="list-style-type: none"> • przejazd przez rezerwat miejscowej ludności, a także intensywne używanie drogi leśnej stanowiącej wschodnią granicę rezerwatu • potencjalne zagrożenie obcymi gatunkami ekspansywnymi
	Czarna Różga	<ul style="list-style-type: none"> • pogorszenie warunków hydrologicznych i wilgotnościowych • penetracja rezerwatu przez ludzi • kradzież drewna • obecność gatunków roślin obcych, inwazyjnych • niekorzystne zmiany w drzewostanach sąsiadujących z rezerwatem
Parki Krajobrazowe	Przedborski Park Krajobrazowy	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko • lokalizacja budownictwa letniskowego poza terenami wyznaczonymi w MPZP • dokonywanie zmian stosunków wodnych • likwidowanie małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych • utrzymywanie otwartych rowów i zbiorników ściekowych • wylewanie gnojowicy • wysypywanie, zakopywanie i wylewanie odpadów lub innych nieczystości • lokalizacja ośrodków chowu i hodowli posługujących się metodą bezściółkową • likwidowanie zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych • zabijanie dziko żyjących zwierząt, niszczenie nor, legowisk zwierzęcych,

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Potencjalne zagrożenie
		<p>tarlisk i złożonej ikry, ptasich gniazd, wybieranie jaj</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypalanie roślinności i pozostałości roślinnych • wydobywanie skał, minerałów i torfu • wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu • zanieczyszczanie wód, gleby oraz powietrza • stosowanie środków chemicznych w gospodarce rolnej, leśnej i łowieckiej • penetracja turystyczna
Obszary Chronionego Krajobrazu	Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> • zabijanie dziko występujących zwierząt, niszczenie ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry • realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko • likwidowanie i niszczenie zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych • wydobywanie do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu • wykonywanie prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu • dokonywanie zmian stosunków wodnych • likwidowanie naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych
	Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu (łódzkie)	<ul style="list-style-type: none"> • zabijanie dziko występujących zwierząt, niszczenie ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry • realizacja przedsięwzięć mogących

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Potencjalne zagrożenie
		<p>znacząco oddziaływać na środowisko</p> <ul style="list-style-type: none"> • likwidowanie i niszczenie zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych • wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu • wykonywanie prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu • dokonywanie zmian stosunków wodnych; • likwidowanie naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.
	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki	<ul style="list-style-type: none"> • zabijanie dziko występujących zwierząt, niszczenie ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry • realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko • likwidowanie i niszczenie zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych • wydobywanie do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu • wykonywanie prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu • dokonywanie zmian stosunków wodnych • likwidowanie naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych
Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000 (SOO)	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Przedborska PLH260004	<ul style="list-style-type: none"> • zaniechanie/brak koszenia • zarzucenie pasterstwa, brak wypasu • zmiana składu gatunkowego (sukcesja) • problematyczne gatunki rodzime

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Potencjalne zagrożenie
		<ul style="list-style-type: none"> • niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak • zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie • wydeptywanie, nadmierne użytkowanie • wydobywanie torfu • pożary i gaszenie pożarów • usuwanie martwych i umierających drzew • zmniejszenie lub utrata określonych cech siedlisk • pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych • nierodzące gatunki zaborcze • wycinka lasu • gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji • usuwanie trawy pod grunty orne • wypalanie łąk i poboczy • modyfikowanie funkcjonowania wód • wandalizm, rozbieranie tam i żeremi • chwytanie, trucie, kłusownictwo • zanieczyszczenie wód powierzchniowych
	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Górnej Pilicy PLH260018	<ul style="list-style-type: none"> • obniżanie poziomu wód • presja urbanizacyjna • zarastanie (sukcesja w kierunku zarośli i lasu) • miejscami niewłaściwa gospodarka leśna - nasadzenia niezgodne z typem siedliska • zalesianie muraw i łąk • chemizacja rolnictwa • nagminne wycinanie przydrożnych drzew
	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Środkowej Pilicy PLH100008	<ul style="list-style-type: none"> • zmiana składu gatunkowego (sukcesja) • ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe • wydeptywanie, nadmierne użytkowanie • zalesianie terenów otwartych • urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Potencjalne zagrożenie
		<p>handlowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastruktura sportowa i rekreacyjna • ewolucja biocenotyczna, sukcesja • wędkarstwo • odpadki i odpady stałe • zanieczyszczenia wód powierzchniowych • zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie ogólnie • regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych • modyfikowanie funkcjonowania wód • tamy, wały, sztuczne plaże • zarzucenie pasterstwa, brak wypasu • zmiana sposobu uprawy • intensyfikacja rolnictwa • usuwanie trawy pod grunty orne • wypas intensywny • intensywne koszenie lub intensyfikacja • wydobywanie torfu • zakwaszenie • gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji • odnawianie lasu po wycince (nasadzenia) • wycinka lasu • usuwanie martwych i umierających drzew • obce gatunki inwazyjne • zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska • odpady, ścieki • pojazdy zmotoryzowane • wandalizm • pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych • chwytanie, trucie, kłusownictwo • rozproszone zanieczyszczenie wód

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Potencjalne zagrożenie
		<p>powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych • motorowe sporty wodne • powódz (procesy naturalne) • susze i zmniejszenie opadów • usprawniony dostęp do obszaru • połowy siecią • wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek • wyschnięcie • ewolucja biocenotyczna, sukcesja • kolekcjonowanie (owadów, gadów, płazów) • inny rodzaj praktyk rolniczych • drapieżnictwo • zmiany przepływu wód • bagrowanie/usuwanie osadów limnicznych • rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem
	<p>Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Łąka w Bęczkowicach PLH100004</p>	<ul style="list-style-type: none"> • modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie • eutrofizacja • abiotyczne procesy naturalne • ewolucja biocenotyczna, sukcesja • stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych (rolnictwo) • nawożenie (nawozy sztuczne) • zanieczyszczenia wód powierzchniowych • wypas intensywny • wydeptywanie, nadmierne użytkowanie • wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek • eksploatacja lasu bez odnowienia czy

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Potencjalne zagrożenie
		naturalnego odrastania <ul style="list-style-type: none"> • odpadki i odpady stałe • pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych • zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie • zalesianie terenów otwartych • wydobywanie torfu • spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych • wyschnięcie • zatopienie • zmiana sposobu uprawy • plądrowanie stanowisk roślin
	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Cisy w Jasieniu PLH100018	<ul style="list-style-type: none"> • zaburzenia reżimu hydrologicznego • przecięcie obszaru drogą publiczną i związane z tym zwiększone zagrożenie penetracją ludzi • zamieranie cisa w wyniku nadmiernego zacienienia • antropopresja
	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Torfowiska Żytno – Ewina PLH100030	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany składu gatunkowego • kłusownictwo • intensywna penetracja ludzka terenu związana z wypoczynkiem • gatunki inwazyjne • zalesianie terenów otwartych • sztuczne nawożenie • intensywne koszenie • nadmierna wycinka drzew • zmiany stosunków wodnych
	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Las Dębowiec PLH100023	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany składu gatunkowego • kłusownictwo • intensywna penetracja ludzka terenu związana z wypoczynkiem

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Potencjalne zagrożenie
		<ul style="list-style-type: none"> • gatunki inwazyjne • zalesianie terenów otwartych • sztuczne nawożenie • intensywne koszenie • nadmierna wycinka drzew • zmiany stosunków wodnych
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Majowa Góra	<ul style="list-style-type: none"> • brak środków finansowych na objęcie zespołu właściwą pielęgnacją
Użytki ekologiczne	Dotyczy wszystkich występujących na terenie powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • brak środków finansowych na objęcie tych form właściwą pielęgnacją
Pomniki przyrody	Dotyczy wszystkich występujących na terenie powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • brak środków finansowych na objęcie tych form właściwą pielęgnacją

Tab. 5 Wpływ działań na poszczególne formy ochrony przyrody

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
Jasień	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w teren rezerwatu, dlatego nie dojdzie do naruszenia zakazów czy też indywidualnych planów ochrony.
Kobiele Wielkie	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w teren rezerwatu, dlatego nie dojdzie do naruszenia zakazów czy też indywidualnych planów ochrony.
Góra Chełmo	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w teren rezerwatu, dlatego nie dojdzie do naruszenia zakazów czy też indywidualnych planów ochrony.
Piskorzaniec	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w teren rezerwatu, dlatego nie dojdzie do naruszenia zakazów czy też indywidualnych planów ochrony.
Dębowiec	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w teren rezerwatu, dlatego nie dojdzie do naruszenia zakazów czy też indywidualnych planów ochrony.

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
Czarna Różga	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w teren rezerwatu, dlatego nie dojdzie do naruszenia zakazów czy też indywidualnych planów ochrony.
Przedborski Park Krajobrazowy	<p>Obszar parku zajmuje nieznaczłą część powiatu. Mimo to należy się odnieść do zakazów wyznaczonych Rozporządzeniem Nr 9/2002 Wojewody Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. w sprawie określenia granic Przedborskiego Parku Krajobrazowego i ustanowienia planu ochrony Przedborskiego Parku Krajobrazowego w województwie łódzkim oraz wyznaczenia Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.</p> <p>Zgodnie z nim:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zakazuje się lokalizowania nowych obiektów zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.), która weszła w życie z dniem 1 października 2001 r. na mocy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 100, poz. 1085) z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w § 11 pkt. 1 oraz § 12 pkt. 1 niniejszego rozporządzenia. 2. Zakazuje się lokalizacji budownictwa letniskowego poza terenami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. 3. Zakazuje się dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej. 4. Wszystkie zamierzenia dotyczące nowych urządzeń melioracyjnych i budowli wodnych należy poddać obowiązkowi sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Obowiązek ten dotyczy także regulacji rzek i strumieni, wałów przeciwpowodziowych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne na terenie Parku. 5. Przy nowych zamierzeniach melioracyjnych wymagane jest przestrzeganie zasady nie odwadniać bez możliwości nawodnienia. 6. Zakazuje się likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych. 7. Zakazuje się utrzymywania otwartych rowów i zbiorników ściekowych. 8. Zakazuje się wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych, o ile położone są one poza terenami określonymi w § 9.

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>9. Zakazuje się wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, poza miejscami do tego wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>10. Zakazuje się lokalizacji ośrodków chowu i hodowli posługujących się metodą bezściółkową.</p> <p>11. Zakazuje się likwidowania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych.</p> <p>12. Zakazuje się umyślnego zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych, tarlisk i złożonej ikry, ptasich gniazd oraz wybierania jaj.</p> <p>13. Zakazuje się wypalania roślinności i pozostałości roślinnych.</p> <p>14. Zakazuje się wydobywania skał, minerałów i torfu na terenach określonych w § 9.</p> <p>15. Zakazuje się wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, za wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym.</p> <p>16. Zakazuje się zanieczyszczania wód, gleby oraz powietrza ponad wielkości określone na podstawie odrębnych przepisów.</p> <p>17. Ustala się ograniczenie do minimum stosowania środków chemicznych w gospodarce rolnej, leśnej i łowieckiej.</p> <p>18. Na terenach określonych w § 9 ustala się ograniczenie penetracji turystycznej do wielkości określonych jako naturalna chłonność danego siedliska.</p> <p>Obowiązujące wyżej zakazy nie obowiązują w przypadku inwestycji celu publicznego. Do takich inwestycji zlokalizowanych na terenie Przedborskiego Parku Krajobrazowego zaliczać się będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remont drogi powiatowej nr 3910E w miejscowości Piskorzeniec - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa drogi powiatowej nr 3910E, 3911E i 3914E relacji Przedbórz ul. Kielecka przez miejscowość Góry Mokre, Kajetanów, Żeleźnica do granicy województwa - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,</p>

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>Podsumowując, w przypadku realizacji działań inwestycyjnych na terenie obszaru będą one wykonywane w taki sposób, aby nie kolidować z wyżej wymienionymi działaniami. Będą one lokalizowane w miarę możliwości w miejscach nie cechujących się znaczącymi walorami przyrodniczymi.</p> <p>Należy jednak podkreślić, że wszystkie działania (także te celu publicznego) będą planowane w taki sposób, aby całkowicie wykluczyć możliwość znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko oraz realizowane z jak największą dbałością o stan środowiska.</p> <p>W przypadku innych działań, dla których na chwilę obecną nie ma możliwości przedstawienia szczegółowej lokalizacji, będą one planowane w taki sposób, aby nie naruszać cennych przyrodniczych terenów oraz nie łamać ustanowionych zakazów. Jednak zgodnie z wspomnianą uchwałą, zakazy nie dotyczą m.in. przedsięwzięć, dla których procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, a także inwestycji celu publicznego. Dlatego też realnie będzie można ocenić wpływ danego przedsięwzięcia dopiero na etapie uzyskiwania stosownych decyzji. Biorąc pod uwagę charakter planowanych w ramach Strategii inwestycji, można stwierdzić, że żadna z nich nie spowoduje trwałego znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko. Należy również podkreślić, że wszystkie działania będą planowane tak, aby w jak najmniejszym stopniu kolidować z zakazami ustanowionymi dla Parku oraz oddziaływać na niego w jak najmniejszym stopniu.</p>
<p>Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu</p>	<p>Obszar chronionego krajobrazu zajmuje znaczną część powiatu. Istnieje ryzyko, że część działań będzie realizowana na jego obszarze. Z tego powodu należy się odnieść do zakazów wyznaczonych Uchwałą Nr XXII/407/12 sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 marca 2012 r. w sprawie: Piliczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.</p> <p>Zgodnie z nim, zakazuje się:</p> <p>1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk,</p>

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;</p> <p>2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;</p> <p>3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;</p> <p>4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;</p> <p>5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;</p> <p>6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;</p> <p>7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.</p> <p>Obowiązujące wyżej zakazy nie obowiązują w przypadku inwestycji celu publicznego. Do takich inwestycji zlokalizowanych na terenie Piliczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu zaliczać się będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa/Remont dróg powiatowych na terenie Gminy

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>Masłowice - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie</p>

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa drogi powiatowej 3918E Silnica – Maksymów – Wielgomłyny – Chełmo – Kraszewice – Masłowice - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa drogi powiatowej Żytno – Grodzisko oraz drogi powiatowej Silnica – Kozie Pole - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remont drogi powiatowej nr 3921E odcinek ul. Żarnowska - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remont drogi powiatowej nr 3921E odcinek ul. Żarnowska - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</p> <p>Podsumowując, w przypadku realizacji działań inwestycyjnych na terenie obszaru będą one wykonywane w taki sposób, aby nie kolidować z wyżej wymienionymi działaniami. Będą one lokalizowane w miarę możliwości w miejscach nie cechujących się znaczącymi walorami przyrodniczymi.</p> <p>Należy jednak podkreślić, że wszystkie działania (także te celu publicznego) będą planowane w taki sposób, aby całkowicie wykluczyć możliwość znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko oraz realizowane z jak największą dbałością o stan środowiska.</p> <p>Spośród inwestycji nie będących działaniami celu publicznego, które na pewno będą realizowane na omawianym obszarze, wymienić należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja pól biwakowych wzdłuż rzeki Pilicy - oddziaływanie nieznaczące, ważne jest, aby na miejsca realizacji takich obiektów wybierać miejsca, na terenie których nie występują chronione gatunki roślin, zwierząt, grzybów czy też chronione siedliska przyrodnicze. Będą one realizowane w taki sposób, aby nie kolidować z zakazami wymienionymi dla omawianego obszaru chronionego krajobrazu, w tym m.in. z zakazem wycinki

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>zadrzewień nadwodnych.</p> <p>W przypadku innych działań, dla których na chwilę obecną nie ma możliwości przedstawienia szczegółowej lokalizacji, będą one planowane w taki sposób, aby nie naruszać cennych przyrodniczych terenów oraz nie łamać ustanowionych zakazów. Jednak zgodnie z wspomnianą uchwałą, zakazy nie dotyczą m.in. przedsięwzięć, dla których procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, a także inwestycji celu publicznego. Dlatego też realnie będzie można ocenić wpływ danego przedsięwzięcia dopiero na etapie uzyskiwania stosownych decyzji. Biorąc pod uwagę charakter planowanych w ramach Strategii inwestycji, można stwierdzić, że żadna z nich nie spowoduje trwałego znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko. Należy również podkreślić, że wszystkie działania będą planowane tak, aby w jak najmniejszym stopniu kolidować z zakazami ustanowionymi dla Obszaru oraz oddziaływać na niego w jak najmniejszym stopniu.</p>
Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu (łódzkie)	<p>Obszar zajmuje nieznaczną część powiatu. Mimo to należy się odnieść do zakazów wyznaczonych Uchwałą Nr XXVIII/510/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie: Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.</p> <p>Zgodnie z nim, zakazuje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;</p> <p>4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;</p> <p>5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;</p> <p>6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;</p> <p>7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.</p> <p>Obowiązujące wyżej zakazy nie obowiązują w przypadku inwestycji celu publicznego. Do takich inwestycji zlokalizowanych na terenie Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu zaliczać się będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remont drogi powiatowej nr 3910E w miejscowości Piskorzeniec - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa drogi powiatowej nr 3910E, 3911E i 3914E relacji Przedbórz ul. Kielecka przez miejscowość Góry Mokra, Kajetanów, Żeleźnica do granicy województwa - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,</p> <p>Podsumowując, w przypadku realizacji działań inwestycyjnych na terenie obszaru będą one wykonywane w taki sposób, aby nie kolidować z wyżej wymienionymi działaniami. Będą one lokalizowane w miarę możliwości w</p>

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>miejskach nie cechujących się znaczącymi walorami przyrodniczymi.</p> <p>Należy jednak podkreślić, że wszystkie działania (także te celu publicznego) będą planowane w taki sposób, aby całkowicie wykluczyć możliwość znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko oraz realizowane z jak największą dbałością o stan środowiska.</p> <p>W przypadku innych działań, dla których na chwilę obecną nie ma możliwości przedstawienia szczegółowej lokalizacji, będą one planowane w taki sposób, aby nie naruszać cennych przyrodniczych terenów oraz nie łamać ustanowionych zakazów. Jednak zgodnie z wspomnianą uchwałą, zakazy nie dotyczą m.in. przedsięwzięć, dla których procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, a także inwestycji celu publicznego. Dlatego też realnie będzie można ocenić wpływ danego przedsięwzięcia dopiero na etapie uzyskiwania stosownych decyzji. Biorąc pod uwagę charakter planowanych w ramach Strategii inwestycji, można stwierdzić, że żadna z nich nie spowoduje trwałego znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko. Należy również podkreślić, że wszystkie działania będą planowane tak, aby w jak najmniejszym stopniu kolidować z zakazami ustanowionymi dla Obszaru oraz oddziaływać na niego w jak najmniejszym stopniu.</p>
Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki	<p>Obszar chronionego krajobrazu zajmuje znaczną część powiatu. Istnieje ryzyko, że część działań będzie realizowana na jego obszarze. Z tego powodu należy się odnieść do zakazów wyznaczonych Uchwałą nr XIV/237/11 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie: Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki.</p> <p>Zgodnie z nim, zakazuje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;</p> <p>3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;</p> <p>4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;</p> <p>5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;</p> <p>6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;</p> <p>7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.</p> <p>Obowiązujące wyżej zakazy nie obowiązują w przypadku inwestycji celu publicznego. Do takich inwestycji zlokalizowanych na terenie Piliczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu zaliczać się będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa/Remont dróg powiatowych na terenie Gminy Masłowice - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa drogi powiatowej 3918E Silnica – Maksymów – Wielgomłyny – Chełmo – Kraszewice – Masłowice - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remonty dróg powiatowych na terenie Gminy Kodrąb -

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie</p>

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa ścieżki rowerowej przy drodze powiatowej nr 3922E - oddziaływanie pozytywne, poprzez ograniczenie ruchu samochodowego, a tym samym zmniejszenie oddziaływania w zakresie hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac, • Budowa ciągów pieszo rowerowych na terenie gminy Kobiełe Wielkie - oddziaływanie pozytywne, poprzez ograniczenie ruchu samochodowego, a tym samym zmniejszenie oddziaływania w zakresie hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac, • Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 3923E - oddziaływanie neutralne dla środowiska, ale pozytywne dla ludzi, spowoduje poprawę bezpieczeństwa w ruchu pieszym i drogowym. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac,</p> <p>Podsumowując, w przypadku realizacji działań inwestycyjnych na terenie obszaru będą one wykonywane w taki sposób, aby nie kolidować z wyżej wymienionymi działaniami. Będą one lokalizowane w miarę możliwości w miejscach nie cechujących się znaczącymi walorami przyrodniczymi.</p> <p>Należy jednak podkreślić, że wszystkie działania (także te celu publicznego) będą planowane w taki sposób, aby całkowicie wykluczyć możliwość znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko oraz realizowane z jak największą dbałością o stan środowiska.</p> <p>W przypadku innych działań, dla których na chwilę obecną nie ma możliwości przedstawienia szczegółowej lokalizacji, będą one planowane w taki sposób, aby nie naruszać cennych przyrodniczych terenów oraz nie łamać ustanowionych zakazów. Jednak zgodnie z wspomnianą uchwałą, zakazy nie dotyczą m.in. przedsięwzięć, dla których procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, a także inwestycji celu publicznego. Dlatego też realnie będzie można ocenić wpływ danego przedsięwzięcia dopiero na etapie uzyskiwania stosownych decyzji. Biorąc pod uwagę charakter planowanych w ramach Strategii inwestycji, można stwierdzić, że żadna z nich nie spowoduje trwałego znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko. Należy również podkreślić, że wszystkie działania będą planowane tak, aby w jak najmniejszym stopniu kolidować z zakazami</p>

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	ustanowionymi dla Obszaru oraz oddziaływać na niego w jak najmniejszym stopniu.
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Przedborska PLH260004	<p>Przedmioty ochrony omawianego obszaru Natura 2000 to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • siedlisko 6210 - murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis</i>, <i>Festucion pallentis</i>) – priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków, • siedlisko 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>), • siedlisko 7110 - torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), • siedlisko 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>), • siedlisko 7150 - obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>, • siedlisko 9110 - kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>), • siedlisko 9130 - żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i>), • siedlisko 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>), • siedlisko 91D0 - bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>, <i>Pino mugos-Sphagnetum</i>, <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne • siedlisko 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe, • siedlisko 91F0 - łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>), • siedlisko 91I0 - dąbrowy ciepłolubne (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>) • siedlisko 91P0 - wyżynny jodłowy bór mieszany (<i>Abietetum polonicum</i>), • <i>Colias myrmidone</i> – szlaczkoń szafraniec,

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lycaena dispar</i> – czerwończyk nieparek, • <i>Bombina bombina</i> – kumak nizinny, • <i>Castor fiber</i> – bóbr europejski, • <i>Lutra lutra</i> – wydra europejska, • <i>Myotis bechsteinii</i> – nocek Bechsteina. <p>Poniżej przedstawiono analizę oddziaływania na omawiany obszar dla przedsięwzięć, które na pewno będą zlokalizowane na terenie omawianego obszaru Natura 2000:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja pól biwakowych wzdłuż rzeki Pilicy - oddziaływanie nieznaczące. Należy podkreślić, że <u>działanie to nie będzie kolidować z miejscami występowania przedmiotów ochrony omawianego obszaru Natura 2000 (siedlisk przyrodniczych i gatunków), a tym samym nie dojdzie do jakiegokolwiek wpływu na cele ochrony obszaru Natura 2000.</u> <p>Nie jest wykluczone, że któreś z ogólnych działań wymienionych w Strategii, dla którego nie zostały jeszcze wytypowane precyzyjnie miejsca realizacji inwestycji, nie będzie obejmował omawianego obszaru Natura 2000. Należy jednak jednoznacznie podkreślić, że <u>żadna z inwestycji nie będzie kolidować z miejscami występowania przedmiotów ochrony omawianego obszaru Natura 2000 (siedlisk przyrodniczych i gatunków), a tym samym nie dojdzie do jakiegokolwiek wpływu na cele ochrony obszaru Natura 2000.</u></p>
<p>Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Górnej Pilicy PLH260018</p>	<p>Przedmioty ochrony omawianego obszaru Natura 2000 to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • siedlisko 2330 - wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>), • siedlisko 3130 – brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea</i>, • siedlisko 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>, • siedlisko 3260 - nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>), • siedlisko 3270 - zalewane muliste brzegi rzek z

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<p>roślinnością <i>Chenopodium rubri</i> p.p. i <i>Bidention</i> p.p.,</p> <ul style="list-style-type: none"> • siedlisko 4030 - suche wrzosowiska (<i>Calluno-Geniston</i>, <i>Pohlio-Callunion</i>, <i>Calluno-Arctostaphylion</i>), • siedlisko 6230 - górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie), • siedlisko 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>), • siedlisko 6430 - ziołorośla górskie (<i>Adenostylin</i> <i>alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>), • siedlisko 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>), • siedlisko 7110 - torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), • siedlisko 7120 - torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, • siedlisko 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>), • siedlisko 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>), • siedlisko 91D0 - bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>, <i>Pino mugos-Sphagnetum</i>, <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne, • siedlisko 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe, • siedlisko 91T0 - sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>), • <i>Angelica palustris</i> – starodub łąkowy, • <i>Anisus vorticulus</i> – zatoczek łamliwy, • <i>Lycaena dispar</i> – czerwoczyk nieparek, • <i>Lycaena helle</i> – czerwoczyk fioletek, • <i>Ophiogomphus cecilia</i> – trzepla zielona, • <i>Osmoderma eremita</i> – pachnica dębowa, • <i>Phengaris nausithous</i> – modraszek nausitous, • <i>Phengaris teleius</i> – modraszek telejus,

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Cobitis taenia</i> – koza, • <i>Cottus gobio</i> – głowacz białopłetwy, • <i>Eudontomyzon mariae</i> – minóg ukraiński, • <i>Misgurnus fossilis</i> – piskorz, • <i>Vertigo angustior</i> – poczwarówka zwężona, • <i>Vertigo moulinsiana</i> – poczwarówka jajowata, • <i>Triturus cristatus</i> – traszka grzebieniasta, • <i>Castor fiber</i> – bóbr europejski, • <i>Lutra lutra</i> – wydra europejska, • <i>Myotis myotis</i> – nocek duży. <p>Poniżej przedstawiono analizę oddziaływania na omawiany obszar dla przedsięwzięć, które na pewno będą zlokalizowane na terenie omawianego obszaru Natura 2000:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja pól biwakowych wzdłuż rzeki Pilicy - oddziaływanie nieznaczące. Należy podkreślić, że <u>działanie to nie będzie kolidować z miejscami występowania przedmiotów ochrony omawianego obszaru Natura 2000 (siedlisk przyrodniczych i gatunków), a tym samym nie dojdzie do jakiegokolwiek wpływu na cele ochrony obszaru Natura 2000.</u> <p>Nie jest wykluczone, że któreś z ogólnych działań wymienionych w Strategii, dla którego nie zostały jeszcze wytypowane precyzyjnie miejsca realizacji inwestycji, nie będzie obejmował omawianego obszaru Natura 2000. Należy jednak jednoznacznie podkreślić, że <u>żadna z inwestycji nie będzie kolidować z miejscami występowania przedmiotów ochrony omawianego obszaru Natura 2000 (siedlisk przyrodniczych i gatunków), a tym samym nie dojdzie do jakiegokolwiek wpływu na cele ochrony obszaru Natura 2000.</u></p>
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Środkowej Pilicy PLH100008	<p>Przedmioty ochrony omawianego obszaru Natura 2000 to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • siedlisko 2330 - wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>), • siedlisko 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>,

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<ul style="list-style-type: none"> • siedlisko 3270 - zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri</i> p.p. i <i>Bidention</i> p.p., • siedlisko 4030 - suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i>, <i>Pohlio-Callunion</i>, <i>Calluno-Arctostaphylion</i>), • siedlisko 6120 - ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>) • siedlisko 6210 - murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis</i>, <i>Festucion pallentis</i>) • siedlisko 6230 - górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion – płaty bogate florystycznie</i>), • siedlisko 6430 - ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>), • siedlisko 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>), • siedlisko 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>), • siedlisko 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>), • siedlisko 91D0 - bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>, <i>Pino mugos-Sphagnetum</i>, <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne, • siedlisko 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe, • siedlisko 91F0 - łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>) • siedlisko 91T0 - sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>), • <i>Ophiogomphus cecilia</i> – trzepla zielona, • <i>Unio crassus</i> – skójka gruboskorupowa, • <i>Cobitis taenia</i> – koza, • <i>Bombina bombina</i> – kumak nizinny, • <i>Triturus cristatus</i> – traszka grzebieniasta,

Nazwa formy ochrony	Wpływ na obszar chroniony
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Castor fiber</i> – bóbr europejski, • <i>Lutra lutra</i> – wydra europejska. <p>Strategia określa tylko ogólne założenia rozwoju powiatu, nie wskazując precyzyjnie dokładnych zamierzeń inwestycyjnych, dlatego też nie można jednoznacznie stwierdzić, czy w jej ramach będą prowadzone działania na terenie omawianej formy ochrony przyrody. Należy podkreślić, że <u>żadna z inwestycji nie będzie kolidować z miejscami występowania przedmiotów ochrony omawianego obszaru Natura 2000 (siedlisk przyrodniczych i gatunków), a tym samym nie dojdzie do jakiegokolwiek wpływu na cele ochrony obszaru Natura 2000.</u></p>
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Łąka w Bęczkowicach PLH100004	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w teren obszaru Natura 2000, dlatego nie dojdzie do oddziaływania na przedmioty ochrony.
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Cisy w Jasieniu PLH100018	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w teren obszaru Natura 2000, dlatego nie dojdzie do oddziaływania na przedmioty ochrony.
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Torfowiska Żytno – Ewina PLH100030	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w teren obszaru Natura 2000, dlatego nie dojdzie do oddziaływania na przedmioty ochrony.
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Las Dębowiec PLH100023	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w teren obszaru Natura 2000, dlatego nie dojdzie do oddziaływania na przedmioty ochrony.
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Majowa Góra	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w zespół przyrodniczo-krajobrazowy.
Użytki ekologiczne	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w użytki ekologiczne.
Pomniki przyrody	Brak oddziaływania, żadne z planowanych działań nie będzie ingerować w pomniki przyrody.

Podsumowując powyższą tabelę, można stwierdzić, że w przypadku realizacji zadań na terenie obszarowych form ochrony przyrody, będą one lokalizowane poza

stanowiskami gatunków grzybów, roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową czy też będących przedmiotami ochrony danej formy ochrony przyrody, a także poza siedliskami będącymi przedmiotami ochrony. Będzie to priorytet w lokalizacji planowanych działań. Z tego powodu żadne z działań, które będą zlokalizowane na terenie obszarowych form ochrony przyrody, nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na nie, nie będą łamały zakazów ustanowionych dla nich, nie będą stały w sprzeczności z celami ustanowionymi dla tych form.

Poniżej przedstawiono wymienione w Strategii działania, które są bardzo ogólne i w wielu przypadkach nie da się jednoznacznie stwierdzić ich lokalizacji (nie wszystkie są związane z realizacją właściwych obiektów w terenie, wiele z nich to tzw. działania miękkie, dotyczące pracy z lokalną społecznością), wraz z komentarzem na temat ich oddziaływania:

- Modernizacja oraz wymiana zużytego sprzętu medycznego w placówkach ochrony zdrowia - działanie neutralne dla środowiska,
- Zapewnienie funkcjonowania Oddziału Dziecięcego w Szpitalu Powiatowym w Radomsku - działanie neutralne dla środowiska,
- Utworzenie nowych pracowni oraz poradni specjalistycznych w Szpitalu Powiatowym w Radomsku - działanie neutralne dla środowiska,
- Rozwój technologii cyfrowych w placówkach ochrony zdrowia - działanie neutralne dla środowiska,
- Poprawa dostępności do świadczeń zdrowotnych - działanie neutralne dla środowiska,
- Poprawa dostępności do placówek rehabilitacyjnych - działanie neutralne dla środowiska,
- Wdrażanie programów promocji i profilaktyki zdrowotnej - działanie neutralne dla środowiska,
- Podniesienie standardów obsługi pacjenta - działanie neutralne dla środowiska,
- Poprawa infrastruktury i wyposażenia placówek oświatowych poprzez m.in. doposażanie sal lekcyjnych, pracowni i warsztatów szkolnych - działanie neutralne dla środowiska,

- Utworzenie nowych pracowni szkolnych oraz pomieszczeń dydaktycznych - działanie neutralne dla środowiska,
- Modernizacja sal sportowych w szkołach prowadzonych przez Powiat Radomszczański - działanie neutralne dla środowiska,
- Zapewnienie poszerzenia zbiorów bibliotecznych w bibliotekach szkolnych - działanie neutralne dla środowiska,
- Modernizacja pomieszczeń, w tym zapleczy sanitarnych i gastronomicznych w placówkach oświatowych - działanie neutralne dla środowiska,
- Utworzenie nowoczesnego Branżowego Centrum Umiejętności - działanie neutralne dla środowiska,
- Wdrażanie nowoczesnych technologii informacyjnych w zakresie kształcenia - działanie neutralne dla środowiska,
- Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie kształcenia zgodnego z potrzebami rynku pracy, w tym rozwój klas patronackich i kształcenia dualnego - działanie neutralne dla środowiska,
- Tworzenie innowacyjnych kierunków kształcenia dostosowanych do potrzeb rynku pracy - działanie neutralne dla środowiska,
- Rozwój współpracy szkół z przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu, środowiskami naukowymi, podmiotami generującymi wiedzę i innowacje - działanie neutralne dla środowiska,
- Organizacja zajęć i kursów dodatkowych pozwalających na nabycie nowych umiejętności i kwalifikacji przez mieszkańców powiatu - działanie neutralne dla środowiska,
- Podnoszenie umiejętności i kompetencji kluczowych uczniów, w tym poprzez udział w projektach międzynarodowych - działanie neutralne dla środowiska,
- Doskonalenie umiejętności nauczycieli kształcenia ogólnego i zawodowego - działanie neutralne dla środowiska,
- Podnoszenie standardów usług edukacyjnych w szkołach - działanie neutralne dla środowiska,
- Prowadzenie szkoleń strzeleckich wśród młodzieży - działanie neutralne dla środowiska,

- Zwiększanie świadomości rodziców w zakresie kształcenia zawodowego - działanie neutralne dla środowiska,
- Wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej wśród uczniów poprzez poznawanie tradycji i kultury polskiej - działanie neutralne dla środowiska,
- Zwiększenie świadomości uczniów oraz ich rodziców w zakresie racjonalnego i bezpiecznego korzystania z internetu, zwłaszcza z social mediów - działanie neutralne dla środowiska,
- Wspieranie rozwoju infrastruktury służb odpowiadających za porządek i bezpieczeństwo publiczne - działanie neutralne dla środowiska,
- Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym - działanie neutralne dla środowiska,
- Organizacja szkoleń/pokazów/pogadarek z zakresu udzielania pierwszej pomocy, w tym obsługi defibrylatora - działanie neutralne dla środowiska,
- Zakup Automatycznych Defibrylatorów (AED) oraz ich rozmieszczenie w kluczowych miejscach w powiecie - działanie neutralne dla środowiska,
- Ograniczenie liczby pożarów nieużytków rolnych oraz lasów poprzez zakup fotopułapek - działanie neutralne dla środowiska,
- Usprawnienie prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych poprzez zakup drona z kamerą termowizyjną - działanie neutralne dla środowiska,
- Propagowanie bezpiecznego użytkowania detektorów tlenu węgla i dymu - działanie neutralne dla środowiska,
- Pomoc w zapobieganiu demoralizacji młodzieży, poprawa bezpieczeństwa w szkołach i walka z przemocą wśród młodzieży poprzez np. organizowanie prelekcji, zajęć pozaszkolnych - działanie neutralne dla środowiska,
- Promocja i wspieranie programów budujących zaufanie i szacunek ludzi młodych do organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości - działanie neutralne dla środowiska,
- Edukacja społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa, w tym organizacja konkursów edukacyjnych w zakresie propagowania bezpiecznych zachowań - działanie neutralne dla środowiska,

- Edukacja mieszkańców w zakresie ochrony praw konsumentów - działanie neutralne dla środowiska,
- Rozwijanie systemu informacji o wydarzeniach w Powiecie - koordynowanie kalendarza imprez realizowanych na terenie Powiatu we współpracy z gminami – opracowanie strony internetowej z ofertą imprez kulturalnych, sportowych oraz innych wydarzeń - działanie neutralne dla środowiska,
- Organizacja imprez kulturalnych i sportowych dla wszystkich grup wiekowych - działanie neutralne dla środowiska,
- Włączenie mieszkańców oraz organizacji pozarządowych w proces tworzenia i rozwoju oferty kulturalnej i sportowej - działanie neutralne dla środowiska,
- Promowanie lokalnych zabytków, twórców oraz obiektów kulturalnych - działanie neutralne dla środowiska,
- Kontynuowanie finansowania Powiatowego Współzawodnictwa Sportowego Szkół - działanie neutralne dla środowiska,
- Promowanie i nagradzanie lokalnych sportowców, trenerów i ich osiągnięć - działanie neutralne dla środowiska,
- Modernizacja boisk przy placówkach oświatowych - oddziaływanie w postaci placu budowy na etapie realizacji. Wiązać się będzie z przejściową emisją hałasu, zanieczyszczeń i pyleniem. Będzie to jednak oddziaływanie bardzo lokalne, ograniczone do jednego obiektu, przez co w praktyce nieznaczące nawet w skali lokalnej. Podczas etapu eksploatacji brak oddziaływań na środowisko,
- Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowej - działanie neutralne dla środowiska,
- Poprawa jakości i spójności systemu dróg powiatowych i związanych z nimi obiektów inżynierskich - należy podkreślić, że inwestycja dotyczyć będzie istniejącego śladu dróg. Z tego powodu, oraz z racji faktu, iż jest to inwestycja liniowa, oddziaływanie dotyczyć będzie wyłącznie pasa przylegającego do drogi powiatowej. Ze względu na fakt, że teren bezpośrednio przylegający do drogi jest obszarem silnie zantropogenizowanym, z reguły nie wykształciły się tam chronione siedliska przyrodnicze ani też stanowiska gatunków będących przedmiotem ochrony. Z tego powodu inwestycja nie będzie oddziaływać na

nie negatywnie. Oddziaływania inwestycji będą typowe dla placów budowy związanych z realizacją dróg, a więc występować będzie przejściowa emisja zanieczyszczeń do powietrza, hałas, pylenie itp. Będą to jednak oddziaływania przejściowe i krótkotrwałe. Natomiast na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować oddziaływania większego niż w chwili obecnej, a wręcz przeciwnie, poprzez poprawę jakości infrastruktury przyczyni się m.in. do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń czy hałasu przez pojazdy przemieszczające się po niej,

- Budowa oraz modernizacja chodników przy drogach powiatowych, budowa ciągów pieszo – rowerowych i ścieżek rowerowych - inwestycja będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie, wycinka drzew). Wszelkie działania będą prowadzone poza chronionymi siedliskami przyrodniczymi czy też stanowiskami chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz gatunków będących przedmiotami ochrony,
- Zaangażowanie organizacji społecznych w proces planowania przebiegu ciągów pieszo - rowerowych i ścieżek rowerowych - działanie neutralne dla środowiska,
- Współpraca na szczeblu powiatowym i gminnym na rzecz podnoszenia jakości i dostępności transportu zbiorowego - działanie neutralne dla środowiska,
- Utworzenie spójnego i przyjaznego mieszkańcom systemu transportowego - działanie neutralne dla środowiska,
- Opracowanie audytów dostępności dla powiatowych budynków użyteczności publicznej - działanie neutralne dla środowiska,
- Poprawa dostępności instytucji publicznych powiatu radomszczańskiego dla osób o szczególnych potrzebach - działanie neutralne dla środowiska,
- Realizacja kampanii społecznych mających na celu włączanie osób o szczególnych potrzebach do życia społecznego - działanie neutralne dla środowiska,
- Wykorzystanie zasobów i potencjału instytucjonalnego domów pomocy społecznej na poczet rozwoju nowych usług środowiskowych w społeczności lokalnej - działanie neutralne dla środowiska,

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, mieszkańcami oraz przedsiębiorcami w zakresie świadczenia usług opieki dla osób starszych (domy spokojnej starości, centra rehabilitacyjne, hospicja), usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych - działanie neutralne dla środowiska,
- Tworzenie warunków przyjaznych silver economy - działanie neutralne dla środowiska,
- Realizacja Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych - działanie neutralne dla środowiska,
- Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej - działanie neutralne dla środowiska,
- Rozwój placówek opiekuńczo – wychowawczych - działanie neutralne dla środowiska,
- Promocja rodzin zastępczych jako formy opieki nad dziećmi - działanie neutralne dla środowiska,
- Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie - działanie neutralne dla środowiska,
- Aktywizacja zawodowa, społeczna i edukacyjna wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych i młodzieży wychowywanej - działanie neutralne dla środowiska,
- Prowadzenie działań i kampanii społecznych zapobiegających wykluczeniu społecznemu mieszkańców - działanie neutralne dla środowiska,
- Realizacja programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych związanych z uzależnieniami - działanie neutralne dla środowiska,
- Rozwój profilaktyki uzależnień szczególnie w szkołach gminnych i powiatowych oraz terapii osób uzależnionych i współuzależnionych - działanie neutralne dla środowiska,
- Wspieranie rodzin w kryzysie poprzez poradnictwo, pomoc prawną i psychologiczną - działanie neutralne dla środowiska,
- Zapewnienie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dzieciom i młodzieży - działanie neutralne dla środowiska,

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz przedsiębiorcami w zakresie wdrażania pomocy psychologicznej i psychiatrycznej mieszkańcom powiatu - działanie neutralne dla środowiska,
- Wdrażanie programów promocji i profilaktyki zdrowotnej związanych ze stanem zdrowia psychicznego i poprawą dobrostanu psychicznego społeczeństwa - działanie neutralne dla środowiska,
- Współpraca i aktywność na rzecz promocji gospodarczej powiatu, w tym z gminami, przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu, agendami rządowymi i międzynarodowymi - działanie neutralne dla środowiska,
- Inicjowanie działań rozwojowych poprzez współpracę Powiatu, przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu, środowiska naukowego, podmiotów generujących innowacje (rozwój technologii 5G, internetu szerokopasmowego, przemysłu 4.0) - działanie neutralne dla środowiska,
- Budowanie wizerunku Powiatu jako miejsca przyjaznego przedsiębiorcom. Utworzenie stanowiska ds. obsługi przedsiębiorcy - działanie neutralne dla środowiska,
- Rozwój współpracy samorządowej z przedsiębiorcami w obszarach kluczowych, w tym z branżą meblarską - działanie neutralne dla środowiska,
- Promocja zanikających zawodów i rzemiosła tradycyjnego - działanie neutralne dla środowiska,
- Wzmocnienie roli poradnictwa zawodowego na różnych etapach życia, w szczególności na etapie edukacji - działanie neutralne dla środowiska,
- Wdrażanie różnych form aktywizacji zawodowej mieszkańców, w tym działania na rzecz promowania rozwoju ekonomii społecznej - działanie neutralne dla środowiska,
- Współpraca z przedsiębiorcami, otoczeniem biznesu i jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia i rozwoju rynku pracy - działanie neutralne dla środowiska,
- Wspieranie pracodawców w tworzeniu miejsc pracy i rozwoju kompetencji pracowników - działanie neutralne dla środowiska,

- Wspieranie przedsiębiorczości i samozatrudnienia - działanie neutralne dla środowiska,
- Aktywizacja zawodowa osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez realizację programów do nich skierowanych - działanie neutralne dla środowiska,
- Stały monitoring rynku pracy i dostosowywanie pomocy do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych - działanie neutralne dla środowiska,
- Rozwój i doskonalenie usług świadczonych przez instytucje rynku pracy - działanie neutralne dla środowiska,
- Zmniejszenie wpływu działalności Powiatu i jego jednostek na środowisko – poprawa efektywności energetycznej, zmniejszenie energochłonności, termomodernizacja, modernizacja systemów ogrzewania - oddziaływanie w postaci placu budowy na etapie realizacji. Wiązać się będzie z przejściową emisją hałasu, zanieczyszczeń i pyleniem. Będzie to jednak oddziaływanie bardzo lokalne, ograniczone do jednego obiektu, przez co w praktyce nieznaczące nawet w skali lokalnej. Podczas etapu eksploatacji brak oddziaływań na środowisko,
- Wsparcie struktur zarządzania kryzysowego, bezpieczeństwa i szybkiego reagowania na zagrożenia bezpieczeństwa środowiskowego, m.in. Policja, Straż, PSSE - działanie neutralne dla środowiska,
- Rozwój elektromobilności – budowa stacji ładowania pojazdów elektrycznych - oddziaływanie pozytywne, pozwoli na zwiększenie odsetka pojazdów elektrycznych w przekroju rynku, co spowoduje zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych przez pojazdy o konwencjonalnym napędzie,
- Wprowadzanie dobrych praktyk związanych z bioróżnorodnością na terenie powiatu - oddziaływanie bardzo pozytywne, dotyczyć będzie przede wszystkim miejsc znajdujących się na terenie obszarowych form ochrony przyrody, korytarzy ekologicznych, czy też stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk. Pozwoli na zwiększenie ochrony takich miejsc, przez co przyczyni się do znacznej poprawy jej stanu,

- Dbłość o obszary cenne przyrodniczo, w tym utrzymanie atrakcyjnych form ochrony przyrody - oddziaływanie bardzo pozytywne, dotyczyć będzie przede wszystkim miejsc znajdujących się na terenie obszarowych form ochrony przyrody, korytarzy ekologicznych, czy też stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk. Pozwoli na zwiększenie ochrony takich miejsc, przez co przyczyni się do znacznej poprawy jej stanu,
- Prowadzenie działań na rzecz edukacji ekologicznej i środowiskowej wśród mieszkańców we wszystkich etapach życia – kreowanie postaw odpowiedzialności za stan środowiska, szacunku do przyrody - oddziaływanie pozytywne, pozwoli na poprawę jakości środowiska powiatu poprzez zmianę postaw mieszkańców wiążącą się m.in. z większym poszanowaniem zasobów przyrodniczych,
- Promowanie wśród mieszkańców rozwiązań z zakresu błękitno – zielonej infrastruktury, OZE, modelu gospodarki w obiegu zamkniętym, zrównoważonej mobilności - oddziaływanie pozytywne, pozwoli na poprawę jakości środowiska powiatu poprzez zmianę postaw mieszkańców wiążącą się m.in. z większym poszanowaniem zasobów przyrodniczych, zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń, odpadów itp.,
- Opracowanie nowoczesnych standardów komunikacji Powiatu z organizacjami pozarządowymi - działanie neutralne dla środowiska,
- Promocja i rozwój współpracy samorządu powiatowego z organizacjami pozarządowymi w zakresie formułowania polityk publicznych - działanie neutralne dla środowiska,
- Wspieranie przedsięwzięć, inicjatyw i projektów zorganizowanych przez lokalne organizacje społeczne - działanie neutralne dla środowiska,
- Wspieranie działalności organizacji pozarządowych poprzez organizację spotkań/szkoleń, w tym wsparcie w zakresie pozyskiwania przez nie zewnętrznych źródeł finansowania ich działalności - działanie neutralne dla środowiska,
- Wsparcie działań mających na celu powstanie Centrum Organizacji Pozarządowych - działanie neutralne dla środowiska,

- Promocja wolontariatu jako formy zaangażowania społecznego - działanie neutralne dla środowiska - działanie neutralne dla środowiska,
- Wsparcie działań zmierzających do utworzenia Młodzieżowej Rady Powiatu Radomszczańskiego i Rady Seniorów Powiatu Radomszczańskiego - działanie neutralne dla środowiska,
- Utworzenie budżetu obywatelskiego - działanie neutralne dla środowiska,
- Wdrażanie elektronicznych usług - działanie neutralne dla środowiska,
- Wsparcie cyfryzacji procesów edukacyjnych - działanie neutralne dla środowiska,
- Podnoszenie kompetencji pracowników starostwa i jednostek podległych, w tym w zakresie obsługi osób starszych i niepełnosprawnych - działanie neutralne dla środowiska,
- Rozwój przyjaznej administracji powiatowej - działanie neutralne dla środowiska,
- Realizacja współpracy zagranicznej z regionami partnerskimi Powiatu - działanie neutralne dla środowiska,
- Współpraca z gminami powiatu radomszczańskiego w zakresie realizacji projektów i inwestycji służących rozwojowi gmin i powiatu - działanie neutralne dla środowiska,
- Wsparcie procesu pozyskiwania finansowania na renowację i ochronę zabytków z terenu powiatu - działanie neutralne dla środowiska,
- Opracowanie Systemu Identyfikacji Wizualnej Powiatu Radomszczańskiego - działanie neutralne dla środowiska,
- Realizacja wraz z gminami powiatu radomszczańskiego, sektorem turystycznym, gastronomicznym oraz rolno - spożywczym projektów ERA Smaku i ERA Travel. Powstanie strony internetowej łączącej projekty „ERA Smaku, ERA Travel i jesteś na dobrej drodze” - działanie neutralne dla środowiska,
- Inwentaryzacja i opracowanie spójnej oraz skoordynowanej oferty turystycznej powiatu - oddziaływanie neutralne, jednak w dłuższej perspektywie może przyczynić się do wzrostu presji turystycznej. Z tego

powodu tego typu działania trzeba realizować w miarę możliwości z uwzględnieniem potrzeb formami ochrony przyrody i korytarzy ekologicznych, poza stanowiskami występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk,

- Utworzenie sieci szlaków turystycznych łączących atrakcyjne turystycznie miejsca wraz z infrastrukturą towarzyszącą - oddziaływanie neutralne, jednak w dłuższej perspektywie może przyczynić się do wzrostu presji turystycznej. Z tego powodu tego typu działania trzeba realizować w miarę możliwości z uwzględnieniem potrzeb formami ochrony przyrody i korytarzy ekologicznych, poza stanowiskami występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk,
- Współpraca z gminami w zakresie turystycznego wykorzystania potencjału rzek Pilica i Warta - oddziaływanie neutralne, jednak w dłuższej perspektywie może przyczynić się do wzrostu presji turystycznej. Z tego powodu tego typu działania trzeba realizować w miarę możliwości z uwzględnieniem potrzeb formami ochrony przyrody i korytarzy ekologicznych, poza stanowiskami występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk,
- Utworzenie punktu informacji turystycznej - działanie neutralne dla środowiska,
- Utworzenie powiatowego forum przedsiębiorców, rolników, producentów żywności, kół gospodyń wiejskich, rękodzielników skupionych wokół projektów ERA Smaku i ERA Travel - działanie neutralne dla środowiska,
- Wspieranie rozwoju, promocji i kooperacji przedsiębiorców branży turystycznej, gastronomicznej, rękodzielniczej, producentów żywności i rolników z terenu powiatu. Realizacja wspólnych wydarzeń - działanie neutralne dla środowiska,
- Inicjowanie przedsięwzięć mających na celu konsolidację rolników i producentów żywności skupionych wokół projektu ERA Smaku (np. zrzeszanie w grupach producenckich, klaster, wspólna platforma sprzedażowa) – wsparcie i promocja wytwarzanych produktów rolniczych ze szczególnym naciskiem na produkty rolnictwa ekologicznego - działanie neutralne dla środowiska,

- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości sektora rolno-spożywczego wśród mieszkańców powiatu - działanie neutralne dla środowiska,
- Współpraca z instytucjami okołorolniczymi w celu wspierania rozwoju i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego - działanie neutralne dla środowiska,
- Prowadzenie edukacji i kampanii społecznych w zakresie aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania wśród mieszkańców z wykorzystaniem potencjału turystycznego i rolno – spożywczego podmiotów zrzeszonych w projektach ERA Travel i ERA Smaku - działanie neutralne dla środowiska.

Poniżej przedstawiono także zaplanowane projekty, wraz z ich komentarzem na temat oddziaływania na środowisko:

- Utworzenie pracowni Rezonansu Magnetycznego w Szpitalu Powiatowym w Radomsku - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Rozbudowa Szpitala poprzez utworzenie nowych pomieszczeń dla potrzeb Centralnego Laboratorium diagnostycznego oraz Poradni Specjalistycznych - - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Poprawa standardów medycznych poprzez wymianę zużytego sprzętu medycznego - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Modernizacja podłogi w sali sportowej przy ZSP w Przedborzu - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Modernizacja kuchni wraz z zapleczem w budynku SOSW w Radomsku - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Zmiana sposobu użytkowania pomieszczenia mieszkalnego w budynku I Liceum Ogólnokształcącego w Radomsku na pomieszczenia dydaktyczne - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Zmiana sposobu użytkowania 8 pomieszczeń w piwnicy budynku I Liceum Ogólnokształcącego w Radomsku na 8 sal dydaktycznych - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,

- Termomodernizacja dachu budynku warsztatów szkolnych ZSDiOŚ w Radomsku – oddziaływanie pozytywne, przyczyni się do poprawy jakości powietrza, przez zmniejszenie emisji poprzez zmniejszenie zapotrzebowania budynku na ciepło. Oddziaływanie negatywne występować będzie wyłącznie na etapie realizacji i będzie dotyczyć wyłącznie samego budynku i jego najbliższego otoczenia. Dotyczyć będzie wyłącznie takich działań, jak hałas, pylenie itp., będzie to oddziaływanie nieznaczące. Zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „przed rozpoczęciem prac remontowych zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym”. Autorem takiej ekspertyzy mogą być osoby merytorycznie związane z dziedzinami ornitologii i chiropterologii. Jeżeli w wyniku przeprowadzenia ekspertyzy okaże się, że dane miejsce jest siedliskiem występowania gatunków chronionych, to termin i sposób wykonania prac muszą być dostosowane do terminów rozrodu danych gatunków. W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac realizacyjnych siedlisk ptaków lub ssaków objętych ochroną, konieczne będzie uzyskanie zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi, oraz zapewnienie zastępczych miejsc lęgowych, np. poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy.
- Utworzenie wirtualnej strzelnicy w ZSDiOŚ w Radomsku - działanie neutralne dla środowiska,
- Podnoszenie umiejętności i kompetencji kluczowych uczniów - działanie neutralne dla środowiska,
- Doposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Utworzenie Branżowego Centrum Umiejętności - działanie neutralne dla środowiska,
- Doskonalenie umiejętności nauczycieli kształcenia ogólnego i zawodowego - działanie neutralne dla środowiska,
- Wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej wśród uczniów - działanie neutralne dla środowiska,

- Promocja czytelnictwa wśród uczniów - działanie neutralne dla środowiska,
- Utworzenie pracowni ekologicznych z zakresu przedmiotów ogólnokształcących - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Integracja uczniów z Ukrainy w środowisku szkolnym powiatu radomszczańskiego - działanie neutralne dla środowiska,
- Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez budowę sygnalizacji świetlnej - działanie neutralne dla środowiska,
- Zakup defibrylatora AED na potrzeby DPS w Radomsku - działanie neutralne dla środowiska,
- Bezpieczeństwo zaczyna się od Ciebie – Razem dla lepszego powiatu radomszczańskiego! - działanie neutralne dla środowiska,
- Rozbudowa bazy szkoleniowej KP PSP w Radomsku i zakup sprzętu do ćwiczeń strażackich - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Rozbudowa i Modernizacja Siedziby KP PSP w Radomsku - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Uzupełnienie bazy szkoleniowej KP PSP w Radomsku o Mobilny Symulator Zagrożeń Pożarowych – „Dom Jednorodzinny” oraz moduł „Las i Jezioro” - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Współorganizacja wydarzeń kulturalnych na terenie Gminy Gidle - działanie neutralne dla środowiska,
- Przegląd piosenki ludowej w GOK w Kodrębie - działanie neutralne dla środowiska,
- Modernizacja boiska przy ZSP nr 1 w Radomsku – negatywne oddziaływanie występować będzie jedynie na etapie realizacji i będzie to oddziaływanie punktowe związane z lokalną emisją hałasu, zanieczyszczeń powietrza, pylenia. Będzie to oddziaływanie typowe dla placów budowy. Na etapie eksploatacji brak oddziaływania na środowisko,
- Przebudowa drogi powiatowej Nr 3928E wraz z budową ścieżki pieszo - rowerowej - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną

zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Przebudowa/Remont dróg powiatowych na terenie Gminy Masłowice - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Przebudowa drogi powiatowej 3918E Silnica – Maksymów – Wielgomłyny – Chełmo – Kraszewice – Masłowice - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu

działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Przebudowa drogi powiatowej Żytno – Grodzisko oraz drogi powiatowej Silnica – Kozie Pole - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych

terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Budowa południowego korytarza (obwodnicy) w Radomsku - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują

utrąty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Przebudowa drogi powiatowej nr 3929E z budową ścieżki rowerowej - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują

utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Remonty dróg powiatowych na terenie Gminy Kodrąb - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują

utrąty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Budowa ścieżki rowerowej przy drodze powiatowej nr 3922E - oddziaływanie pozytywne, poprzez ograniczenie ruchu samochodowego, a tym samym zmniejszenie oddziaływania w zakresie hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac,
- Budowa ciągów pieszo rowerowych na terenie gminy Kobbiele Wielkie - oddziaływanie pozytywne, poprzez ograniczenie ruchu samochodowego, a tym samym zmniejszenie oddziaływania w zakresie hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac,
- Realizacja zadań dotyczących dróg powiatowych na terenie Gminy Gidle oraz rozbudowa infrastruktury okołodrogowej - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza

poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Remont drogi powiatowej nr 3910E w miejscowości Piskorzaniec - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne

i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Przebudowa drogi powiatowej nr 3910E, 3911E i 3914E relacji Przedbórz ul. Kielecka przez miejscowość Góry Mokre, Kajetanów, Żeleźnica do granicy województwa - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną

zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Remont drogi powiatowej nr 3921E odcinek ul. Żarnowska - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Remont drogi powiatowej nr 3920E/3920ES ul. Częstochowska - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożeń dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Budowa ścieżki rowerowej przy drodze powiatowej nr 3947E - oddziaływanie pozytywne, poprzez ograniczenie ruchu samochodowego, a tym samym zmniejszenie oddziaływania w zakresie hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac,
- Przebudowa drogi powiatowej o numerze 3947E Woźniki – Lgota Wielka – Kolonia Lgota – Krzywianice - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne

zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Przebudowa drogi powiatowej o numerze 3927E w miejscowości Kolonia Krępa – Krępa – Kolonia Lgota - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed

uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Przebudowa drogi powiatowej o numerze 1921E Wola Wiewiecka – Wola Blakowa – Lgota Wielka – Brudzice - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodężywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego.

Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Przebudowa drogi powiatowej o numerze 1921E Brudzice – Łuszczanowice - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie

od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Przebudowa drogi powiatowej o numerze 3509E Bieliki – Brudzice – Dobryszyce - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew

prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Remont drogi powiatowej nr 3847E na odcinku Stobiecko Szlacheckie – Józefów - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian

w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Remont drogi powiatowej nr 3927E na odcinku Wierzbica – Stobiecko Szlacheckie - oddziaływanie pozytywne, poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory mogły dłużej pokonywać te same odcinki dróg ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie pozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym,

ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych. W przypadku konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi będą projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. Podobnie będzie się działo w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Projektowane przedsięwzięcia nie będą powodowały zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowodują utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji. Inwestycje przy zastosowaniu działań minimalizujących nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 3923E – oddziaływanie neutralne dla środowiska, ale pozytywne dla ludzi, spowoduje poprawę bezpieczeństwa w ruchu pieszym i drogowym. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac,
- Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej 3927E od Wierzbicy do Stobiecka Szlacheckiego – oddziaływanie neutralne dla środowiska, ale pozytywne dla

ludzi, spowoduje poprawę bezpieczeństwa w ruchu pieszym i drogowym. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac,

- Budowa chodnika przy drodze powiatowej 3934e w miejscowości Wielgomłyny - ulica Zagórska – oddziaływanie neutralne dla środowiska, ale pozytywne dla ludzi, spowoduje poprawę bezpieczeństwa w ruchu pieszym i drogowym. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac,
- Budowa chodnika przy drodze powiatowej 3934e w miejscowości Niedośpielin – oddziaływanie neutralne dla środowiska, ale pozytywne dla ludzi, spowoduje poprawę bezpieczeństwa w ruchu pieszym i drogowym. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja

zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac,

- Budowa odwodnienia drogi powiatowej nr 3847E – na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac,
- Poprawa odwodnienia ulicy Wieluńskiej w gminie Dobryczyce – na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac,
- Rozwój transportu publicznego na terenie gminy Gidle – oddziaływanie pozytywne, poprzez ograniczenie ruchu samochodowego, a tym samym zmniejszenie oddziaływania w zakresie hałasu i zanieczyszczeń powietrza, także w stosunku do obszarowych form ochrony przyrody,
- Poprawa dostępności DPS w Radomsku poprzez montaż drzwi przesuwnych zewnętrznych oraz zakup przenośnej pętli indukcyjnej SmartLoop Univox - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Przebudowa budynku ZSE w Radomsku polegająca na wykonaniu wewnętrznej windy osobowej przystosowanej dla osób niepełnosprawnych - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,

- Dostosowanie budynku DPS w Radziechowicach w zakresie podjazdu dla osób niepełnosprawnych - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie jedynie niewielkiego obszaru w sąsiedztwie budynku,
- Dostosowanie odcinka mieszkalnego w budynku administracyjnym DPS w Radziechowicach do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie wnętrza budynku,
- Zwiększenie dostępności do budynku dla wszystkich służb ratowniczych - działanie neutralne dla środowiska,
- Wymiana źródeł energii w Szpitalu w oparciu o Odnawialne Źródła Energii - działanie neutralne dla środowiska, dotyczyć będzie terenu budynku,
- Budowa stacji ładowania samochodów elektrycznych wraz z utworzeniem miejsc postojowych oraz oświetleniem parkingu przed budynkiem Starostwa powiatowego w Radomsku – oddziaływanie pozytywne, pozwoli na zwiększenie odsetka pojazdów elektrycznych w przekroju rynku, co spowoduje zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych przez pojazdy o konwencjonalnym napędzie,
- Poprawa efektywności energetycznej poprzez wymianę oświetlenia na energooszczędne typu LED w jednostkach organizacyjnych Powiatu Radomszczańskiego - oddziaływanie pozytywne, przyczyni się do poprawy jakości powietrza poprzez ograniczenie zużycia energii elektrycznej, w tym na terenie form ochrony przyrody. Ze względu na fakt, że działania prowadzone będą wyłącznie wzdłuż istniejących dróg, chodników i innych miejsc użyteczności publicznej, nie ma ryzyka wystąpienia negatywnego oddziaływania na chronione siedliska przyrodnicze czy też stanowiska chronionych gatunków. Modernizacja oświetlenia ze względu na swój mało inwazyjny charakter nie spowoduje oddziaływań etapu realizacji,
- Wykonanie instalacji fotowoltaicznej dla budynku Starostwa Powiatowego w Radomsku - inwestycja będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to wyłącznie terenu budynku, a planowana instalacja fotowoltaiczna będzie bardzo niewielka. Ze względu na lokalizację na terenie budynku nie dojdzie do

przekształcenia warunków siedliskowych, nie powstaną żadne bariery migracyjne. Ze względu na niewielkie rozmiary instalacji nie dojdzie do oddziaływań w postaci efektu lustra czy też zmian termiki. Inwestycja położona będzie poza miejscami występowania chronionych gatunków zwierząt i roślin. Z tego powodu na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować żadnych oddziaływań. Inwestycja nie spowoduje zajęcia siedlisk przyrodniczych czy też siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony omawianego obszaru. W przypadku omawianej inwestycji brak jest znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Wykonanie instalacji fotowoltaicznej wraz z pompą ciepła dla budynku Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „KAMIL” w Strzałkowie - inwestycja będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to wyłącznie terenu budynku, a planowana instalacja fotowoltaiczna będzie bardzo niewielka. Ze względu na lokalizację na terenie budynku nie dojdzie do przekształcenia warunków siedliskowych, nie powstaną żadne bariery migracyjne. Ze względu na niewielkie rozmiary instalacji nie dojdzie do oddziaływań w postaci efektu lustra czy też zmian termiki. Inwestycja położona będzie poza miejscami występowania chronionych gatunków zwierząt i roślin. Z tego powodu na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować żadnych oddziaływań. Inwestycja nie spowoduje zajęcia siedlisk przyrodniczych czy też siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony omawianego obszaru. W przypadku omawianej inwestycji brak jest znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,
- Wykonanie instalacji fotowoltaicznej dla Powiatowej Hali Sportowej w Radomsku - inwestycja będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to wyłącznie terenu budynku, a planowana instalacja fotowoltaiczna będzie bardzo niewielka. Ze względu na lokalizację na terenie budynku nie dojdzie do przekształcenia warunków siedliskowych, nie powstaną żadne bariery

migracyjne. Ze względu na niewielkie rozmiary instalacji nie dojdzie do oddziaływań w postaci efektu lustra czy też zmian termiki. Inwestycja położona będzie poza miejscami występowania chronionych gatunków zwierząt i roślin. Z tego powodu na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować żadnych oddziaływań. Inwestycja nie spowoduje zajętości siedlisk przyrodniczych czy też siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony omawianego obszaru. W przypadku omawianej inwestycji brak jest znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Wykonanie instalacji fotowoltaicznej dla budynku Domu Pomocy Społecznej w Radziechowicach - inwestycja będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to wyłącznie terenu budynku, a planowana instalacja fotowoltaiczna będzie bardzo niewielka. Ze względu na lokalizację na terenie budynku nie dojdzie do przekształcenia warunków siedliskowych, nie powstaną żadne bariery migracyjne. Ze względu na niewielkie rozmiary instalacji nie dojdzie do oddziaływań w postaci efektu lustra czy też zmian termiki. Inwestycja położona będzie poza miejscami występowania chronionych gatunków zwierząt i roślin. Z tego powodu na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować żadnych oddziaływań. Inwestycja nie spowoduje zajętości siedlisk przyrodniczych czy też siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony omawianego obszaru. W przypadku omawianej inwestycji brak jest znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,
- Wykonanie instalacji fotowoltaicznej dla budynku Domu Pomocy Społecznej w Radomsku - inwestycja będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to wyłącznie terenu budynku, a planowana instalacja fotowoltaiczna będzie bardzo niewielka. Ze względu na lokalizację na terenie budynku nie dojdzie do przekształcenia warunków siedliskowych, nie powstaną żadne bariery migracyjne. Ze względu na niewielkie rozmiary instalacji nie dojdzie do oddziaływań w postaci efektu lustra czy też zmian termiki. Inwestycja położona

będzie poza miejscami występowania chronionych gatunków zwierząt i roślin. Z tego powodu na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować żadnych oddziaływań. Inwestycja nie spowoduje zajęcia siedlisk przyrodniczych czy też siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony omawianego obszaru. W przypadku omawianej inwestycji brak jest znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko,

- Tworzenie ekologicznych i odnawialnych źródeł energii - OZE (tj. fotowoltaika, energia wiatrowa, geotermalna, ekologiczne źródła ciepła) - oddziaływanie pozytywne, przyczyni się do poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, w tym na terenie form ochrony przyrody. Na chwilę obecną nie ma wybranych konkretnych miejsc realizacji obiektów. Można stwierdzić, że żadne z takich działań nie będzie realizowane na obszarach rezerwatów przyrody czy też obszarach Natura 2000. Podobnie będzie w przypadku elektrowni fotowoltaicznych, nie będą one realizowane w granicach rezerwatów przyrody oraz sieci Natura 2000. Jednak w chwili obecnej ich realizacja często wiąże się z lokalnymi inwestorami, którzy realizują inwestycje w zależności od posiadanych działek, dlatego nie ma możliwości stwierdzić jednoznacznie, gdzie będą realizowane. Inwestycje związane z elektrowniami fotowoltaicznymi na etapie realizacji będą generować przejściowe oddziaływanie związane z hałasem czy też zanieczyszczeniami powietrza wskutek użytkowania pojazdów i maszyn budowlanych. Oddziaływanie to będzie jednak krótkotrwałe i przemijające. Powstałe na etapie realizacji odpady będą selektywnie magazynowane i odbierane przez podmioty posiadające niezbędne zezwolenia do gospodarowania odpadami. Ewentualna wycinka drzew prowadzona będzie poza okresem lęgowym ptaków, w celu minimalizacji oddziaływania wykonane zostaną nasadzenia zastępcze. Ogrodzenie farm podniesione będzie ponad poziom gruntu tak, aby umożliwić niewielkim zwierzętom migrację. Podczas etapu eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome. Inwestycje nie będą generować zanieczyszczeń powietrza, ani ponadnormatywnej emisji hałasu. W celu uniknięcia efektu lustro wody lub efektu olśnienia ptaków, panele pokryte będą materiałami antyrefleksyjnymi. Należy podkreślić, że

inwestycje nie będą powodować znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Podobnie będzie w przypadku ewentualnej realizacji innych inwestycji z zakresu OZE. W przypadku realizacji każde z nich może powodować zbliżone oddziaływania typu emisji hałasu, pylenia itp. Oddziaływania etapu eksploatacji będą się już różnić. W przypadku realizacji elektrowni wiatrowych zostaną one usytuowane w bezpiecznej odległości od zabudowy (minimum 700 m), jeśli analizy hałasu i migotania cienia pokażą, że usytuowanie takie zapewni brak przekroczeń dopuszczalnych norm. Należy tutaj podkreślić, że w celu realizacji elektrowni wiatrowych konieczne jest też uchwalenie właściwych Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, dopuszczających usytuowanie takich obiektów. Elektrownie wiatrowe usytuowane zostaną także poza szlakami migracyjnymi ptaków. W przypadku wystąpienia korzystnych warunków do rozwoju energetyki geotermalnej, nie wyklucza się takich działań. Oddziaływania etapu eksploatacji w takim przypadku będą bardzo niewielkie. Przy eksploatacji energii z głębi ziemi nie wytwarza się zanieczyszczeń lub tylko niewielkie ich ilości. Największe obciążenia środowiska przyrodniczego, podczas całego okresu działalności zakładu geotermalnego, występują na etapie jego przygotowywania (np. w związku z wykonaniem odwiertów), nie zaś dalszego funkcjonowania. Inwestycja na etapie eksploatacji pozostaje w praktyce neutralna dla środowiska. Należy podkreślić, że wszystkie wymienione odnawialne źródła energii pozwolą na eliminację z rynku pewnej części energii powstałej ze źródeł konwencjonalnych i zastąpienie jej energią pochodzącą ze źródeł odnawialnych,

- Dostawa baz danych EGiB – przeprowadzenie modernizacji ewidencji gruntów i budynków i zasilenie tymi bazami systemu infrastruktury informacji przestrzennej - działanie neutralne dla środowiska,
- Zagospodarowanie centrum Strzałkowa z przeznaczeniem na teren rekreacyjno – wypoczynkowy (tj. rewitalizacja zbiorników wodnych, alejki spacerowe, ławeczki, nasadzenia, oświetlenie LED, publiczne Wi-Fi, mini molo, fontanna) - inwestycja będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas,

zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to silnie zantropogenizowanego terenu w centrum miejscowości. Z tego powodu nie dojdzie do znaczącego oddziaływania na środowisko. Na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować żadnych oddziaływań,

- Organizacja pól biwakowych wzdłuż rzeki Pilicy – oddziaływanie nieznaczące, ważne jest, aby na miejsca realizacji takich obiektów wybierać miejsca, na terenie których nie występują chronione gatunki roślin, zwierząt, grzybów czy też chronione siedliska przyrodnicze,
- Zagospodarowanie turystyczne nadbrzeża rzeki Warty - oddziaływanie pozytywne, wskutek tego działania walory przyrodnicze cennych miejsc, w tym objętych ochroną w ramach obszarowych form ochrony przyrody zostaną wyeksponowane, a lokalna społeczność będzie miała świadomość o konieczności ich ochrony. Ważne jest, aby na miejsca realizacji takich obiektów wybierać miejsca, na terenie których nie występują chronione gatunki roślin, zwierząt, grzybów czy też chronione siedliska przyrodnicze.

Zgodnie z powyższą analizą można zauważyć, że wymienione przedsięwzięcia, których realizacja dotyczyć może także form ochrony przyrody, w większości będą korzystnie lub neutralnie oddziaływać na wspomniane formy ochrony przyrody. Jedynie w przypadku niektórych inwestycji, etap realizacji będzie wiązał się z przejściowym oddziaływaniem negatywnym. Nie będzie to jednak oddziaływanie znacząco negatywne, gdyż po zakończeniu prac stan środowiska wróci do tego sprzed ich rozpoczęcia. Natomiast przedsięwzięcia zwiększające atrakcyjność turystyczną powiatu mogą powodować zwiększony ruch turystyczny, a tym samym generować większe oddziaływania na najbardziej interesujące fragmenty powiatu, które to często są powiązane z obszarowymi formami ochrony przyrody, korytarzami ekologicznymi czy też chronionymi siedliskami przyrodniczymi oraz stanowiskami chronionych gatunków. Z tego powodu ważne jest, aby w ramach takich działań podkreślać wyjątkowość i unikatowość takich miejsc, a także zwracać uwagę na konieczność ich ochrony i poszanowania. Działania takie spowodują zmniejszenie negatywnego oddziaływania wywołanego presją turystyczną.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na formy ochrony przyrody, w tym na obszary Natura 2000, podczas realizacji inwestycji zlokalizowanych na wspomnianych formach ochrony przyrody będą stosowane działania minimalizujące, takie jak m.in.:

- wykonywanie płotków herpetologicznych w najcenniejszych z punktu widzenia płazów i gadów miejscach;
- prowadzenie wycinki drzew i krzewów poza okresem lęgowym ptaków, tj. poza okresem 1 marca – 15 października. W przypadku wycinki w ww. terminie prace będą wykonane po stwierdzeniu przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje przyrodnicze, o braku występowania lęgów w obrębie drzew i krzewów lub ich bliskim sąsiedztwie;
- prowadzenie prac ingerujących w wierzchnią warstwę gleby w okresie 15 sierpnia – 15 października lub rozpoczynanie ich w tym okresie i nieprzerwane kontynuowanie, aby nie dopuścić do zasiedlenia terenu inwestycji przez zwierzęta;
- zabezpieczenie drzew zlokalizowanych obok planowanych inwestycji poprzez zastosowanie na pniach osłon w postaci np. desek wokół całego pnia drzewa do wysokości tzw. pierśnicy, czyli ok. 1,5 m, w granicach rzutu korony drzew prace należy wykonywać ręcznie, aby nie uszkodzić korzeni drzewa, natomiast w okresie upałów czy mrozów chronić korzenie drzew przed przesuszeniem bądź przemarzeniem;
- montaż ekranów akustycznych w miejscach przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu w miejscach chronionych akustycznie w pobliżu inwestycji drogowych;
- prowadzenie prac w ciekach wodnych poza okresem tarła i migracji miejscowej ichtiofauny, tj. poza okresem od 1 kwietnia do 30 czerwca oraz od 1 października do 31 grudnia (termin trzeba zawsze dostosować do konkretnego cieku i składu gatunkowego ichtiofauny w nim bytującej);
- ogrodzenie placów budowy;
- w przypadku odwadniania wykopów, podczyszczenie odprowadzanych wód przed odprowadzeniem ich do wód powierzchniowych;

- w miejscach lokalizacji rozrodu płazów zastosowanie rozwiązań zabezpieczających śmiertelność tych gatunków w wyniku prowadzonych prac czy ruchu pojazdów mechanicznych, które będą przemieszczały się do lęgówisk, obok zabezpieczeń w postaci płotków czy siatek w miejscach ich występowania,
- prowadzenie ruchu maszyn i pojazdów ciężarowych tylko po istniejących lub specjalnie do tego wyznaczonych drogach dojazdowych i technologicznych;
- zdjęcie warstwy ziemi próchniczej do ok. 0,5 m przed rozpoczęciem prac ziemnych, ziemia ta zostanie później wykorzystana do zagospodarowania terenu po zakończeniu wszelkich robót;
- nietworzenie składowisk odpadów, niemagazynowanie elementów budowlanych, nieskładowanie mas ziemnych w obrębie rzutu korony drzew;
- kontrolowanie wykopów i innych miejsc mogących stanowić pułapki dla zwierząt oraz niezwłoczne odławianie i wypuszczanie znajdujących się tam zwierząt poza obszar inwestycji. Ostatnia kontrola powinna zostać przeprowadzona bezpośrednio przed zasypywaniem wykopów lub ich wypełnianiem materiałami budowlanymi;
- wykonywanie prac ziemnych w sposób zapewniający ochronę gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniami;
- zastosowanie urządzeń i rozwiązań technicznych ingerujących w środowisko w jak najmniejszym stopniu;
- ograniczanie emisji pyłu w trakcie transportu materiałów budowlanych i prowadzenia prac poprzez zastosowanie plandek na pojazdach przewożących kruszywo;
- zraszanie placów budowy w okresach suszy i wzmożonego wiatru;
- prowadzenie prac budowlanych od świtu do zmierzchu, przy wykorzystaniu sprawnych technicznie maszyn i urządzeń, w celu ograniczenia uciążliwości hałasowej oraz, aby nie zaburzać naturalnych zachowań zwierząt;
- stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń;
- transport odpadów powstałych w wyniku budowy do zewnętrznych firm posiadających odpowiednie zezwolenia;
- segregowanie i gromadzenie odpadów powstających podczas prac inwestycyjnych;

- odprowadzanie ścieków socjalno-bytowych z zapleczy budowy do szczelnego zbiornika bezodpływowego typu TOI-TOI;
- minimalizacja oddziaływania akustycznego robót budowlanych (np. wyłączanie maszyn podczas postoju);
- w przypadku prac w obrębie wód powierzchniowych stosowanie technologii ograniczających mętnienie wody poprzez stosowanie możliwie jak najlżejszego sprzętu oraz możliwe skracanie okresu robót;
- wyposażenie terenu budowy w urządzenia zapewniające ochronę przed wyciekami substancji ropopochodnych, takie jak maty, sorbenty itp.;
- uprzątnięcie terenu inwestycyjnego po zakończeniu prac.
- minimalizacja zajętości terenu i przekształcenia terenu;
- wykonanie zabiegów wspomagających odtworzenie terenów zielonych, takich jak obsiew rodzimymi gatunkami traw, itp.

Dodatkowo, każdorazowo przed realizacją inwestycji, ze względu na specyfikę danego przedsięwzięcia, należy przeanalizować, czy możliwe i zasadne będą do zastosowania dodatkowe, jeszcze inne niż wymienione powyżej, działania minimalizujące.

Zastosowanie powyższych działań będzie jednym z kluczowych aspektów pozwalających całkowicie wykluczyć ryzyko znaczącego negatywnego oddziaływania inwestycji na formy ochrony przyrody.

Podsumowując, ogół działań inwestycyjnych opisanych w Strategii Rozwoju Powiatu, przy zachowaniu działań minimalizujących oraz przy wyborze lokalizacji zgodnie z wyżej wymienionymi zaleceniami (możliwie poza formami ochrony przyrody, jeśli to nie możliwe to poza chronionymi siedliskami przyrodniczymi i stanowiskami chronionych gatunków roślin i zwierząt) nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na żadne z form ochrony przyrody znajdujących się na terenie powiatu radomszczańskiego. Należy podkreślić, że dla każdego z działań inwestycyjnych wpływ na środowisko zostanie dodatkowo oceniony indywidualnie podczas uzyskiwania wszystkich niezbędnych pozwoleń. Założeniem Strategii jest takie planowanie poszczególnych działań, aby w jak największym stopniu uniknąć

negatywnych oddziaływań, a jednocześnie zniwelować przynajmniej część z problemów środowiskowych, zidentyfikowanych dla terenu powiatu wskutek działań ocenianych w niniejszej prognozie. Dlatego też z całą pewnością można stwierdzić, że planowane działania nie przyczynią się do zwiększenia ryzyka nieosiągnięcia zakładanych celów, czy też do jakiegokolwiek znaczącego negatywnego oddziaływania na omawiane formy ochrony przyrody, w tym na obszary Natura 2000, a w zdecydowanej większości będą w stosunku do tych form ochrony przyrody bardzo pozytywne.

7. Ocena wpływu oraz skutków realizacji projektu dokumentu w odniesieniu do poszczególnych aspektów środowiska

- **ochrona różnorodności biologicznej, np. ekosystemów dolin rzecznych, łąkowych, zadrzewień**

W ramach planowanych działań przewiduje się działania mające na celu zwiększenie ochrony obszarów cennych przyrodniczo, zwiększenie bioróżnorodności, itp. dlatego też należy pozytywnie ocenić wpływ planowanych zamierzeń na ten aspekt. Dodatkowo w przypadku innych działań, nie mających bezpośrednio na celu ochrony bioróżnorodności, ich lokalizacje także będą wybierane w taki sposób, aby w jak najmniejszy sposób wpływać na bioróżnorodność danego terenu. Prowadzona będzie właściwa gospodarka leśna pozwalająca na zachowanie odpowiedniego stanu użytków leśnych.

- **ochrona zdrowia ludzi oraz jakości życia mieszkańców**

Zdecydowana większość planowanych działań w ramach strategii przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Do takich działań z całą pewnością zaliczyć można budowy, przebudowy, rozbudowy, remonty dróg, infrastruktury rowerowej, rozbudowę bazy turystycznej, zwiększanie promocji powiatu itp.

Zaniechanie planowanych działań miałoby bardzo niekorzystny wpływ na okoliczne społeczności. Wiele z działań, takich jak m.in. te wspomniane wyżej związane z poprawą jakości dróg, czy też realizację ścieżek rowerowych, transformacja energetyczna powiatu itp., będą miały także pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców, zdecydowanie ograniczając ryzyko wypadków komunikacyjnych itp. Na zdrowie mieszkańców wpływ będą miały także działania związane z ograniczaniem emisji zanieczyszczeń do powietrza.

- **chronione gatunki zwierząt, roślin i grzybów**

Planowane działania nie będą miały negatywnego wpływu na chronione gatunki. Przed realizacją każdego z zadań, konieczne jest uzyskanie stosownych pozwoleń. Podczas tych procedur każdorazowo wykonuje się rozpoznanie terenu inwestycyjnego, w tym pod kątem przyrodniczym. W przypadku stwierdzenia stanowisk gatunków chronionych należy uzyskać stosowne zgody na ich usunięcie bądź przeniesienie, po udowodnieniu, że nie spowoduje to znaczącego oddziaływania na stan populacji danego gatunku w całej okolicy. Dodatkowo w ramach działań zaplanowanych w strategii planuje się działania mające pozytywny wpływ na chronione gatunki, w tym ochrona i zachowanie ich siedlisk, ochrona istniejących form ochrony przyrody, itp. Dlatego też z całą pewnością nie dojdzie do znaczącego negatywnego oddziaływania na chronione gatunki.

Żadne z siedlisk przyrodniczych nie będzie znajdować się w kolizji w stosunku do zaplanowanych działań, co do których znana jest już lokalizacja. W przypadku działań, dla których dokładna lokalizacja będzie dopiero wybierana, należy w miarę możliwości unikać przeprowadzania ich przez wyżej wymienione siedliska przyrodnicze, a jeśli nie ma innej możliwości, minimalizować ich oddziaływanie poprzez wymienione w niniejszej prognozie działania minimalizujące.

Na obszarze objętym działaniami nie znajdują się żadne lokalne ostoje przyrody istotne dla zachowania różnorodności biologicznej, chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt. Tak jak już wspomniano, wszystkie obiekty należy lokalizować tak, aby nie dochodziło do kolizji z wyżej wymienionymi gatunkami, siedliskami i obiektami. W przypadku, gdyby nie było takiej możliwości, należy przed realizacją inwestycji wystąpić do właściwego organu o zgodę na odstępstwo od zakazów

w stosunku do gatunków i siedlisk chronionych. Dodatkowo przy zastosowaniu wszystkich wymienionych w niniejszej prognozie działań minimalizujących, nie dojdzie do znaczącego negatywnego oddziaływania na omawiane elementy przyrody.

- **ochrona korytarzy ekologicznych**

Wszystkie działania związane z ochroną bioróżnorodności oraz chronionych gatunków będą miały także uzasadnienie w związku z ochroną korytarzy ekologicznych. W przypadku realizacji obiektów na ich terenie ważne jest odpowiednie ich ulokowanie w taki sposób, aby nie pozbawić tych terenów funkcji migracyjnych poprzez stworzenie barier, co mogłoby się przyczynić do izolacji populacji.

- **ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, w tym Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, a także ujęć wód podziemnych i ich stref ochronnych**

W ramach planowanych działań nie planuje się realizacji konkretnych działań związanych z ochroną wód powierzchniowych i podziemnych, ale ogólne działania związane z ochroną środowiska będą powodować także poprawę jakości wód.

Na terenie powiatu radomszczańskiego wyróżnia się następujące JCWP (wymieniono wraz z celami środowiskowymi):

- PLRW60001518269 Krasowa – dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- PLRW60001018299 Widawka od Kręcicy do ujścia – dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- PLRW600015181589 Pisia - umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki – poniżej II klasy jakości, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry,
- PLRW600010182169 Jeziorka - umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki – poniżej II klasy jakości, pozostałe wskaźniki - II klasa

jakości), stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry,

- PLRW600015182149 Kręcica – dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- PLRW600010182139 Widawka do Kręcicy – dobry stan ekologiczny, stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry,
- PLRW6000151815529 Radomka - umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki – poniżej II klasy jakości, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry,
- PLRW600015181572 Dopływ spod Radziechowic - umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki – poniżej II klasy jakości, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry,
- PLRW600010181556 Dopływ z Wymysłówka – dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- PLRW600011181599 Warta od Widzówki do Liswarty – dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- PLRW600009181549 Widzówka – dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- PLRW60001118153 Warta od Rudniczanki do Widzówki – dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- PLRW600010181529 Mękwa - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki – poniżej II klasy jakości, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), dobry stan chemiczny,
- PLRW600010181389 Bystra – dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- PLRW60001018149 Kanał Warty ze Starą Wiercicą i Kanałem Lodowym - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki – poniżej II klasy jakości, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), dobry stan chemiczny,

- PLRW600010182299 Rakówka - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki – poniżej II klasy jakości, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry,
- PLRW20000625453429 Prudka – dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny,
- PLRW200010254176 Zimna Woda - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki poniżej II klasy jakości, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; dobry stan chemiczny,
- PLRW200005254179 Pilica od Kanału Kopanka do Zwleczy - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki poniżej II klasy jakości, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; dobry stan chemiczny,
- PLRW200006254329 Silniczka - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; dobry stan chemiczny,
- PLRW2000112545399 Pilica od Zwleczy do zb. Sulejów - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; dobry stan chemiczny,
- PLRW20000625429 Czarna - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; dobry stan chemiczny
- PLRW200006254349 Biestrzykówka - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki poniżej II klasy jakości, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; dobry stan chemiczny;

- PLRW20000625453417 Luciąża do zb. Cieszanowice - dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny,
- PLRW2000062543529 Struga Strzelecka - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; dobry stan chemiczny
- PLRW200010254534499 Bogdanówka – dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny,
- PLRW20010254369 Ojrzanka – dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny,
- PLRW2000062544799 Czarna od Plebanki do Barbarki - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; dobry stan chemiczny,
- PLRW2000062543569 Jaworka

Analizując wpływ zakładanych w Strategii inwestycji na jednolite części wód, należy podkreślić, że brak jest tam działań bezpośrednio związanych z wodami, takich jak np. realizacja zbiorników zaporowych czy innych większych działań ingerujących w koryta rzeczne. Z tego powodu nie powstaną żadne bariery migracyjne, co ma kluczowy wpływ na spełnienie celów w postaci zapewnienia drożności cieku dla migracji ichtiofauny czy też dla gatunków chronionych. Brak też działań związanych z sieciami wodociągowymi czy kanalizacyjnymi. Planowane działania inwestycyjne dotyczą najczęściej istniejących budynków, ale także dróg, chodników czy ścieżek rowerowych. Nie są to przedsięwzięcia, które wpływają znacząco na wskaźniki biologiczne, hydromorfologiczne, fizykochemiczne czy też chemiczne, na których podstawie określa się stan/potencjał ekologiczny oraz stan chemiczny jednolitych części wód. Dlatego też należy podkreślić, że na etapie eksploatacji nie dojdzie w praktyce do jakiegokolwiek wpływu na JCWP. Natomiast na etapie realizacji, aby zapobiec takiemu wpływowi, bardzo ważne jest stosowanie tzw. dobrych praktyk na placach budowy. Aby zapobiec wszelkim wyciekom substancji ropopochodnych, które to następnie wskutek spływu powierzchniowego mogłyby się dostać do wód powierzchniowych i tym samym negatywnie wpływać na

JCWP, należy zapewnić na takim placu budowy odpowiednią ilość materiałów sorpcyjnych. W przypadku ewentualnego wycieku są one w stanie wchłonąć niebezpieczną substancję. Dodatkowo pojazdy nie będą tankowane na placach budowy lecz na stacjach paliw. Należy podkreślić konieczność stosowania wyłącznie sprawnych maszyn i pojazdów. Spełniając te warunki, nie dojdzie do negatywnego oddziaływania na żadną z jednolitych części wód.

Na terenie powiatu radomszczańskiego wyróżnia się następujące JCWPd:

- PLGW600083 – dobry stan ilościowy, dobry stan chemiczny,
- PLGW600099 – dobry stan ilościowy, dobry stan chemiczny,
- PLGW200084 – dobry stan ilościowy, dobry stan chemiczny,
- PLGW200085 – dobry stan ilościowy, dobry stan chemiczny.

Do oddziaływań na stan chemiczny JCWPd w przypadku planowanych działań nie dojdzie z dokładnie takich samych powodów, które opisywano powyżej, przy oddziaływaniu na JCWP. Natomiast jeśli chodzi o stan ilościowy, także nie dojdzie do negatywnych oddziaływań, gdyż w ramach żadnej z planowanych inwestycji do jej funkcjonowania nie jest przewidziany ponadnormatywny pobór wody. Z tego samego powodu nie dojdzie do oddziaływania na Główne Zbiorniki Wód Podziemnych oraz ujęcia wód podziemnych.

- **ochrona jakości powietrza, ochrona przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi**

Ochrona jakości powietrza będzie odbywać się m.in. poprzez działania związane z ograniczaniem emisji zanieczyszczeń, takie jak zwiększenie liczby miejsc ładowania samochodów elektrycznych, poprawa infrastruktury drogowej, termomodernizacje budynków itp.

Inwestycje drogowe zaplanowane w Strategii mogą przyczyniać się do emisji hałasu. Jednak dotyczą one głównie przebudowy czy też rozbudowy już istniejących tras. Na etapie projektowania każdej z dróg zostanie wykonana prognoza emisji hałasu.

Obliczenia zostaną dokonane na podstawie projektów przedsięwzięcia, jego charakterystyki, w specjalistycznych programach służących do obliczeń propagacji hałasu. Obliczenia wykonane zostaną dla wskaźników oceny hałasu L_{AeqD} i L_{AeqN} . Standardowo przyjmuje się następujące parametry obliczeń:

- siatka obliczeniowa: 10x10 m,
- wysokość na której wyznaczono poziomy hałasu: 4 m,
- ukształtowanie terenu – numeryczny model terenu,
- błąd maksymalny aproksymacji siatki obliczeniowej: 0.5 dB.

Następnie zostaną wykonane mapy akustyczne obrazujące rozkład poziomów hałasu.

W dalszej kolejności obliczenia posłużą do określenia, czy występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Wykonane w tym celu zostaną stosowne obliczenia oraz tzw. mapa terenów zagrożonych hałasem.

Wykonane zostaną symulacje akustyczne, na podstawie których będą wygenerowane wyniki w punktach receptorowych oraz mapy propagacji hałasu. Następnie dokonana zostanie ocena oddziaływania akustycznego na badane środowisko w oparciu o przedstawione wyżej Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826.).

W prowadzonych obliczeniach przyjęte zostaną receptory na najbliższej zabudowie podlegającej ochronie akustycznej.

W przypadku, gdy okaże się, że konkretna inwestycja będzie przekraczać dopuszczalne normy hałasu dla jakiegoś obszaru, zaprojektowane zostaną odpowiednie działania niwelujące oddziaływanie w postaci ekranów akustycznych.

- **ochrona gleby i rzeźby terenu**

W celu ochrony gleby i rzeźby terenu miejsca realizacji zostały wybrane tak, aby zapewnić ochronę najcenniejszym fragmentom gleb czy też terenom o atrakcyjnej wizualnie i przyrodniczo rzeźbie terenu.

- **ochrona krajobrazu**

W celu ochrony krajobrazu, planowane działania będą zgodne z dokumentami planistycznymi, takimi jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego czy też studia kierunków i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. W planowaniu przestrzennym należy zapewnić właściwą ochronę krajobrazu. Dzięki temu nie dojdzie do powstania obiektów całkowicie niepasujących do okolicznego terenu.

- **ochrona klimatu**

W celu ochrony klimatu zaplanowano działania inwestycyjne polegające na termomodernizacji budynków, poprawie infrastruktury drogowej, propagowaniu transportu rowerowego, zwiększenia liczby miejsc ładowania samochodów elektrycznych. Wszystkie te działania pozwolą na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych powstających z konwencjonalnych źródeł energii, co pozytywnie wpłynie na ochronę klimatu. Wskutek zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych działania inwestycyjne w pewnym (choć raczej nieznacznym w skali globalnej) stopniu przyczynią się do zmniejszenia ocieplenia klimatu. Natomiast analizując odporność planowanych działań na zmiany klimatu, w tym na klęski żywiołowe, należy podkreślić, że wszystkie działania będą planowane zgodnie ze sztuką budowlaną, przy użyciu najnowocześniejszych rozwiązań. Działania takie jak drogi, ścieżki rowerowe, chodniki czy też budynki będą w stanie przetrwać silnie wiatry, nawalne deszcze, intensywne opady śniegu i inne skrajne warunki klimatyczne. Należy podkreślić, że mimo ciągłych zmian klimatu, zachodzą one stopniowo, i trudne warunki klimatyczne występują okresowo także w chwili obecnej (choć istnieje ryzyko, że w przyszłości będzie zdarzać się to częściej). Z tego powodu już w chwili obecnej projektowanie każdego obiektu uwzględnia jego odporność na zmieniające się warunki klimatyczne. Brak takich działań powodowałby ryzyko powstawania kosztów związanych z koniecznością częstych napraw obiektów przy występowaniu niekorzystnych warunków. Dlatego też projektując każde działanie, inwestor nie może sobie pozwolić na nieuwzględnienie tego w projekcie, chociażby ze względów ekonomicznych.

- **gospodarka ściekami, w tym odprowadzanie i oczyszczanie wód opadowych**

W ramach działań nie planuje się projektów związanych z gospodarką ściekami.

- **gospodarka odpadami, z uwzględnieniem segregacji odpadów i ich odzysku**

W ramach działań nie planuje się projektów związanych z gospodarką odpadami.

- **ochrona przed powodzią oraz skutkami suszy**

W ramach działań nie planuje się projektów związanych z ochroną przed powodzią oraz skutkami suszy.

- **ryzyko wystąpienia poważnych awarii**

W przypadku wielu inwestycji dojdzie do ich rozbudowy, modernizacji, remontu, co znacznie zmniejsza ryzyko wystąpienia poważnych awarii. Nowe inwestycje będą realizowane zgodnie z najnowszymi technologiami, z uwzględnieniem przepisów prawa i dobrych praktyk. Dlatego też ryzyko wystąpienia poważnych awarii będzie znikome.

Podsumowując, wykonanie zaplanowanych w ramach Strategii Rozwoju powiatu działań będzie oddziaływać pozytywnie w stosunku do większości analizowanych powyżej aspektów środowiskowych, a w stosunku do pozostałych neutralnie. Ich realizacja będzie bardzo korzystna zarówno dla lokalnej społeczności mieszkającej na tym obszarze, jak i dla ogółu przyrody tego terenu.

8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu Strategii oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Uwarunkowania wynikające ze „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”

SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji. Uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030, które wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju.

Wszystkie cele dokumentu zostały przedstawione poniżej:

- Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

- Kierunek działań 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu
- Kierunek działań 1.2 – adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu
- Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu
- Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu
- Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie
- Kierunek działań 1.6 – zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu
- Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich
 - Kierunek działań 2.1 – stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami
 - Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu
- Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu
 - Kierunek działań 3.1 – wypracowanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu
 - Kierunek działań 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu
- Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu
 - Kierunek działań 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu
- Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
 - Kierunek działań 5.1 – promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
 - Kierunek działań 5.2 – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

- Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
 - Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu
 - Kierunek działań 6.2 – ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych

Podsumowanie: Strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawierają się zadania polegające m.in. na termomodernizacji budynków, co pozwoli na zmniejszenie ilości gazów cieplarnianych, a tym samym ograniczenie zmian klimatu.

Uwarunkowania wynikające z „Programu ochrony środowiska dla Województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028”

Program ochrony środowiska dla województwa łódzkiego jest dokumentem określającym cele i priorytety w obszarze poprawy stanu środowiska województwa łódzkiego.

Głównym celem tworzenia Programu jest dążenie do poprawy stanu środowiska w województwie, ograniczenie negatywnego wpływu źródeł zanieczyszczeń, jak również ochrona i rozwój walorów środowiska, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami. W dążeniu do poprawy warunków środowiskowych ważne jest także zachowanie zasada zrównoważonego rozwoju oraz działań adaptacyjnych do zmian klimatu.

Głównym celem tworzenia Programu jest określenie na podstawie analizy stanu środowiska działań prowadzących do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do środowiska, poprawy stanu ekologicznego oraz racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych. Program służy także realizacji celów na poziomie regionalnym, które zostały przyjęte w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym, ze szczególnym uwzględnieniem przyjętej Polityki ekologicznej państwa 2030.

Wyznaczone do realizacji cele wynikają również z wymogów prawnych w zakresie dotrzymywania standardów jakości środowiska w poszczególnych obszarach interwencji, a także zidentyfikowanych problemów i potrzeb.

Oprócz ww. celu nadrzędnego Program wykazuje potrzebę realizacji celów ochrony środowiska do 2028 roku. Działania te są prośrodowiskowe i pozwolą na poprawę jakości środowiska województwa łódzkiego. Wszystkie cele Programu zostały przedstawione poniżej:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza
 - Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu
- Zagrożenia hałasem
 - Poprawa klimatu akustycznego w województwie łódzkim Cel długoterminowy: Poprawa jakości powietrza w województwie świętokrzyskim
- Pola elektromagnetyczne (PEM)
 - Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
- Gospodarowanie wodami
 - Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) – rzecznych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)
 - Ochrona przed niedoborami wody i powodzią
- Gospodarka wodno-ściekowa
 - Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej
- Zasoby geologiczne
 - Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi
- Gleby
 - Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
 - Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa łódzkiego

- Zasoby przyrodnicze (ZP)
 - Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej
 - Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej
 - Zwiększanie lesistości
- Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)
 - Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków

Podsumowanie: Strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawierają się działania polegające na ochronie bioróżnorodności, powietrza, klimatu, itp., które to opisano szerzej w rozdziale 7 niniejszej prognozy.

Uwarunkowania wynikające z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 utrzymuje cele przyjętego przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski. Cele te to:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Omawiany program określa również nowe zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu w okresie 24 lat, wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych, jakie nastąpiły m.in. w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Program grupuje zadania przewidziane do realizacji na poziomie centralnym, wojewódzkim i lokalnym, w pięciu blokach tematycznych:

- zadania legislacyjne,

- działania edukacyjno-informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej, opracowywanie materiałów szkoleniowych, promocja technologii unicestwiania włókien azbestowych, organizacja krajowych i międzynarodowych szkoleń, seminariów, konferencji kongresów i udział w nich,
- zadania w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, z obiektów użyteczności publicznej, terenów byłych producentów wyrobów azbestowych, oczyszczania terenów nieruchomości, budowy składowisk oraz instalacji do unicestwiania włókien azbestowych,
- monitoring realizacji Programu przy pomocy elektronicznego systemu informacji przestrzennej,
- działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia.

Podsumowanie: Strategia jest neutralna w stosunku do omawianego programu.

Uwarunkowania wynikające z krajowych, wojewódzkich oraz gminnych Programów Usuwania Azbestu

Lokalne programy usuwania azbestu stworzone dla jednostek terytorialnych różnego szczebla mają za zadanie maksymalnie możliwe wyeliminowanie negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzkie i środowisko azbestu, który to niegdyś był powszechnie stosowanym surowcem w budownictwie. Aby udało się to osiągnąć, należy sukcesywnie usuwać oraz unieszkodliwiać wszystkie wyroby i odpady zawierające w swoim składzie azbest. Dzięki omawianym programom stworzone zostaną także odpowiednie warunki do wdrożenia przepisów prawnych i norm postępowania dotyczących wyrobów zawierających azbest na terenie Unii Europejskiej.

Poniżej przedstawiono nadrzędne cele lokalnych programów usuwania azbestu:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,

- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania na środowisko.

Podsumowanie: Strategia jest neutralna w stosunku do omawianych dokumentów.

Uwarunkowania wynikające z „Programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej”

Nadrzędnym celem Programu i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej jest wskazanie działań naprawczych, których realizacja doprowadzi do poprawy stanu jakości powietrza w możliwie najkrótszym czasie, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa łódzkiego. Celem Programu jest również wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń substancji w powietrzu.

W harmonogramie realizacji działań naprawczych wskazano następujące działania:

- 1) Redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW - działanie wskazane w harmonogramie;
- 2) Zaplanowanie instrumentów wsparcia nakierowanego na łagodzenie ekonomicznych skutków przeprowadzonej wymiany kotłów (np. zwiększenia kosztów paliwa lepszej jakości);
- 3) Wprowadzenie w województwie łódzkim systemu wsparcia doradczego na poziomie gminnym;
- 4) Zwiększenie skuteczności przyjętych kanałów informacyjnych i komunikacyjnych;
- 5) Ograniczenie wpływu emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego;
- 6) Kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza;
- 7) Prowadzenie edukacji ekologicznej - działanie wskazane w harmonogramie
- 8) Prowadzenie działań kontrolnych - działanie wskazane w harmonogramie;
- 9) Realizacja uchwały nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa

łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Podsumowanie: Strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawierają się zadania związane z ograniczaniem emisji zanieczyszczeń. W celu ochrony powietrza realizowane będą miejsca ładowania samochodów elektrycznych, modernizowana będzie infrastruktura drogowa, co spowoduje zmniejszenie emisji z konwencjonalnych źródeł energii. Prowadzone będzie też termomodernizacja budynków. Działania te przyczynią się do osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w dokumencie.

Uwarunkowania wynikające z „Aktualizacji Krajowego programu ochrony powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)”

Aktualizacja programu jest kluczowym dokumentem ministra właściwego do spraw klimatu w obszarze krótko-, średnio- i długofalowej polityki poprawy jakości powietrza. Dokument ten stanowi kompilację prowadzonych i planowanych działań na każdym poziomie zarządzania, mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu poszczególnych obszarów działalności człowieka na stan powietrza. Dokument ten stanowi odpowiedź na wyzwania stojące przed polską administracją publiczną, sektorem prywatnym oraz obywatelami.

W Programie zawarte są rekomendacje i kierunki interwencji w newralgicznych obszarach gospodarczych i społecznych. Stanowi on także podstawę do zmian w systemie zarządzania jakością powietrza w Polsce, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, polityk, programów).

Program określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki interwencji w perspektywie roku 2025, 2030 oraz 2040.

Głównym celem aktualizacji programu jest ochrona zdrowia i komfortu życia mieszkańców oraz środowiska naturalnego jako całości, w szczególności - pilna poprawa stanu powietrza na obszarach stref, w których jak wynika z corocznie przeprowadzanej przez GIOŚ oceny jakości powietrza, stwierdzone są w dalszym ciągu przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych zanieczyszczeń.

Kierunkami interwencji prowadzącymi do osiągnięcia celów szczegółowych, tj. osiągnięcia i dotrzymania co najmniej standardów jakości powietrza określonych w prawodawstwie unijnym oraz krajowym, będą:

- utrzymanie priorytetu poprawy jakości powietrza oraz rozwój systemu oceny jakości powietrza poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych uwzględnionych w pomiarach jakości powietrza w ramach PMŚ,
- ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego,
- ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego,
- ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska,
- zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój OZE,
- edukacja ekologiczna,
- zapewnienie finansowania przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza,
- ograniczanie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, w tym z uwzględnieniem działań dla sektora mieszkalnictwa do realizacji na obszarach wiejskich.

Podsumowanie: Strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawiera się zadania związane z ograniczaniem emisji zanieczyszczeń. W celu ochrony powietrza realizowane będą miejsca ładowania samochodów elektrycznych, modernizowana będzie infrastruktura drogowa, co spowoduje zmniejszenie emisji z konwencjonalnych źródeł energii. Prowadzone będzie też termomodernizacja budynków. Działania te przyczynią się do osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w dokumencie.

Uwarunkowania wynikające z Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju.

W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady oraz mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny.

W sferze wdrożeniowej KPZK 2030 proponuje:

- sukcesywne dokonanie w ciągu kilku najbliższych lat zasadniczego przeorganizowania systemu i wprowadzenie szeregu nowych rozwiązań prawnych i instytucjonalnych pozwalających na budowę spójnego, hierarchicznego układu planowania i zarządzania przestrzennego ukierunkowanego na realizację celów społeczno-gospodarczych wyznaczanych w odniesieniu do przestrzeni,
- wyznaczenie priorytetów inwestycyjnych i podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację;
- nadanie polityce przestrzennej bardziej europejskiego wymiaru,
- zwiększenie roli koordynacyjnej polityki przestrzennej w stosunku do polityk sektorowych mających największy wpływ na sytuację przestrzenną kraju i poszczególnych terytoriów.

Ze względu na strategiczną rolę dokumentu KPZK 2030 nie formułuje ustaleń i zaleceń odnoszących się do przygotowania i wyznaczania programów zadań celu publicznego o charakterze inwestycyjnym, pozostawiając to, jak wspomniano powyżej, dokumentom strategicznym i realizacyjnym pozostającym domeną poszczególnych ministrów oraz jednostek samorządu terytorialnego.

Podsumowanie: Strategia jest neutralna w stosunku do omawianego dokumentu.

Uwarunkowania wynikające z „Krajowego Programu Zwiększania Lesistości”

Krajowy Program Zwiększania Lesistości to instrument polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej państwa. Zawiera on ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości. Przyjęte w Krajowym Programie Zwiększania Lesistości założenia metodyczne i kryteria określania preferencji zalesieniowych mogą być pomocne w tworzeniu programów regionalnych oraz lokalnych. Szczególną funkcją zalesień powinno być odpowiednie kształtowanie struktur przestrzennych zasobów przyrody, zwiększanie ich biologicznej aktywności i różnorodności, a także estetycznych walorów krajobrazu. Ważnym zadaniem programu zalesień jest ochrona i wzmacnianie oraz łączenie we wspólny system najcenniejszych obszarów przyrodniczych. Bardzo istotnym problemem jest też racjonalne przestrzenne rozmieszczenie przyszłych zalesień.

Głównym celem omawianego programu jest zapewnienie warunków do zwiększenia lesistości do 33% w 2050 r., ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz wykorzystanie ich do optymalnego rozmieszczenia zalesień, a także opracowanie odpowiednich instrumentów realizacyjnych.

Inne ważne zadania programu to:

- lokalizacja zalesień z uwzględnieniem potrzeby zmniejszania rozdrobnienia i rozproszenia kompleksów leśnych,
- dążenie do tego, żeby docelowa powierzchnia kompleksu leśnego nie była mniejsza niż 5 ha. Powierzchnie poniżej 0,5 ha powinny być wykorzystywane do tworzenia zbiorowisk drzewiasto- krzewiastych o funkcjach zadrzewień,
- zalesianie gruntów porolnych z uwzględnieniem tworzenia zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy rolno-leśnej, a także tworzeniu zwartego systemu przyrodniczego łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych,
- lokalizacja zalesień z uwzględnieniem tworzenia korytarzy ekologicznych pomiędzy dużymi kompleksami leśnymi,

- na terenach, na których nie byłoby wskazane zalesianie (o intensywnej produkcji rolnej i najwyższej jakości bonitacyjnej gleb), należy upowszechniać zadrzewienia,
- wprowadzanie zadrzewień które należy traktować jako równorzędny z zalesieniami czynnik ochrony i użytkowania przestrzeni przyrodniczej. Z tego względu udział i rozmieszczenie zadrzewień powinno stanowić integralny element koncepcji i programów przestrzennego zagospodarowania w zakresie ochrony środowiska i gospodarki rolnej.

Podsumowanie: Strategia jest neutralna w stosunku do omawianego programu.

Uwarunkowania wynikające z Planów Gospodarowania Wodami na obszarze dorzeczy Wisły i Odry

Plan Gospodarowania Wodami to podstawowy dokument planistyczny gospodarki wodnej zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW). W roku 2023 została zatwierdzona ostatnia aktualizacja PGW. Stanowi ona podstawę podejmowania wszelkich decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania nimi w przyszłości.

Podstawowe cele środowiskowe ustalone dla wód powierzchniowych w myśl RDW to:

- osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego w przypadku naturalnych części wód,
- osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego dla silnie zmienionych i sztucznych części wód,
- zapewnienie drożności dla migracji ichtiofauny,
- zapewnienie drożności cieku dla migracji zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.

Podstawowe cele środowiskowe ustalone dla wód podziemnych w myśl RDW to:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka,
- osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego oraz ilościowego.

Podsumowanie: Strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach planowanych działań zachowane zostaną wszystkie działania minimalizujące, które spowodują brak znaczącego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne. Przyczyni się to do niepogorszenia jakości wód powierzchniowych i podziemnych, a tym samym niepogorszeniu ich stanu. Także wszelkie działania związane z ochroną bioróżnorodności czy też regeneracją obszarów cennych przyrodniczo przyczynią się do poprawy stanu wód na tych terenach.

Uwarunkowania wynikające z „Programu wodno-środowiskowego kraju”

Program wodno-środowiskowy kraju (PWŚK) to dokument określający działania konieczne do prowadzenia dla potrzeb utrzymania lub poprawy jakości wód. Razem z planami gospodarowania wodami na obszarze dorzecza (PGW) PWŚK stanowią podstawowe dokumenty planistyczne służące osiągnięciu nadrzędnego celu Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW), tj.: osiągnięcia dobrego stanu wszystkich wód w Europie.

Cele określone w Programie wodno-środowiskowym kraju to:

- niepogarszanie stanu części wód,
- osiągnięcie dobrego stan wód: dobry stan lub potencjał ekologiczny i stan chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych,

- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Podsumowanie: Strategia uwzględnia cele dla niniejszego dokumentu. W ramach planowanych działań zachowane zostaną wszystkie działania minimalizujące, które spowodują brak znaczącego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne. Przyczyni się to do niepogorszenia jakości wód powierzchniowych i podziemnych, a tym samym niepogorszeniu ich stanu. Także wszelkie działania związane z ochroną bioróżnorodności czy też regeneracją obszarów cennych przyrodniczo przyczynią się do poprawy stanu wód na tych terenach.

Uwarunkowania wynikające z „Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej”

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN) to dokument, który ma za zadanie stworzenie ram dla budowy w dłuższej perspektywie, optymalnego modelu nowoczesnej materiało- i energooszczędnej gospodarki zorientowanej na innowacyjność oraz będącej zdolną do konkurencyjności na europejskim i globalnym rynku.

Celem głównym Programu jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju.

Cele szczegółowe tego dokumentu to:

- niskoemisyjne wytwarzanie energii,

- poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami,
- rozwój zrównoważonej produkcji - obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo,
- transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności,
- promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji.

Cele szczegółowe będą realizowane poprzez niżej wymienione cele strategiczne:

- poprawa jakości powietrza,
- redukcja emisji ze źródeł spalania paliw o małej mocy do 1 MW,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych,
- zwiększenie roli planowania przestrzennego w ochronie powietrza,
- wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii,
- zwiększenie zastosowania instalacji do produkcji energii z OZE,
- wzrost masy odpadów zagospodarowanych na cele energetyczne.

Podsumowanie: Strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawiera się zadania związane z ograniczaniem emisji zanieczyszczeń. W celu ochrony powietrza realizowane będą miejsca ładowania samochodów elektrycznych, modernizowana będzie infrastruktura drogowa, co spowoduje zmniejszenie emisji z konwencjonalnych źródeł energii. Prowadzone będzie też termomodernizacja budynków. Działania te przyczynią się do osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w dokumencie.

Uwarunkowania wynikające z „V Aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych to podstawowy instrument wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG. Program jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji miejskich i wiejskich, o RLM większej od 2 000,

w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Program koordynuje działania gmin i przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w realizacji infrastruktury sanitacji na ich terenach.

Zapisy ww. programu były aktualizowane co najmniej raz na 4 lata, aktualnie mamy do czynienia z piątą aktualizacją która to zawiera wykaz aglomeracji oraz planowanych inwestycji w zakresie ich wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków w latach 2016 - 2021 (stan na dzień 30 września 2016 r.). Wyjątkiem są aglomeracje (zgodnie z definicją zawartą w art. 43 ust. 2 ustawy - Prawo wodne), których uchwały podjęto w okresie od 1 października 2016 r. do 31 grudnia 2016 r., gdyż zgodnie z decyzją MŚ uzupełniono dokument o aglomeracje wyznaczone w tym terminie. Aglomeracje takie przedstawiają stan z końca grudnia 2016 r. zgodny z podjętą uchwałą (stan na dzień 31 grudnia 2016 r.). W przypadku uzyskania dofinansowania w ramach nowej perspektywy finansowej jest możliwe zakończenie inwestycji do 2023 r. zgodnie z zasadą n+3.

Wykaz inwestycji planowanych po 2016 r. wynika z dalszych niezbędnych potrzeb zgłaszanych przez samorządy w celu zakończenia inwestycji i wypełnienia wymogów dyrektywy 91/271/EWG, uwzględniając jednocześnie nową perspektywę finansową 2014-2020 (lub wynikającą z Umowy Partnerstwa). Biorąc jednak pod uwagę spójność dokumentów planistycznych wszystkie planowane inwestycje powinny zostać zrealizowane w perspektywie do 2021 r., to znaczy do zakończenia kolejnego cyklu realizacji planów gospodarowania wodami oraz programu wodno-środowiskowego kraju.

Cel główny ww. programu to ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych zakłada osiągnięcie zakładanego celu poprzez realizację w KPOŚK i jego aktualizacji inwestycji.

Podsumowanie: Strategia jest neutralna w stosunku do omawianego programu.

Uwarunkowania wynikające z „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”

„Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego” określa długofalowe cele i kierunki wojewódzkiej polityki przestrzennej, przedstawiając jednocześnie wizje zagospodarowania przestrzennego regionu świętokrzyskiego na najbliższe 25–30 lat.

Plan ten nie narusza uprawnień samorządów lokalnych w zakresie planowania miejscowego i nie tworzy prostych odniesień do decyzji inwestorskich podejmowanych przez różnych użytkowników przestrzeni, plan ten stwarza ramy i przesłanki merytoryczne do ustalenia lokalizacji inwestycji zarówno w odniesieniu do planów miejscowych, jak i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, zabezpieczając jednocześnie na obszarach realizacji tych inwestycji interesy krajowe i regionalne. Jako instrument służący integracji polityk rozwojowych stanowił też będzie podstawę do koordynacji i weryfikacji opracowań planistycznych podejmowanych na terytorium województwa.

Podsumowanie: Strategia jest neutralna w stosunku do omawianego dokumentu.

Uwarunkowania wynikające z „Polityki energetycznej Polski do 2040 roku”

Dokument ten wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce. Zawiera strategiczne przesądzenia w zakresie doboru technologii służących budowie niskoemisyjnego systemu energetycznego. PEP2040 zawiera opis stanu i uwarunkowań sektora energetycznego. Następnie wskazano trzy filary PEP2040, na których oparto osiem celów szczegółowych PEP2040 wraz z działaniami niezbędnymi do ich realizacji oraz projekty strategiczne.

Cele szczegółowe tego dokumentu to:

- optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych,
- rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej,
- dywersyfikacja dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej oraz rozbudowa infrastruktury sieciowej,

- rozwój rynków energii,
- wdrożenie energetyki jądrowej,
- rozwój odnawialnych źródeł energii,
- rozwój ciepłownictwa i kogeneracji,
- poprawa efektywności energetycznej.

Celem głównym polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.

Podsumowanie: Strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawiera się m.in. termomodernizację budynków, a tym samym działania te przyczynią się do osiągnięcia celu głównego dokumentu.

Uwarunkowania wynikające ze „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”

Plan ten jest dokumentem wskazującym cele i kierunki działań adaptacyjnych, które powinny zostać podjęte w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020, takich jak gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczną i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, obszary górskie, strefa wybrzeża, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane. W chwili obecnej termin ten został już przekroczony. Mimo to ze względu na konieczność dalszej adaptacji do zmian klimatu, nie należy przerywać podjętych już celów i kierunków działań. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla strategicznego planu scenariusze zmian klimatu.

Uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030, które pokazały, że największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa w tym czasie będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale

upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), które nasilać się będą ze względu na zmiany klimatyczne. Zjawiska te będą prawdopodobnie występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz mogą dotyczyć coraz większych obszarów kraju.

Głównym celem omawianego dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Celami szczegółowymi są:

- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska. Przyjętym kierunkiem działań w tym obszarze jest dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu poprzez zapewnienie funkcjonowania w warunkach zarówno nadmiaru, jak i niedoboru wody. Planowane działania poprawią system gospodarki wodnej w Polsce, ułatwią dostęp do wody dobrej jakości, ograniczą negatywne skutki susz i powodzi,
- skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich, szczególnie wrażliwych na zmiany klimatu. Konieczne są zatem działania dotyczące ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych, jak i odnoszące się do produkcji rolniczej i rybackiej,
- rozwój transportu w warunkach zmian klimatu,
- zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu. Wskazane jest prowadzenie właściwego monitoringu, ostrzegania, jak również reagowania, ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości aglomeracji miejskich. Niezbędna jest również koordynacja na poziomie krajowym, szczególnie w kontekście zarządzania kryzysowego, ratownictwa i ochrony ludności. Ponadto miejska polityka przestrzenna powinna uwzględniać zmiany klimatu (adaptacja instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawalnych, mała retencja miejska oraz zwiększenie obszarów terenów zieleni i wodnych w mieście),
- poszukiwanie i wdrażanie innowacji (organizacyjnych i technicznych) sprzyjających adaptacji do zmian klimatu,

- kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu. Chodzi o promowanie działań zwiększających wiedzę na temat ryzyka związanego ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu.

Podsumowanie: Strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawierają się zadania polegające na zmniejszeniu emisyjności, co pozwoli na zmniejszenie ilości gazów cieplarnianych, a tym samym ograniczenie zmian klimatu.

Uwarunkowania wynikające z „Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Stanowi najszerszy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego założenia zostały określone w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju kraju oraz przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski.

Kluczowe z punktu widzenia strategii cele dokumentu zostały przedstawione poniżej:

- Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
 - Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
 - Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,

- Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
- Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
- Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
- Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,
- Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
 - Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
 - Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta,
 - Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
 - Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast,
- Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski
 - Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego

Podsumowanie: Strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawiera się m.in. modernizacja infrastruktury, czy też zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

Uwarunkowania wynikające ze „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej.

Kluczowe z punktu widzenia Strategii cele dokumentu zostały przedstawione poniżej:

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
 - Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
 - Kierunek interwencji – Wsparcie dla podwyższania atrakcyjności inwestycyjnej oraz promocji zmian strukturalnych
 - Kierunek interwencji – Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta
 - Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich
- Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Transport
 - Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce
 - Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności
- Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Energia
 - Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju
 - Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej
 - Kierunek interwencji – Rozwój techniki
- Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Środowisko
 - Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód
 - Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania

- Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego
- Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją
- Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi
- Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami
- Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych

Podsumowanie: Strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawiera się m.in. likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza, itp.

Uwarunkowania wynikające z „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej”

Rolą dokumentu jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Wzmacnia działania rządu polegające na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Kluczowe z punktu widzenia strategii cele dokumentu zostały przedstawione poniżej:

- Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego
 - Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód
 - Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania
 - Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb

- Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej
- Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
 - Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu
 - Kierunek interwencji: Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej
 - Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym
 - Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa
 - Kierunek interwencji: Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT
- Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych
 - Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu
 - Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych
- Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa
 - Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji
- Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska
 - Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania

Podsumowanie: strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawierają się zadania polegające na ochronie powietrza, klimatu itp., które to opisano szerzej w rozdziale 7 niniejszej prognozy.

Uwarunkowania wynikające ze „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku”

Głównym celem krajowej polityki transportowej przedstawionej w strategii jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju.

Kluczowe z punktu widzenia Strategii kierunki dokumentu zostały przedstawione poniżej:

- Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności
- Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko

Podsumowanie: strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawiera się m.in. propagowanie transportu rowerowego, poprawa infrastruktury drogowej i rowerowej.

Uwarunkowania wynikające ze „Strategii zrównoważonego Rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030”

W strategii przedstawiono pogłębioną analizę możliwości rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w wymiarze regionalnym, co umożliwiło określenie kluczowych kierunków ich rozwoju do 2030 r. Działania SZRWiR 2030 będą finansowane z krajowych i zewnętrznych środków publicznych, do których należą m.in. środki pochodzące z budżetu UE na lata 2021-2027 (w tym m.in. Wspólnej

Polityki Rolnej, polityki spójności, wspólnej polityki rybołówstwa oraz środki w ramach programu „Horyzont Europa”). Wsparciem dla finansowania z poziomu kraju będą środki rozwojowe jednostek samorządu terytorialnego i środki prywatne.

Kluczowe z punktu widzenia Strategii cele dokumentu zostały przedstawione poniżej:

- Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska
 - Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska
 - Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom

Podsumowanie: strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawiera się m.in. poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska.

Uwarunkowania wynikające z „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030”

Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorzady: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030.

Kluczowe z punktu widzenia Strategii cele dokumentu zostały przedstawione poniżej:

- Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym
 - Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
 - Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów
- Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

- o Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.

Podsumowanie: strategia uwzględnia cele środowiskowe dla niniejszego dokumentu. W ramach przewidzianych działań zawiera się m.in. rozwój infrastruktury podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.

Podsumowując, dokument pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2032” jest zgodny z treściami ww. dokumentów, przede wszystkim w obrębie celów i priorytetów w działaniach.

Działania zaplanowane w ramach „Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2032” uwzględniają cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

9. Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Aby uzyskać cele przedstawione w strategii, z całą pewnością będzie trzeba przeprowadzić działania administracyjno-organizacyjne, jak i inwestycyjne. Do tych pierwszych należy zaliczyć działania takie, jak:

- efektywne przekazywanie informacji o środowisku,
- egzekwowanie zapisów prawa,
- edukacja ekologiczna,
- prowadzenie szkoleń, warsztatów,
- wydawanie broszur o tematyce ekologicznej,
- wskazywanie zysków jakie niesie ochrona środowiska.

Pozytywne efekty tych działań w dłuższej perspektywie będą dotyczyć niskiej emisji, gospodarki odpadami, środowiskowego stanu lasów, gospodarki wodnej i ściekowej.

Ze względu na orientacyjny charakter Strategii Rozwoju Powiatu, wymienione w nim zadania są w większości na etapie koncepcyjnym, dlatego też brak jest możliwości szczegółowego odniesienia się do każdego z zadań. Dla uproszczenia działania te pogrupowano ze względu na swój charakter, przez co oddziaływania działań w każdej z grup będą do siebie zbliżone. Należy podkreślić, że wszystkie działania będące inwestycjami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko będą wymagały uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a co za tym idzie ich oddziaływanie na środowisko będzie szczegółowo analizowane podczas tych procedur. Inwestycje nie będące inwestycjami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko z samego swojego charakteru nie będą wykazywać takiego oddziaływania. Należy również dodać, że większość planowanych działań jest działaniami standardowymi na terenie kraju, które to są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania lokalnych społeczności, podnosząc zarówno jakość ich życia, atrakcyjność turystyczną powiatu, jak i zmniejszając oddziaływanie na środowisko. Do działań inwestycyjnych (związanych z faktycznym posadowieniem obiektów oraz infrastruktury w terenie) zaliczać się będzie realizacja przedsięwzięć z zakresu:

- budowy, rozbudowy, przebudowy lub modernizacji sieci drogowej, i rowerowej,
- termomodernizacji budynków,
- realizacji działań na terenie innych inwestycji użyteczności publicznej (m.in. obiekty sportowe, szkoły, itp.),
- realizacji obiektów infrastruktury turystycznej.

Działania te podczas ich realizacji będą powodowały negatywne oddziaływanie na środowisko w następującym zakresie:

- emisji hałasu wywołanego użyciem sprzętu mechanicznego,
- emisji zanieczyszczeń gazowych przede wszystkim związanych z pracą silników spalinowych,
- potencjalnej emisji zanieczyszczeń płynnych powstałych w wyniku korzystania z niesprawnych maszyn i urządzeń (w tym również awarii sprzętu) bądź zastosowania nieodpowiednich materiałów,
- płoszenia zwierząt, którego źródłem będzie wyżej wspomniany hałas jak i wzmożona penetracja terenu,
- zmiany stosunków wodnych w otoczeniu miejsca prac w związku z prowadzeniem wielkoobszarowych głębokich wykopów, niwelacji terenu lub jego podnoszeniem,
- zmiany w strukturze i stanie gleby i powierzchni terenu,
- zmiany aktualnych warunków bytowania zwierząt i roślin,
- niecelowych strat w populacji zwierząt i roślin,
- negatywnych oddziaływań na formy ochrony przyrody.

W poniższej tabeli przedstawiono analizę oddziaływania poszczególnych grup działań inwestycyjnych na wszystkie elementy przyrodnicze. Należy podkreślić, że każde z działań będzie wymagało konieczności uzyskania niezbędnych pozwoleń, dlatego też działania, które będą mogły w nieco większym stopniu oddziaływać na środowisko (a więc będą wymagały uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach), będą szczegółowo przeanalizowane w trakcie trwania tych procedur, a wszystkie oddziaływania będą analizowane także przez odpowiednie organy opiniujące.

Tab. 6 Oddziaływanie planowanych działań inwestycyjnych na poszczególne elementy środowiska

Grupa działań	Ludzie	Grzyby, rośliny i siedliska	Zwierzęta	Woda	Powietrze	Gleba i ziemia	Krajobraz	Formy ochrony przyrody
Sieć drogowa i rowerowa, chodniki	Oddziaływanie pozytywne, poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg i innej infrastruktury transportowej	Brak oddziaływania, poza etapem realizacji, podczas którego na etapie planowania trzeba wybrać taki przebieg sieci, aby minimalizować ingerencję w chronione siedliska i stanowiska chronionych roślin i grzybów	Brak oddziaływania, poza etapem realizacji, podczas którego będzie dochodzić do płoszenia, na etapie planowania trzeba wybrać taki przebieg sieci, aby minimalizować ingerencję w miejsca stałego bytowania chronionych gatunków	Brak oddziaływania	Oddziaływanie pozytywne, poprawa jakości infrastruktury drogowej i kolejowej, a także budowa ścieżek rowerowych pozwoli na zmniejszenie emisji komunikacyjnej	Brak oddziaływania, poza etapem realizacji, kiedy dojdzie do prowadzenia wykopów	Brak oddziaływania, poza etapem realizacji, kiedy to dojdzie do przejściowego negatywnego oddziaływania ze względu na posadowienie placów budowy	Brak oddziaływania, poza etapem realizacji, podczas którego na etapie planowania trzeba wybrać taki przebieg sieci, aby minimalizować ingerencję w formy ochrony przyrody (przede wszystkim należy omijać rezerваты przyrody i inne niewielkie powierzchniowo formy ochrony przyrody)
Termomodernizacja budynków	Oddziaływanie pozytywne, zmniejszenie kosztów ogrzewania	Oddziaływanie pozytywne, wskutek zmniejszenia ilości energii koniecznej do ogrzania, poprawa jakości powietrza, a tym samym warunków bytowania siedlisk, roślin i grzybów	Oddziaływanie pozytywne, wskutek zmniejszenia ilości energii koniecznej do ogrzania, poprawa jakości powietrza, a tym samym warunków bytowania zwierząt	Brak oddziaływania	Oddziaływanie pozytywne, wskutek zmniejszenia ilości energii koniecznej do ogrzania, poprawa jakości powietrza	Brak oddziaływania	Oddziaływanie pozytywne, po termomodernizacji następuje z reguły odnowienie elewacji, a tym samym poprawa wizualna obiektów	Oddziaływanie pozytywne, wskutek zmniejszenia ilości energii koniecznej do ogrzania, poprawa jakości powietrza, a tym samym warunków bytowania siedlisk, zwierząt roślin i

Prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030”

Grupa działań	Ludzie	Grzyby, rośliny i siedliska	Zwierzęta	Woda	Powietrze	Gleba i ziemia	Krajobraz	Formy ochrony przyrody
								grzybów bytujących na terenie form ochrony przyrody
Inne inwestycje użyteczności publicznej (szkoły, obiekty sportowe, itp.)	Oddziaływanie pozytywne, zwiększenie jakości życia	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania	Oddziaływanie pozytywne poprzez poprawę warunków wizualnych obiektów takich jak np. rynki miast	Brak oddziaływania
Obiekty infrastruktury turystycznej	Oddziaływanie pozytywne, możliwość zwiększenia atrakcyjności turystycznej powiatu	Możliwe negatywne oddziaływanie w postaci zwiększenia presji turystycznej. Z tego powodu należy wybrać taką lokalizację obiektów, aby minimalizować ingerencję w chronione siedliska i stanowiska chronionych roślin i grzybów	Możliwe negatywne oddziaływanie w postaci zwiększenia presji turystycznej. Z tego powodu należy wybrać taką lokalizację obiektów, aby minimalizować ingerencję w stanowiska chronionych zwierząt	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania	Możliwe negatywne oddziaływanie w postaci zwiększenia presji turystycznej. Z tego powodu należy wybrać taką lokalizację obiektów, aby minimalizować ingerencję w chronione siedliska i stanowiska chronionych roślin, zwierząt i grzybów

Prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030”

Grupa działań	Ludzie	Grzyby, rośliny i siedliska	Zwierzęta	Woda	Powietrze	Gleba i ziemia	Krajobraz	Formy ochrony przyrody
Odnawialne źródła energii	Oddziaływanie pozytywne, eliminacja energii ze źródeł konwencjonalnych, a tym samym m.in. poprawa jakości powietrza	Oddziaływanie pozytywne, eliminacja energii ze źródeł konwencjonalnych, a tym samym m.in. poprawa jakości powietrza, co skutkuje poprawą warunków bytowania siedlisk, roślin i grzybów	Oddziaływanie pozytywne, eliminacja energii ze źródeł konwencjonalnych, a tym samym m.in. poprawa jakości powietrza, co skutkuje poprawą warunków bytowania zwierząt	Brak oddziaływania	Oddziaływanie pozytywne, eliminacja energii ze źródeł konwencjonalnych, a tym samym m.in. poprawa jakości powietrza	Brak oddziaływania	Pewne oddziaływanie wskutek realizacji nowych obiektów w przestrzeni, jednak oddziaływanie to nie będzie znaczące	Oddziaływanie pozytywne, eliminacja energii ze źródeł konwencjonalnych, a tym samym m.in. poprawa jakości powietrza, co skutkuje poprawą warunków bytowania zwierząt, siedlisk, roślin i grzybów bytujących na terenie form ochrony przyrody. Ważne, aby nie realizować tego typu obiektów w miejscach występowania chronionych i cennych gatunków i siedlisk przyrodniczych

Negatywne oddziaływania w większości będą miały charakter krótkotrwały, lokalny i ustąpią wraz z zakończeniem inwestycji. Ogół wszystkich planowanych działań podczas eksploatacji będzie pozytywnie oddziaływać na ludzi i na większość elementów środowiska. Oddziaływania każdej z tego typu inwestycji będą rozpatrywane indywidualnie po określeniu ich parametrów oraz lokalizacji na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Nadmienić należy, że na etapie projektowym, a także podczas uzyskiwania wszystkich niezbędnych pozwoleń uwzględniony zostanie szereg działań, które będą minimalizować negatywne oddziaływanie na środowisko. Będą to działania takie, jak:

- poprawny wybór lokalizacji (trasy inwestycji) określony po wnikliwej weryfikacji form ochrony przyrody i poprzedzony terenową inwentaryzacją fauny i flory oraz analizą oddziaływania na nie,
- stosowanie nowoczesnych technologii charakteryzujących się małą materiałochłonnością oraz małoinwazyjnymi rozwiązaniami,
- sprawna realizacja opartą na wykształconej i doświadczonej kadrze kierowniczej oraz odpowiednio wykwalifikowanej kadrze pracowników.

Podczas eksploatacji omawianych przedsięwzięć dojdzie do oddziaływań pozytywnych, takich jak m.in.:

- ograniczenie oddziaływania na klimat akustyczny przede wszystkim w związku z rozładowaniem ruchu samochodowego w okolicach siedzib ludzkich poprzez przebudowę i modernizację istniejących dróg oraz budowę dróg rowerowych,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych poprzez termomodernizację budynków. Docieplenie budynków znacząco obniży ilość zanieczyszczeń przedostających się do powietrza w ramach tzw. niskiej emisji. Realizacja ciągów pieszo-rowerowych przyczyni się do redukcji zanieczyszczeń wynikających z pracy silników spalinowych.

Wspomniane działania przyczynią się do redukcji zanieczyszczeń uwalnianych do środowiska, co spowoduje poprawę stanu środowiska i wzrost komfortu życia okolicznych mieszkańców. Należy jednak podkreślić, że korzystne oddziaływania nie pojawią się natychmiast, będą one widoczne w perspektywie długoterminowej. Żadne

z zapisów Strategii Rozwoju Powiatu w długoterminowej perspektywie czasowej nie przyczynią się do znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

9.1. Oddziaływanie skumulowane

Oddziaływania skumulowane występować będą w przypadku realizacji działań inwestycyjnych i można podzielić je na kumulowanie się oddziaływań etapu realizacji i eksploatacji.

Na etapie realizacji może dojść do oddziaływań skumulowanych wskutek realizacji różnych obiektów i działań inwestycyjnych w jednym czasie, w bliskiej odległości. Aktualnie brak jest szczegółowych informacji pozwalających wykluczyć bądź potwierdzić możliwości wystąpienia tego typu oddziaływania. Jednak można stwierdzić, że w przypadku podjęcia etapowości realizacji zamierzeń inwestycyjnych prawdopodobieństwo ich wystąpienia będzie ograniczone.

Na chwilę obecną ostateczna ocena możliwości kumulowania się oddziaływań powstałych na etapie eksploatacji/użytkowania obiektów bądź przedsięwzięć jest niemożliwa do przeprowadzenia przede wszystkim ze względu na aktualny wstępny, koncepcyjny ich charakter. Można jednak stwierdzić, że tak jak to opisano powyżej, istnieją działania mogące ograniczyć bądź wyeliminować to prawdopodobieństwo, np. poprzez odpowiedni dobór parametrów pracy nowopowstałych inwestycji czy też wprowadzenie modyfikacji zakresu inwestycji itp.

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu Strategii, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań jakich źródłem mogą być wykazane w Strategii działania inwestycyjne należy podjąć przede wszystkim środki

zapobiegające oraz ograniczające prawdopodobieństwo negatywnego oddziaływanie na środowisko, takie jak:

- monitorowanie stanu środowiska, analizowanie wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych z zapisami Strategii oraz zasadami ochrony środowiska,
- egzekwowanie zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach oraz w przepisach prawnych,
- konsolidowanie informacji o stanie i ochronie środowiska (w chwili obecnej znajdują się one w posiadaniu różnych podmiotów – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, urzędy gmin, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny i inne),
- wzmacnianie w różnych aspektach (finansowo, merytorycznie, sprzętowo, kadrowo) funkcji kontrolnych służb ochrony środowiska,
- prowadzenie cyklicznych działań edukacyjnych dla społeczeństwa,
- dążenie do realizacji inwestycji ingerujących w środowisko naturalne poza obszarami Natura 2000. W przypadku braku takiej możliwości propagowanie technologii „bliskich naturze”, tj. opartych o naturalne materiały i o konstrukcjach nawiązujących parametrami i kształtem do form występujących naturalnie w przyrodzie,
- w przypadku inwestycji z zakresu gospodarki wodnej w toku procedury ich realizacji uwzględnienie potrzeby przeprowadzenia ekspertyzy zgodności inwestycji z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej, w tym egzekwowanie ustaleń z niej wynikających,
- dokonanie trafnego wyboru terenów przeznaczonych pod inwestycje (trasy inwestycji), który powinien być poprzedzony weryfikacją fauny, flory i siedlisk przyrodniczych bytujących na wnioskowanym terenie oraz analizie oddziaływań, jakie generuje inwestycja,
- stosowanie nowoczesnych technologii charakteryzujące się małą materiałochłonnością, stosowanie małoinwazyjnych rozwiązań,

- oparcie działań inwestycyjnych na wykształconej i doświadczonej grupie specjalistów posiadających oprócz wiedzy technicznej również wiedzę z zakresu ochrony środowiska, w tym botaniki i zoologii,
- monitorowanie stanu środowiska w obrębie nowopowstałych przedsięwzięć, analizowanie wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- w przypadku wykrycia nieprawidłowości w zarządzaniu/eksploatowaniu nowopowstałych inwestycji dążenie do egzekwowania zapisów określonych w decyzjach administracyjnych,
- analiza środowiskowa wszystkich dokumentów, planów, projektów powstałych w ramach wdrażania zakładanych w Strategii Rozwoju Powiatu zamierzeń inwestycyjnych. W przypadku wykrycia w nich działań obarczonych prawdopodobieństwem zaistnienia oddziaływań generujących szkody w środowisku dokonanie ich modyfikacji bądź w przypadku braku możliwości modyfikacji, przeprowadzenie kompensacji przyrodniczych przed realizacją takiego przedsięwzięcia o zakresie w pełni rekompensującym straty powodowane przez to przedsięwzięcie, opartą o osoby dysponujące wiedzą fachową z zakresu botaniki i zoologii i ustaloną z organami właściwymi do spraw ochrony środowiska. Należy podkreślić, że kompensacje przyrodnicze prowadzone na terenie obszarów Natura 2000 obwarowane są szczególnymi, zaostrzonymi warunkami, zarówno proceduralnymi, jak i merytorycznymi ujętymi w art. 34 Ustawy o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. 2023 poz. 1336);
- prawidłowe zabezpieczanie sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
- selektywne gromadzenie powstających odpadów oraz przekazywanie ich uprawnionym podmiotom do ich unieszkodliwienia lub odzysku,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,

- prowadzenie konsultacji ze społecznością lokalną w celu uniknięcia konfliktów społecznych.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie Strategii

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach Strategii ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Jeśli chodzi o działania poprawiające walory turystyczne powiatu, także brak jest możliwości wykonania ich w inny sposób. Ponadto prognoza ta ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla poszczególnych działań, nie są znane dokładne parametry planowanych działań realizowanych w ramach wdrażania Strategii jak i realizowanych w przyszłości przez inne podmioty. Stąd nie jest możliwe zaproponowanie racjonalnych, alternatywnych rozwiązań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań zależą od lokalnej chłonności środowiska lub też od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie, tj. na etapie projektowania nowych inwestycji takich jak: drogi, ścieżki rowerowe itp. należy rozważyć kilka wariantów, tak aby możliwy był wybór takiego, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Warianty alternatywne mogą być rozpatrywane pod względem: lokalizacji, konstrukcji i technologii, organizacji czy też nie podjęcia realizacji przedsięwzięcia.

Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmienia, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

12. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Biorąc pod uwagę lokalizację powiatu radomszczańskiego, który położona jest ok. 138 km od granicy kraju, transgraniczne oddziaływanie mogłoby wystąpić jedynie w przypadku realizacji bardzo silnie oddziałujących inwestycji. Jednak w ramach Strategii Rozwoju Powiatu nie przewidziano tego typu przedsięwzięć. Planowane działania są z reguły działaniami lokalnymi, których oddziaływanie zamyka się w obszarze powiatu. Z tego powodu nie jest możliwe wystąpienie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym można jednoznacznie stwierdzić brak możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych założeń Strategii.

13. Streszczenie w języku nietechnicznym

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030” wykonana została zgodnie z art. 51, 52 i 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1094).

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania „Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030” na środowisko i stwierdzenie czy realizacja proponowanych zadań sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi powiatu.

Analiza celów ustanowionych w Strategii wykazała, że są zgodne i realizują cele środowiskowe lub też są neutralne w stosunku do nich, wyznaczone w dokumentach strategicznych województwa, kraju, unii europejskiej tj.:

- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Program ochrony środowiska dla Województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028,
- Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,

- krajowe, wojewódzkie oraz gminne programy usuwania azbestu,
- Program ochrony powietrza dla województwa i plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej,
- Aktualizacja Krajowego programu ochrony powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.),
- Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030,
- Krajowy program zwiększania lesistości kraju,
- Program wodno-środowiskowy kraju (PWŚK),
- Plany gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy Wisły i Odry (PGW),
- Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej,
- V Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu związane są z zasobami przyrodniczymi, zanieczyszczeniem powietrza oraz oddziaływaniem na klimat. Kluczowymi aspektami ochrony środowiska na terenie powiatu są:

- ochrona środowiska przyrodniczego przed nadmierną presją antropogeniczną (zagrożenie zachowania odpowiednich struktur i powiązań ekologicznych i pielęgnacyjne, gospodarka leśna),
- ograniczenie zanieczyszczenia powietrza,
- ograniczenie wpływu na klimat.

Wskazane problemy środowiskowe na terenie powiatu w znacznej części znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych w projekcie Strategii zadań. Natomiast w Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ tych zadań na poszczególne elementy środowiska, dziedzictwo kulturowe oraz zdrowie ludzi.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy żadne z działań zaplanowanych w Strategii nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na którykolwiek z elementów środowiska. W tym celu ważne jest ich odpowiednie zaplanowanie oraz wybór odpowiednich lokalizacji, poza chronionymi siedliskami czy też stanowiskami chronionych gatunków.

Z racji położenia powiatu i zakresu działań, realizacja Strategii nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Większość proponowanych działań w ramach Strategii ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto prognoza ta ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla poszczególnych działań.

W trakcie realizacji działań Strategii Rozwoju Powiatu należy podjąć przede wszystkim środki zapobiegające oraz ograniczające prawdopodobnie negatywne oddziaływanie na środowisko tj.:

- w miarę możliwości dążyć do realizacji inwestycji ingerujących w środowisko naturalne poza obszarami Natura 2000. W przypadku braku takiej możliwości propagować technologie „bliskie naturze”,
- dokonać trafnego wyboru terenów przeznaczonych pod inwestycje (trasy inwestycji), która powinna być poprzedzona weryfikacją fauny i flory bytującej

na wnioskowanym terenie oraz analizie oddziaływań jakie generuje inwestycja,

- stosować nowoczesne technologie charakteryzujące się małą materiałochłonnością, małowazyjne rozwiązania,
- oprzeć działania inwestycyjne na wykształconej i doświadczonej grupie specjalistów posiadających oprócz wiedzy technicznej również wiedzę z zakresu ochrony środowiska w tym botaniki i zoologii,
- w przypadku inwestycji podlegającej procedurze uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia zapewnić wysoki poziom przebiegu tej procedury,
- monitorować stan środowiska w obrębie nowopowstałych przedsięwzięć, analizować wyniki monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- w przypadku wykrycia nieprawidłowości w zarządzaniu/eksploatowaniu nowopowstałych inwestycji dążyć do egzekwowania zapisów określonych w decyzjach administracyjnych,
- konsolidować informacje o stanie i ochronie środowiska (obecnie są one w posiadaniu różnych podmiotów – WIOŚ, GDOŚ, RDOŚ, Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, urzędy gmin, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny i inne),
- wzmacniać (finansowo, merytorycznie, sprzętowo, kadrowo) funkcje kontrolnej służb ochrony środowiska,
- w przypadku realizacji inwestycji generujących szkody w środowisku należy przeprowadzić kompensację przyrodniczą przed realizacją takiego przedsięwzięcia o zakresie odpowiednim do strat powodowanych przez to przedsięwzięcie, opartą o osoby dysponujące wiedzą fachową z zakresu botaniki i zoologii i ustaloną z organami właściwymi do spraw ochrony środowiska.

W prognozie przeanalizowano oddziaływanie inwestycji na następujące rodzaje oddziaływań na środowiska dla potencjalnego etapu budowy, eksploatacji i ewentualnej likwidacji:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- obszary chronione,
- korytarze ekologiczne,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

Analiza całości zebranych materiałów pozwoliła stwierdzić iż korzyści wynikające z realizacji zapisów zawartych w Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030 przewyższą znacząco możliwe do zaistnienia negatywne oddziaływania.

Podsumowując, można stwierdzić, iż zdecydowana większość zaproponowanych celów i zadań będzie miała dodatni wpływ na środowisko i ludzi. Zakładając, że zostaną one wcielone w życie, powinny wpłynąć pozytywnie na aktualny stan środowiska powiatu, a także mocno przyczynić się do jego rozwoju.

14. Literatura

Akty prawne:

- decyzja komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE).

- decyzja komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE)
- decyzja komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112)
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U. 2021 poz. 1615)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011, Nr 25 poz. 133)
- rozporządzenie Nr 4/98 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 30 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia Przedborskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 11, poz. 128 z 1998 r.)
- rozporządzenie Nr 9/2002 Wojewody Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. w sprawie określenia granic Przedborskiego Parku Krajobrazowego i ustanowienia planu ochrony Przedborskiego Parku Krajobrazowego w województwie łódzkim oraz wyznaczenia Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2002 r. Nr 175, poz. 2481)
- rozporządzenie Nr 59/2007 Wojewody Łódzkiego z dnia 4 grudnia 2007 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 374, poz. 3324)
- rozporządzenie Nr 8/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wyznaczenia Piliczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z dnia 31 marca 2009 r. Nr 75, poz. 712)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839) Rozporządzenie Nr 34/2007 Wojewody Łódzkiego z dnia 18 lipca

2007 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Kobiele Wielkie" (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 243, poz. 2245)

- uchwała Nr XXVII/512/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie: zmiany uchwały nr XXII/407/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 marca 2012 r. w sprawie: Piliczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z dnia 27 września 2012 r. poz. 2902)
- uchwała Nr XXVIII/510/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie: Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 26 października 2012 r. poz. 3350)
- uchwała nr XXXI/661/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/237/11 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki zmienionej uchwałą Nr XXII/422/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 marca 2012 r. (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 339)
- uchwała Rady Miasta Przedbórz Nr XXI/153/94 z dnia 23.03.1994 r. w sprawie uznania terenu obszaru leśnego "Majowa Góra" w Przedborzu za zespół przyrodniczo-krajobrazowy podlegający ochronie (Dz.U. Woj. Piotrkowskiego z 1994 r. Nr 20, poz. 118)
- ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz.U. 2023 poz. 1469)
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz.U. 2022 poz. 2556)
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. 2023 poz. 1336)
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1587)
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1478)
- ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1094)

- zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 października 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1958 r. Nr 92, poz. 509)
- zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 lutego 1960 w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1960 r. Nr 32, poz. 156)
- zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 października 1965 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1965 r. Nr 63, poz. 352)
- zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 listopada 1967 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1967 r. Nr 67, poz. 330)
- zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 listopada 1990 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1990 r. Nr 48, poz. 366)
- zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1996 r. Nr 75, poz. 677)
- zarządzenie nr 36/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 10 czerwca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Jasień" (Dz. Urz. z 2010 r. Nr 180, poz 1474)
- zarządzenie Nr 33/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 2 czerwca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Góra Chełmo" (Dz. Urz. z 2010 r. Nr 176, poz. 1446)
- zarządzenie Nr 17/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Dębowiec" (Dz. Urz. z 2010 r. Nr 77, poz. 632)
- zarządzenie Nr 1/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 7 stycznia 2010 r. w sprawie rezerwatu "Piskorzeniec" (Dz. Urz. z 2010 r. Nr 18, poz. 129)

- zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 31 grudnia 2014 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Czarna Różga" (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 117)

Pozostała literatura i materiały:

- Atlas klimatu Polski pod redakcją Haliny Lorenc, IMGW, Warszawa 2005
- Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r. PIG-PIB
- Aktualizacja Krajowego programu ochrony powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)
- Długookresowa Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności
- Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030
- Krajowy program zwiększania lesistości kraju
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
- Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej
- Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (PGW) (Dz.U.
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (PGW) (Dz.U. 2023 poz. 335)
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego
- Polityka ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku
- Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy aglomeracja łódzka
- Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomszczańskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku
- Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028

- Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
- Program wodno-środowiskowy kraju
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku
- Strategia zrównoważonego Rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
- Standardowe formularze danych dla obszarów Natura 2000
- V Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Strony internetowe:

- <https://www.bdl.lasy.gov.pl>
- <http://ezgdk.pl>
- <https://isap.sejm.gov.pl>
- <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>
- <https://geologia.pgi.gov.pl>
- <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>
- <https://www.gios.gov.pl/pl/>
- <https://www.gov.pl/web/gdos/emas>
- <https://www.gov.pl/web/klimat/life>
- <https://www.gov.pl/web/nfosigw>
- <https://www.igipz.pan.pl/Regiony-geobotaniczne-zgik.html>
- <https://www.imgw.pl>
- <http://ine.eko.org.pl>
- <https://lasy.gov.pl>
- <https://lodz.pios.gov.pl>
- <http://lodz.rdos.gov.pl>
- <https://poznan.wody.gov.pl>
- <https://warszawa.wody.gov.pl>
- <https://nid.pl/zasoby/rejestr-zabytkow-zasoby/>

- <https://www.openstreetmap.org>
- <https://www.pgi.gov.pl/>
- <https://www.pois.gov.pl>
- <https://stat.gov.pl>
- <http://www.wfos.com.pl>
- <https://wikipedia.pl>

15. Spis tabel i rysunków

Tab. 1 Zestawienie złóż kopalin występujących na terenie powiatu radomszczańskiego (źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r. PIG-PIB, uzupełniony o dane z http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web)	19
Tab. 2 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) (Źródło: GIOŚ).....	26
Tab. 3 Klasy dla strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin– klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) (Źródło: GIOŚ)	26
Tab. 4 Problemy ochrony środowiska w związku z występowaniem ustawowych form ochrony przyrody	70
Tab. 5 Wpływ działań na poszczególne formy ochrony przyrody	79
Tab. 6 Oddziaływanie planowanych działań inwestycyjnych na poszczególne elementy środowiska	194
Rys. 1 Położenie powiatu radomszczańskiego na tle granic Państwa (Źródło: dane GIS).....	8
Rys. 2 Położenie powiatu radomszczańskiego na tle granic województw (Źródło: dane GIS)	8
Rys. 3 Położenie powiatu radomszczańskiego na tle granic powiatów (Źródło: dane GIS).....	9
Rys. 4 Położenie powiatu radomszczańskiego na tle granic gmin (Źródło: dane GIS).....	9

Rys. 5 Lokalizacja największych rzek przepływających przez powiat radomszczański (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z mapy.geoportal.gov.pl).....	13
Rys. 6 Lokalizacja zbiorników wody stojącej na tle powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z mapy.geoportal.gov.pl).....	14
Rys. 7 Lokalizacja GZWP na tle granic powiatu radomszczańskiego (Źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.pgi.gov.pl).....	16
Rys. 8 Lokalizacja złóż kopalin na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.pgi.gov.pl).....	25
Rys. 9 Lokalizacja rezerwatów przyrody na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź).....	34
Rys. 10 Lokalizacja parków krajobrazowych na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź).....	38
Rys. 11 Lokalizacja Obszarów Chronionego Krajobrazu na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź).....	41
Rys. 12 Lokalizacja obszarów siedliskowych Natura 2000 na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź).....	53
Rys. 13 Lokalizacja zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź).....	54
Rys. 14 Lokalizacja użytków ekologicznych na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź).....	56
Rys. 15 Lokalizacja pomników przyrody na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź).....	57
Rys. 16 Lokalizacja krajowych korytarzy ekologicznych na tle granic powiatu radomszczańskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Łódź).....	59